

Brassói Lapok

XL. évfolyam

283 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi december 9

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDELÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal Brassov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82, szerkesztőség 83.

Régi nóta új változatban

Az Universul ugylátszik nagyon szívére vette megjegyzéseinket, amiket az emlékeztető Golumbovici-ügyhöz fűztünk. Illetve: nem is nagyon kommentáltuk ezt a szinte példátlan esetet, csak a tényeket mondtuk el szép sorjában, melyekből nagyon szomorú és egyben az Universul „tisztogató” hadjárataira igen jellemző dolgok derültek ki. Cikkünk nyomán, belátjuk, kínos helyzetbe került a lap. Cáfolni nem tud, részrehajlást képtelen ránk olvasni, mert hiszen az ügy szenvedő hőse román ember volt, akihez nem fűznek bennünket sem érzelmi, sem más kapcsolatok. Tehát más módon próbál elégtételt venni a rajta esett „sérelemért”. És ahogy legutolsó számában visszavág, élénken emlékeztet arra a nem szalonképes mozdulatra, mikor egyesek jobb kezükkel vakarják meg bal fülüket. A cikkben ugyanis, a mellyel bennünket a bukaresti lap megtisztelt, egy szó sincs a Golumbovici ügyről, ellenben a hasábjakon ismét az a régi, buta vádaskodás terpeszkedik el, a melyet különböző megszövegezésben annyiszor szegtek nekünk az Universul leleményiszerében szenvedő, rágalomgyártó mesterei. Ismét a Budapesttel való kapcsolatokat hányja szemünkre a lap s enyhe célzással jankapusztára s a budapesti sajtó legfrissebb megnyilatkozásaira „a Horthy-rezsim kísérő hangjának” nevez bennünket. A cikk azzal a nyílt fenyegetéssel zárul, hogy az Universul majd a hatóságoktól függetlenül is elvégzi a szükséges „tisztogató” munkát. Dióhéjban összefoglalva így néz ki az Universul válasza. A vádakra, ami rejtélyes „kapcsolatainkat” illeti, fölöslegesen tartjuk bármilyen formában is reflektálni. A B. L. hangja e vele együtt az egész kisebbségi sajtót, főképp a hatóságok is módjában áll ellenőrizni, és ellen is őrzi, amit még akkor is megtenne, ha nem állana rendelkezésére cenzúra meg ostromállapot s a megtorlás ezerféle módja. Szinte példátlan az a lelkiismeretesség, az az idegő, önmegszó v gyázatosság, ahogyan a kisebbségi lapok nyomdába küldik a naponta, érdektelen külföldi, sőt román forrásból is, befutó híryanagot. Ezen a ponton tehát nincs értelme a vitának, legkevésbé a védekezésnek. De a többi pontban sem. Az Universul a megértésről is beszél. Arról a megértésről valószínűleg, amelynek az a lényege, hogy ő rugat, de az ellenfél nem védekezik.

A rémlátó csendőrmester

Hosszafaluban néhány juhsgazda az őszi vetésen legeltette állatait. Rendszeresen. A károsult gazdák panaszt tettek, a prefektus igazat adott nekik és utasította a mezőőröket, hogy járjanak el a törvény rendelkezése szerint. Már ebben is van valami figyelemre méltó. Prefektusi szóval kellett megerősíteni azt, hogy a törvénynek érvényt lehet szerezni. Ugyanis: a károsult gazdák magyarok, a kártévők pedig románok! A továbbiak már ijesztőek. A mezőőrök megfogadták a prefektusi utasítást, mire a juhsgazdák csobánjai botrányt kaptak s a község házára vonultak. Közben egy kicsit még tüntettek, fenyegetőztek, verekedtek. Verekedtek a község házában is. Bortal támadtak a mezőőrökre és azokra a gazdákra, akik az albiró hívására vállalkoztak a békítésre. Az albiró hívta a csendőroket is, amikor

Megkezdődött a jugoszláv memorandum tárgyalása

Jeftics jugoszláv külügyminiszter szóban is megismételte vádjait a magyar kormány ellen

Benes és Titulescu csatlakoztak Jeftics előterjesztéséhez
Eckhardt Tibor magyar főmegbízott erőteljes tiltakozása

Tovább folynak a jugoszláviai kiutasítások

Genf, december 8.

A népszövetségi tanács pénteki ülését általános és izgatott érdeklődés előzte meg Genf valamennyi diplomáciai körében. A délszláv—magyar viszály megoldási módjának a kérdése egyaránt b. hatóan foglalkoztatja a delegációkat és a világsajtó képviselőit.

Amint Pertinax a londoni Daily Telegraphnak jelentette, a nagyhatalmak megbízottai csütörtökön arról tanácskoztak, milyen magatartást tanúsítsanak a délszláv panaszirat vitájában? Az angol delegáció szeretné, ha ezt a kínos ügyet minél gyorsabban elintézhették a Népszövetségben, addig azonban nem igen van remény határozathozatalra, a mig a francia bünygyi hatóságok nem zárják le véglegesen a marseillei merénylet kivizsgálására indított nyomozás iratát. Egyelőre csak annak van lehetősége, hogy már a végleges határozathozatal előtt is nemzetközi egyezményt kössenek a politikai menekültek menedékjogának

a szabályozására. Pertinax úgy tudja, hogy az angolok hajlandók elfogadni az erre vonatkozó francia indítványokat.

A Havas-ügynökség munkatársának értesülése szerint különböző államok megbízottai a délszláv panaszirat tárgyalását megelőzőleg már olyan megoldást kerestek, amelyhez az alapokmány 2. szakaszának értelmében meg lehessen nyerni a tanács tagok és a közvetlenül érdekelt Jugoszlávia és Magyarország egyhangú hozzájárulását. Ennek a törekvésnek Eden angol főmegbízott áll az élén, mint aki legelkezebben szorgalmazza a közvetítést és megengedést. Valószínű, hogy ő vállalta az előadó szerepét is, de az még bizonytalan, hogy maga végzi-e el a nagy munkát, avagy bizottságot is kér maga mellé.

KÉSZÜLŐDÉS
MINDKÉT OLDALON

A csütörtökön este Genfbe érkezett Kánya Kálmán magyar külügyminiszter

és Eckhardt Tibor főmegbízott az egész péntekre virradó éjszaka ébren voltak, tanulmányozták az iratokat s véglegesen átsimították a magyar válaszjegyzék szövegét.

A délszláv—magyar ellentét tárgyaló tanácsülés kezdetét eredetileg péntek délelőtti fél 11 órára tűzték ki, majd az a hír terjedt el, hogy az ülést csak délután 3 órakor kezdik meg zárt jelleggel. Annak is híre járt, hogy Jeftics, aki elsőnek kap szót, hosszadalmas expozé-ra készül kormánya vádiratának az indokolása céljából.

Jeftics után tudvalevőleg Benes és Titulescu szólal fel, hogy hangoztassa Csehszlovákia és Románia szolidaritását a délszláv kormány lépésével. Ezután kerül sor Eckhardt magyar főmegbízott expozéjára a magyar álláspont védelmében.

Az általános vitában, értesülés szerint, Laval, Eden, majd Litvinov és Teofik Rüdý bej török külügyminiszter vesz részt.

Megkezdődött a délszláv—magyar vita

Péntek délután fél négy órakor nyitotta meg Vasconcellos elnök azt a tanácsülést, amelyen a délszláv panasz került napirendre. A megnyitóban bejelentette, hogy a délszláv panaszirat a népszövetségi alapokmány 11. szakaszának második bekezdése alapján hozta panaszát a Népszövetség elé s ezért felolvasta az alapokmány hivatkozott részét is. Aztán közölte, hogy a rendkívüli tanács teljesítette a magyar sürgősségi kérést s így kerül a jugoszláv panasz letárgyalásra. Végül a tárgyaló asztalhoz szólította Magyarországot, Jugoszlávia és Románia megbízottait. Miután ezek elfoglalták helyeiket, Jeftics kapta meg a szót.

látta, hogy vérre megy a dolog. És jött a csendőrszolgálat a gazdákat. Nem a verekedőket, hanem a gazdákat. Megbilincselte őket, pincébe zárta őket és elverte őket. Miért? Azért, mert „magyar lázadók” ezek.

Hát igen, ez a csendőrmester nyilvánvalóan nem eléggé képzett, nincs elég áttekintése. Azonban nem is ez a nagy baj. A nagy baj az, hogy ebbe a csendőrbé az olyan hangú és szellemű lapok, mint az Universul például, örökös

Jeftics nagyon halkan és az ujságírók felé háttal beszélt, mondatait csak szakadozottan és nagy figyelemmel jegyezheték a gyorsírók.

— Jugoszlávia bizik benne — mondta Jeftics —, hogy amikor a Népszövetség elé fordult Magyarország ellen irányuló vádjával, ezzel a békének tett szolgálatot, a békének, amelyet megrendített a marseillei merénylet. Tudom, hogy kivételesen súlyos az a vád, amelyet itt a nemzetek legfőbb fóruma előtt határozott formában emelek. Kormányom nem lépett könnyű szívvel erre az utra, azonban kényszerítve érezte magát a vádemelésre. Arra, hogy ne elégedjek meg azzal,

rémlátást csepegtettek. Örökös rémlátást s melléje türelmetlen, kicsorduló nemzetmentési vágyat. Ez a rémlátás s ez a kicsorduló nemzetmentési vágy dagaszt mindenből lázadást. Még az ilyen mezőrendőri kihágásból is. Az ilyenből, amelyben az erőszakoskodók, a hangosok és a botosok nem is magyarok, hanem románok voltak.

Rendes dolog lett volna, ha a károkozók és verekedők elnyerik méltó büntetésüket. Ez megnyugtatta volna a

hogy csak a terrorizmus elleni küzdelem általánosságai mögött maradjon panaszirata, határozott oka van. Magyarországon szervezték meg azt a mozgalmat, a melynek eredménye a marseillei gyilkosság volt s így Jugoszlávia nem engedheti meg, hogy általános téren mozgó, elvont és személytelen probléma leplebe öltöztessék ezt a súlyos kérdést, mintha a terrorizmus eredete és célja nem volna ismeretes. Jugoszláviának nincs kifogása az ellen sem, hogy a vita általánosabb térré is kiterjedjen, előbb azonban ragaszkodik a felelősség tényének megállapításához, mert bizonyítékai vannak arra nézve, hogy egyes magyar hatóságoknak

falut. Növelte volna hitét az igazságszolgáltatásban és megbecsülését a hatóságok iránt. Így, ahogy történt, a csendőrmester nem nyugalmat és megbecsülést aratott, hanem felizgatta a falu igazságérzetét, megbotránkozást és tehetetlen dühöt keltett.

Hosszafalu csendes volt és nyugodt. Most már van benne keserű, lázadó hangulat. A csendőrmester és az Universul „érdeme”, hogy van.

Tessék kívágni és eltenni!

4. sz. SZELVÉNY a B. L. decemberi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 db decemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 decemberi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedéskor a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetése az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

s ezeken keresztül magának a magyar kormánynak a felelőssége is megállapítható. Lehetetlen, hogy a magyar kormány ne tudott volna a tervezett merényletekről, amelyeket Jugoszlávia biztonsága és területi egysége ellen szőttek azok a menekültek, akiket egyes magyar hatóságok védelmükbe vettek és segítettek. A magyar kormány tudott ezekről a támogatásokról s a Jugoszlávia ellen irányuló terrorizmus nem fejlődhetett volna ki, ha a merénylőknek nem lettek volna segítő társaik, tehát bünrészesek Magyarországon.

A továbbiakban Jętics a Magyarországot elleni vádak alátámasztására sorolta fel részletesen a bizonyítékait, majd így fejezte be beszédét:

— Jugoszlávia él azzal a joggal, amely a Népszövetség valamennyi tagállamát megilleti. A jugoszláv nép bizik abban, hogy a nemzetek tanácsa előtt igazságot és elégtételt kap.

Jętics után Benes emelkedett szólásra. Csatlakozott a délszláv panaszhoz, de fenntartotta a jogát, hogy a vita során újra felszólaljon. Ugyanigy járt el Titulescu román külügyminiszter is. Aztán Eckhardt Tibor, a magyar kiküldött kapta meg a szót.

...bármit

vásárolhat!

Legjobban mégis

a „Vestis” szövetnek
fognak örülni!

HASZNÁLJA KI A „VESTIS” KÁRÁ.
CSONYI VÁSÁRAT DEC. 1-től 15-ig!

VESTIS

POSZTÓARUHAZ, BRASSÓ, LENSOR 22

Eckhardt beszéde

Eckhardt erős, messzehallható hangon kezdte meg beszédét, amely teljes óra hosszat tartott.

— Azok az alaptalan vádak, amelyeket a jugoszláv kormány jegyzéke és emlékirata sorakoztatnak fel Magyarország ellen, valamint azok az éles és igazságtalan támadások, amelyek ezt a jegyzéket megelőzték és követték, nem befolyásolhatják ítéletemet és higgadtságomat. Ezzel tartozom a magyar nemzetnek is, amely soha nem vesztette el nyugalmát és mérsékletét, bármilyen megpróbáltatásokon esett is keresztül. Fontosnak tartom azt is, hogy ezzel a kérdéssel is a megértés és a béke ügyét szolgáljunk s ezért türelmesnek kell lennem. Feladatom nem könnyű, mert hosszú órákat tart az a rágalmahadjárat, amelyet Magyarország ellen irányítanak s ezen kívül olyan üldözések is követik ezt, amelyek az egész művelt világ megdöbbenését kiválthatják. En erőt veszek magamon s nem követem Jugoszlávia tiszteletreméltó külügyminiszterét azon az úton, amelyen elindult.

A továbbiak során Eckhardt kijelenti, hogy Magyarország minden terrorizmust elítél s így megragadja ezt az alkalmat is, hogy országa mély részvételét tolmácsolja Sándor király haláláért, aki gaz merényletnek esett áldozatul. A magyar nemzet a háboruból ismert meg Sándor királyt, akinek bátor, kemény és tiszteletreméltó egyénisége nagy tiszteletet váltott ki Magyarországon, mert a magyar nép ellenfeleit is becsülni és tisztelni tudja. A marseillei merényletet éppen ezért az egész magyar nemzet és ennek kormánya súlyosan elítélte s ő örövend,

hogy ennek ezalkalommal is kifejezést adhat.

A magyar kormány és a magyar nép a legteljesebb megnyugvással fogadta azt, hogy a délszláv panasz nyomán az ügy a Népszövetség elé került. A magyar nemzet is azt kívánja, hogy véget vessenek már a nemzetközi terrorizmusnak, de kívánja azt is, hogy vége legyen annak a rágalmahadjárnak is, amelynek egyetlen célja Magyarország pellengérré állítása és erkölcsi integritásának a kikezdése.

Aztán a jugoszláviai kitűzítésekéről beszél Eckhardt.

Egyelőre nem tettek egyebet, mint-hogy a nagyhatalmakhoz fordultak, a budapesti Vöröskereszt pedig felkérte a genfi Vöröskeresztet, hogy vizsgálja ki a helyszínen a kiutasítások ügyét.

Visszatérve a vádaskodásra, első mondata az ünnepélyes tiltakozás legyen az ellene, mintha a magyar kormány, vagy ennek bármelyik hatósága bármilyen mértékben felelőssé volna tehető a merénylettel kapcsolatban. Tiltakoznia kell az ellen is, hogy ebből a gyűlöletes merényletből politikai fegyvert kovácsoljanak Magyarország becsülete ellen.

Magyarország a Népszövetség főtákarához benyújtotta részletes válaszjegyzékét a vádaskodásokkal kapcsolatban. Ez a jegyzék kimutatja, hogy a szerb vádirat egyetlen pontja sem állhatja meg a helyét.

Kimutatja, hogy Jankapustán sohasem volt horvát menekült tábor, hanem mindössze egy kis bérlet, amelyet néhány menekült tartott magánjogi alapon. Ezután sorra veszi és részletesen cáfolja a jugoszláv memorandum összes vádjait.

A Skoda-bizottság változatlanul elfogadta Bentoiu jelentését

Bukarest, december 8. A parlament Skoda-bizottsága pénteken délután 3 óráig tartott ülésen befogadta a Bentoiu-jelentés vitáját s a jelentést többséggel megszavazta. Ennélfogva a nagy vihart támasztott jelentés nagyjában eredeti konklúziójával kerül a parlament plénuma elé.

A jelentés ellen csak Junián, továbbá Millea argetoianista és Ioanid gogista szavaztak, mint akik követelték, hogy a vádat terjesszék ki. Érdekes, hogy Millea egyik előadója volt a jelentéstervezetnek.

Itt írjuk meg, hogy Vajda volt miniszterelnök levelet intézett az Adeverulhoz, hangoztatva, hogy nem hisz a Mirto ellen felhozott vádak alaposágában s ezért szolidaritást vállal vele.

Eredményes volt az ügyvédsztrájk

Az igazságügyminiszter visszavonta a sérelmes rendeleteit

Bukarest, december 8.

A fővárosi ügyvédek sztrájkmozgalma, amelyhez tegnap több vidéki kamara csatlakozott, ma véget ért. Antonescu igazságügyminiszter magához kérte Naumescu ügyvédet, az Országos Ügyvédszövetség elnökét és a sztrájkolók többi megbízottait s tudomásukra hozta, hogy

bár a bírósági eforiák felállításával a fiatalabb ügyvédnemzedék érdekeit akarta szolgálni, az általános tiltakozás következtében ideiglenesen felfüggeszti a rendeletben kivetett taxák és bélyegilletékek behajtását.

A kérdésben véglegesen a parlament fog dönteni, amely elé a miniszter törvényjavaslat formájában terjeszti be a kérdéses rendeletet.

Az ügyvédek ma már meg is jelentek a tárgyalásokon, ugyanakkor a főügyész visszavezényelte a kirendelt rendőri és csendőri karhatalmat.

Az ilfovi ügyvédi kamara pénteken délután ismét rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták a sztrájk folytatását a bírósági egyesületekről szóló rendelettörvény visszavonásáig. A kamara vezetősége várja az igazságügyminiszter hivatalos írásbeli közlését arról, hogy a rendelettel szembeni botályn kívül helyezi-e csak akkor a sztrájk

megszüntetését. Antonescu igazságügyminiszternek a képviselőház délutáni ülésén tett ígérete után biztosra vehető, hogy az ügyvédek elégtételt kapnak.

Egyébként úgy a Semmilőszéken, mint az igazságügyi palotában pénteken is több heves összeliúzás volt a sztrájkolók és a sztrájktilók között. A karhatalomnak többször közbe kellett lépnie.

Aláírták a román—cseh új gazdasági egyezményt

Bukarest, december 8.

A román-cseh kereskedelmi tárgyalások végetértek s ma már alá is írták a két ország közötti gazdasági egyezményt. A szerződés legfőbb pontja szerint

Románia exportja 40 százalékkal meg kell, hogy haladja a cseh áruk behozatálát.

Csehszlovákia ezen kívül kötelezi magát 5000 vagon gabona átvételére.

Ami a román exportőrök csehszlovákiai adósságait illeti, azokat abból a fölösleghől fedezi, mely a 40 százalékos exporttöbblet folytán áll elő. A cseh állam végül kötelezi magát, hogy az átvett román petroleum 25 százalékát szabad devizákban téríti meg.

HAJHULLÁS

és korpa ellen, valamint az idegek felélesztésére használjon:

DR. DRALLE BIRKENWASSERT

mert ez a legjobb szer!

Hatása meglepő!

Kapható:

drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Előkészületek az aradi diákkongresszusra

Bukarest, december 8.

Az egyetemi és főiskolai rektoroknak a közoktatásügyi miniszteriumban pénteken délelőtt tartott értekezletén a vizsgadíjak kérdésén kívül a december 16-án Aradon rendezendő országos diákkongresszus problémájával is foglalkoztak s tekintettel erre, az értekezleten résztvevő Titeanu belügyi alminiszter is. Megtárgyalták ebben a vonatkozásban mindazokat a teendőket, amelyek a rend biztosítására szükségeseknek mutatkoznak.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és szábanál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József viz gyors, biztos és kellemes hatása húgysavfelhalmozódásnál és köszvényrohamoknál is kiválóan érvényesül.

80

szállodai szobában rendezték be a moszkvai román követséget

Bukarest, december 8.

Ciuntu Edmond, Románia szovjetországi követe megérkezett Moszkvába. Az állomáson rendkívül ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A pályaudvaron Kalinin titkára és sok előkelő szovjetfőtisztviselő fogadta a román követet. Ciuntu és felesége, valamint a követség tagjai számára a Skrojka-szálloda egyik emeletének 40 szobáját, a követség hivatalának számára pedig a szálloda másik emeletének szintén 40 szobáját foglalta le a Szovjet. Ciuntu követ szombat délelőtt már meg is jelenik a népbiztosok tanácsának elnökénél, Kalinnál, hogy átadja megbízólevelét.

Uj női kalapgyár

keres Erdély részére

agilis utazót

vasuti bérlet és magas jutalék ellenében. Részletes ajánlatok „COL” jelűre a kiadóba.

Változott a taktika

Nem a Skoda-ügy, hanem a pénzügyi helyzet miatt követeli a nemzeti parasztpárt a kormány távozását

Goga audienciáját egyes körökben kormányváltozás lehetőségével hozzák kapcsolatba

A csikszeredai liberális nagygyűlésen Angelescut méltatták

Bukarest, december 8

A nemzeti-parasztpárt állandó bizottsága rövid megszakításokkal már két napja ülésezik. Jelentették, hogy a tanácskozásokon Vajda Sándor is részt vesz, rajta kívül Bukarestben tartózkodnak a párt többi vidéki vezetői is, akik részint hivatalból, részint pedig választás utján kerültek a bizottságba, amelynek összesen 18 tagja van. A legutolsó üléséről csak Armand Calinescu és Lupu dr. hiányzott, akiket névnap kötelezettségeik tartottak vissza. Késztelen, hogy a nemzeti-parasztpárt sorsdöntő napokat él. Amennyiben ugyanis a vezetőségnek nem sikerül meggyeznie a kormány ellen indított harc módszereit s az utóbbi napokban felmerült belső ügyek (pl. a Mirto-ügy)

megoldása tekintetében, úgy

az erre következő visszahatás a legvalószínűbb megpróbáltatásnak teszi ki a párt ma mindennél fontosabb egységét.

Az Adeverul úgy tudja, hogy Mihailache, Vajda és Lupu között teljes az egyetértés. Manu ugyan sok tekintetben eltérő véleményeket hangoztat, a lap szerint azonban csak árnyalati különbségekről lehet szó, amelyeket könnyűszerrel ki lehet küszöbölni. Mindenesetre jellemző a tanácskozások jellegére és fontosságára az a körülmény, hogy az ülésre nemcsak az újságírókat, de azokat a vezető állásban levő párt-embereket sem engedték be, akik nem tagjai a bizottságnak.

Kiszivárgott hírek alapján meg lehet

állapítani, hogy a párt magatartása lényegesen módosulni fog. A harc erőteljesebb lesz, viszont a kormánybuktató kampány oka és igazoló körülményeként nem a Skoda-ügyet jelölik meg, hanem az általános politikai és főként a gazdasági helyzetet.

A nagy rohamot azzal fogják megindokolni, hogy a belső politikai bajoktól eltekintve az állam a liberális gazdálkodás következtében olyan pénzügyi helyzetbe jutott, amely a nagyobb veszélyek elkerülése végett azonnali tisztázásra szorul. Ami a Mirto-ügyet illeti, a legutolsó ülésen ez is szóba került, anélkül, hogy döntöttek volna. Mirto egyébként közölte barátaiival, hogy a napokban hosszabb időre külföldre utazik, főként azért, mert személyes jelenlétével nem akarja befolyásolni a bizottság döntését.

„Nemzeti erők” kormánya

Több fővárosi lap híradásával ellentétben ma már meg lehet állapítani, hogy Titulescu királyi audiencián nem esett szó belpolitikai kérdésekről. A külügyminiszter kizárólag a nemzetközi helyzetről nyújtott felvilágosításokat az uralkodónak. Rövid bukaresti tartózkodása azonban mégis alkalmas volt arra, hogy újabb hírek keljenek szárnyra a kormány sorsával összefüggő állítólagos változásokról. Így egyes ellenzéki körökben megint kombinálják a kormány távozását, melyet a „nemzeti erők” kormánya követne. Hangoztatják, hogy a Tatarescu-kormány élete a belföldi kölcsön lebonyolításához van kötve s mivel ez már félig-meddig megtörtént, nincs semmi ok, mely a liberális párt hatalmon való maradását államérdekké emelné. Az új kormányban, hírek szerint, Averescu marsall elnöke alatt Goga, Argetoianu, Bratianu Gheorghe, továbbá Tatarescu és kormányának még két tagja is résztvenne.

Goga különben ma délből kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. A nemzeti agrárpárt elnökének audienciáját kapcsolatba hozzák az új kormánnyal, melynek megalakulását karácsonyra jelzik s hivatása abban állana, hogy a hadfelszerelés, utak, hidak és iparvállalatok építése terén nagyszabású programot valósítson meg.

munkája végeztével pedig kiinná a választásokat és helyét átadná annak a pártnak, melyet a tiszta és szabad választás fog utódjaként kijelölni.

A kormányhoz közelálló körökben fantasztikusnak minősítik ezt a kombinációt. Egyébként a hivatalos véleményekről függetlenül is leszögezhető, hogy nincs komoly esélye a kis pártok háziorvosi fardozásának, hogy a politikai váltógyazdaság rendszerét a nemzeti-parasztpárttal szemben megváltoztassák.

MIRŐL BESZÉLTEK ÉS MIT HALLGATNAK EL A LIBERÁLIS PART SZÖVEGEI A CSIKSZEREDAI

A liberális párt csikszeredai tagozata tegnap tartotta meg Csikszeredán tisztújító közgyűlését. Meglátott, hogy a párt uralmon van s a közséki ügyek jól dolgoztak, mert közel 1000 ember vett részt a gyűlésen.

Cristea szenátor, tagozati elnök románnyelvű megnyitó beszédét Vlad Izidor görög katolikus lelkész fordította magyarra. Csikmege román szenátora hangsúlyozta, hogy a liberális párt uralma alatt javult a gazdasági helyzet és szabadon fejlődhetik az ország minden nemzetsége. A kormány sokat tett Csikmege lakosságának érdekében, a megye csaknem minden panasza orvosolta. Rámutatott a belföldi költségek nagy jelentőségére és elismeréssel jegyezte meg, hogy az áldozatokból a lakosság derekasan kivette a részét.

Elvárja, hogy a csiki székelység egy emberként sorakozzék a liberális párt zászlója alá.

Opetea dr. főispán összehasonlító táblázattal ismertetett a munkát, amit a kormánypárt a megye érdekében egy esztendő alatt kifejtett. Azt állítja, hogy egyházi célokra 880 ezer lej jutott. Egy év alatt hat új iskolát építettek a megyében, 1 millió 208 ezer lej költséggel. Három omladozó épületet kijavítottak. Jelenleg újabb iskolaépítések folynak, négy milliót meghaladó befektetéssel, ezen kívül közel másfél millió lejjel segítettek az iskolákat. Beszéde végén bejelenti, hogy

a megye reményen felül vette ki részét a kölcsönjegyzésből. Megvan tehát a jogcím arra, hogy az állammal szemben követeléseket támasszon.

Dancu dr. képviselő a vezetőség működését méltatta. Utána Chele Vasile tanfelügyelő szólt fel, aki Angelescu tevékenységét ismertet. Románia — szerinte — halhatatlan közoktatásiügyi minisztere az irástudatlanság ellen harcol. Az év elején 9 ezer állásnélküli tanítót juttatott kenyérhez. Bánygyergyóditrói igazgató-tanító magyar nyelven tartott lelkesítő beszédet. Szerinte minden becsületes székelynek a liberális pártban van a helye. Végtelen dobogóra noszogatták Kedves Ágoston csikszenttamási gazdát, aki lámpalázában

Ami viszont nem lélekemelő

Lélekemelő lehetett, kétségtelenül, a liberális tanfelügyelőnek Angelescunál zengett himnusz is a 9 ezer tanító elhelyezésével kapcsolatban. Szónaklatába csupán annyi hiba csuszott, hogy elfelejtette a székelyek figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy a vajszivű közoktatásiügyi miniszter

hány magyar tanár és tanító nyakába akasztott koldustarisznyát és milyen módszerrel igyekszik megfojtani a kisebbségi oktatást?

Bánygyi igazgató-tanító ur sem dicsekedett el a magyar iskolákban működő kántársai kálváriájával. Még néhány ilyen szereplés és rövidesen tanfelügyelő lesz belőle.

A csikszeredai kongresszuson, amint látjuk, igen tanulságos beszédek hangzottak el, melyek főként azok miatt a megállapítások miatt tanulságosak, amiket a szónokok bölcsen elhallgattak.

A KAMARA ÉS SZENATUS ÜLÉSE

A képviselőház péntek délutáni ülésén a napirend tárgyalása előtt több érdekes felszólalás hangzott el.

Constantinescu-Bordeni georgista szöbáhozta az ügyvédsztrájkot s kifogásolta azt a módot, ahogyan a bírósági efóriák létesítéséről szóló rendelettervényre a súlyos új illetékeket az igazságkeresésre kirották.

Antonescu igazságügyminiszter rögtön válaszolt, s hangoztatta, hogy miután az igazságügyminisztérium pénzforszási nem elegendők a bírósági épületek fenntartására, kénytelen volt külön bevételeket biztosítani. Tekintettel az ügyvédsztrájkra, mégis elrendelte most,

szaggatott hangon rebegett köszönetet a liberálisok helyi vezéreinek, érdeműs tevékenységükért. Végül Cerbu főtitkár előterjesztésére újabb négy esztendőre megválasztották a párt régi vezetőségét.

A csikszeredai pártgyűléssel kapcsolatban Opetea prefektus beszédére csak annyit szeretnénk megjegyezni, hogy a prefektus ur óvatosan elhallgatta, hogy

az egyházi célokra juttatott 880 ezer lejből csak 80 ezer lej szavaztak meg a kisebbségi egyházaknak

s még az sincs kifizetve. A többit a görög keleti és görög katolikus templomok kapták, holott Csikmege lakosságának 93 százaléka magyar és román katolikus. Az iskolaépítések kétségtelenül imponáló számairól pedig elfelejtette megjegyezni, hogy ezeket a milliós költségeket a székely falvak viselték és viselik.

Arról sem beszélt, hogy valamennyi iskolaépületben románnyelvű állami iskolát rendeztek be s hogy a milliós iskolasegélyekből a nyomorúsággal küzdő felekezeti iskolák egy garast sem kaptak, ellenben újabb és újabb iskolákat vesznek el csendőri segédlettel s minden igyekezetük a magyar iskolák megszüntetésére irányul.

hogy a rendelettervény életbeléptetését fűgesszék fel.

Micescu Istrate ügyvéd-képviselő erre megjegyezte, hogy a felfüggesztés nem ér semmit, mert egy rendelettervényt másik rendelettervénnyel lehet csak hatályon kívül helyezni.

Elefterescu képviselő bejelentette, hogy péntek délutáni újabb rendkívüli közgyűlésen az ilfovi ügyvédi kamara elhatározta a sztrájk folytatását mindaddig, amíg a rendkívüli sérelmes rendelettervényt a kormány vissza nem vonja.

Az igazságügyminiszter újból felszólalt s ez alkalommal rámutatott arra, hogy a felhatalmazási törvény alapján a kormánynak december 15-ikéig jóvá kell hagyatnia a rendelettervényeket a parlamenttel, különben semmi-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEVRALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

sekké válnak. Kijelentette, hogy a bírósági efóriákról szóló rendelettervényt, amely ellen az ügyvédek most sztrájkjal tiltakoznak, eddig az időpontig nem nyújtja be a parlamentbe s ilyenképpen hagyja, hogy hatályát veszítse. Reméli, hogy ez kielégíti az ügyvédi kart s a sztrájkot abbahagyják.

Madgearu kérdést intéz a pénzügyminiszterhez, mi van az országfejlesztési kölcsönnel?

Cuza tanár tiltakozik az ellen, hogy a cenzura nem engedett be számára egy német kiadványokból álló küldeményt. Egyben csodálkozását fejezi ki afölött, hogy a cenzorok között zsidók is vannak.

Incelet belügyminiszter válaszában megígéri, hogy megvizsgálja a könyvküldemény ügyét. Ami a cenzorokat illeti, azt mondja, hogy 6 nemzetiségűre és vallásra való tekintet nélkül használja fel a megbízható tisztviselőket.

A SZENATUS

A szenatusban egy napirend előtti kérdésre felelve Titeanu belügyi alminiszter a néhány héttel ezelőtt tartott országos razziával kapcsolatban kijelentette, hogy ennek eredményeképpen ezernégy száz idegent találtak rendezetlen iratokkal s ezeket ki is toloncolták az ország területéről.

Filipescu Grigore konzervatív vezér, a telefontársaság igazgatósági elnöke, szóvá tette a telefontársaságban tartott házkutatás ügyét s leszögezte, hogy a házkutatás eredménytelen

Nedves, ködös időben a

NAVASI GYOPÁR CRÉM

megvédi és bársonysimává teszi arcórét.

KÉRJE MINDEN SZAKÜZLETBEN.

volt: a hatósági közegek nem találtak semmit, ami törvénytelennek volna minősíthető. Miután elmagyarázta, hogyan történik a beszélgetések ellenőrzése, hangoztatta, hogy a telefontársaság csak az üzem jó menetelével törődik. Cáfolja Titeanu belügyi alminiszternek azt az állítását, hogy 65 személy bármikor kihallgathatja a beszélgetéseket.

Titeanu erre megjegyzi, hogy 6 a telefontársaság 65 alkalmazottjáról beszél s nem bárkikről. Tiltakozik kijelentéseinek elferdítése ellen.

Filipescu a továbbiakban elmondja, hogy a társaság vezérigazgatójánál is házkutatást tartottak, de csak annyit értek el ezzel, hogy beszennyezték a társaság jóhírnévét. A világ minden részéből naponta kapják a felvilágosításokat kérő táviratokat. A telefontársaság vállalja az állami ellenőrzést, de nem a házkutatás módján.

Titeanu alminiszter kifejti, hogy a hatóságok bizonyítják, miszerint a telefontársaságnál a beszélgetéseket igenis kihallgatták. Kimerítő adatokat azonban nem hozhat nyilvánosságra. Bejelenti ezután, hogy holnaptól kezdve a telefontársaság közvetlen polgári-katonai ellenőrzés alá helyezteteti.

Hogyan?...Igen, igen! Csakis

Togal

segít biztosan és azonnal! — mert mindig fényesen bevált!

Rheuma | Üldőidegzsába | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyolnátha | Meghülés esetén

A Togal-tabletta erős húgysavoldó és baktériumölő hatású.

Idült esetekben is fényesen bevált!

Togal semmivel sem pótolható! — Togal biztosan segít! Gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52. — és Lei 130. —

A Togal-tabletta svájci készítmény.

Nincs kegyelem

Aradmegye területén 52 kisebbségi
póstamestert bocsátottak el

Arad, december 8.
December elsején Aradmegye területén ötvenkét kisebbségi póstamestert bocsátottak el. Valamennyiüknek most járt le a felmondása. Leváltásuk is megtörtént már.

Ezzel ötvenkét kisebbségi póstamester tragédiája teljesedett be: állástalanul, kenyér nélkül néznek a bizonytalan tél elé.

„Két éven belül földgáz lesz
Kolozsvárt!”

— mondja Draganu időközi bizottsági elnök

Kolozsvár, december 8.
A marosvásárhelyre kiküldött bizottság, amely a földgáz előnyeit tanulmányozta, visszatért Kolozsvárra. Jelentésük a lehető legkedvezőbb színben számol be a földgáz gyakorlati előnyeiről: szerintük Marosvásárhelyt kitűnően bevált

a földgáz használata.
Draganu időközi-bizottsági elnök nyilatkozott ebben az ügyben és kijelentette: — A jelentés nagyon kedvező. Remélem, hogy két éven belül Kolozsvárt a fogyasztók előnyére már teljesen áttérhünk a földgáz használatára.

Hogyan lett „magyar lázadás”
a hétfalusi mezőrendőri kihágásból

Lám, mekkora baj az, ha a csendőrmester nem eléggé képzett, ellenben tulajdonképpen elfogult

Strat vármegyei prefektus a csendőrszárnyparancsnokot és egy főszolgabíróval küldött ki az eset kivizsgálására

A falu izgatott és elkeseredett, mert ártatlan emberek ülnek megvasalva a csendőrség pincéjében

Brassó, december 8.
A Brassó mellett fekvő Hosszufaluban verekedés volt. Rendes, szabályos falusi verekedés, amely mezőrendőri kihágásból származott. Ezen az ilyesmi kétségtelenség, „nagy ügy” is lehet, mert életlehetőséget érint. Általánosságban azonban nem nagy ügy, kevés tapintattal a meglevő törvények szigorúja könnyű rendet teremteni. Arra aztán igazán nem szokott alkalmas lenni, hogy az egyik oldalon „államvédelmi” kérdéssé dagadjon, a másik oldalon pedig „lázadás”.

Hosszufaluban azonban ez lett a mezőrendőri kihágásból. Azzá tette a csendőrmester, vagy inkább az a szellem, amely az utóbbi időben egyre inkább tért hódít és egyre több bajt csinál. Lám, elég egy felültetett, helyesen itélni nem tudó, nem eléggé képzett, honmentési buzgalommal fölösen telített őrmester ahhoz, hogy az alapjában véve kis ügyből nagy legyen, kényelmetlen és kínos, úgy a vármegyei prefektusnak, mint azoknak a magyar vezetőknél, akik kénytelenek beleavatkozni, különbözőségeket összeállítani, beadványokat szerkeszteni.

Azért, mert néhány kikapós, házsártos hosszufalusi gazda az őszi vetésekre csapta a juhait.

De tartunk rendet. Hosszufaluban a csángó gazdák régóta sérelmezték, hogy néhány juhsgazda magának érzi az egész határt s juhait az őszi vetésekre hajtja. Ennek a hónapnak az ötödik napján újra megismétlődött ez az eset. A mezőőrök behajtották a tilosban legelő állatokat a községhez, itt jegyzőkönyvet vettek fel a dologról s aztán elengedték az állatokat, hogy az eljárást majd a törvény rendelkezései szerint megindítják. Korábbi panaszkokra Strat prefektus is értesült a dologról. Igaz, a prefektust már előkészítették arra is, hogy a juhsgazdák románok, a panaszosok azonban magyarok. Tehát nemzetiségi elmentés ez is, kérem szépen. A prefektus azonban nemcsak kitűnő közigazgatási ember, hanem józanul és igazságosan ítélkező ember is. Hiába akarták, nem nézte és látta nemzetiségi ügynek a kérdést. Megállapította, hogy kihágás történt, a panaszosoknak igazuk van s utasítást adott, hogy vegyék zár alá az állatokat, ha újra a tilosba kerülnek.

A mezőőröknek, akik között magyar és román egyaránt van, hamar alkalmuk volt megfogadni a prefektusi parancsot. Ugyanazon a napon, 5-én délután a juhok újra csak a tilosban voltak. Maguk a juhsgazdák hajtották oda, akik — úgy látszik — még mindig nemzetiségi kérdések tekintették a dolgot s ebből a szemszögből úgy ítélték meg az ügyet, hogy nekik joguk van a magyarok vetésén leghajtatni. A tilosban legelő juhok újra a községhez kerültek, most már zár alá. A magyar és román mezőőrök együtt hajtották be őket.

A juhsgazdák hamar értesültek a dologról,

mintha csak várták volna. Rövidesen egy kis csapat vonult fel a községhez. Hangosan szitkozódtak, igérgettek, hogy magyar ölés lesz, az utcán bántalmazták a gyermekeket s aztán a helyszínen összetűzték a mezőőrökkel, akik igyekeztek teljesíteni kötelességüket. Jelen volt a községi albiró is, aki véletlenül magyar. Ez kiszaladt s behívott néhány embert, hogy segítsenek rendet teremteni. A behívott emberek, akiknek egyébként semmi közük nem volt a legeltetési vitához s csak az albiró hívására mentek a községhez, megkísérelték lecsendesíteni a dühöngőket. Ekkor azonban már a botok szólottak s nem a józan ész. A botok természetesen a csobánok kezében voltak, hiszen a bot a mesterségükhöz tartozik. Az albiró látta, hogy itt már a békés érve-

Legujabb divatujdonságok:

FÉMSZÁLAS SELYMEK

SIMA és MINTÁS TAFTOK

SIMA és MINTÁS SELYEMBÁRSONYOK

CLOQUÉ—LAME-k

gyönyörű választékban!

GALLIA

Fiókok:

Brassó, Szabadságtér 3. (Buzasor)

NAGYSZEBEN: Strada Regina Maria 34.

KOLOZSVÁR: Strada Gen. Necolcea 2. (Kornis-u. Renner-palota)

csendőrmester, hogy Clinciu Joan csobánt Popia nevű társa ütötte fejbe a botjával véletlenül, a verekedés hevében. Az őrmester minden áron azt akarta elhitetni. — talán ön-magával is —, hogy a magyarok fellázkodtak a románok ellen s veszélyeztették az államot. Még most is ezen a véleményen van. A lefogott embereket a pincében tartja megvasalva s nem törődik azzal, hogy ez a kiáltó jogtalanság milyen káros izgalmat keltett a falu lakosságában.

A brassói magyar párt hatodikán reggel értesült a dologról. Nyomban kereste az érintkezést Strat prefektussal, de nem találta meg. Nem sikerült megtalálni a délután folyamán sem, vidéken volt. Így aztán 7-én reggel Szabó Béni képviselő a maga külön beadványával együtt írásban jutatta hozzá a hétfalusi gazdák emlékiratát és kérését: szálljon ki a prefektus a faluba s vizsgálja ki az ügyet, mert a csendőrmester nem hallgat semmi szóra, kegyetlenkedik s egészen ki van vetkőzve magából. Jöjjön a prefektus s tekintélyével és közigazgatási hatalmával vessen véget ennek a csendőri kényuraskodásnak és kiáltó törvénytelenységnek.

Később a magyarpárti vezetők olyan értesítést kaptak a prefekturáról, hogy Strat prefektus a csendőrszárnyparancsnokot és az egyik főszolgabíróval kérte föl, illetve utasította a hétfalusi események gyors kivizsgálására. Ebben a pillanatban ez a helyzet. A vizsgálat még nem történt meg. És a vizsgálatig az őrmester az ur. A faluban és különösen a pincében, ahol megvasalva tartja a „lázkodókat”.

Fekete Mihály szinigazgató érdekes vallomása a Juhos-pörben

Kofferek színültig tele ezresbankókkal — Varjassy, amikor még nagy fiu volt

Temesvár, december 8.

A Juhos-per mai tárgyalásán Fekete Mihály szinigazgatót hallgatta ki a bíróság.

Fekete Mihály szenzációs nyilatkozatában elmondta, hogy neki 1927-ben régiségkereskedése volt Temesváron.

Varjassy dr. igen jó vevője volt és hetenként 30—40 ezer lejes vásárlásokat tett nála és mindig készpénzzel fizetett.

Egy alkalommal Varjassy autóval érkezett az üzlet elé, az autón nagy fekete bőrönd volt. Fekete kiment az üzlet elé, hogy segítsen leemelni a koffert, Varjassy azonban nem engedte.

Megkérdezte, hogy van-e valaki idegen az üzletben s amikor meggyőződött, hogy csak ketten vagyunk, bevitte a bőröndöt, mely tele volt 1000 lejes bankókkal.

Majd az én felügyeletemre bízta a bőröndöt — folytatja tanuvallomását Fekete Mihály — és elment. En két napig nem mertem kimozdítani hazulról a koffert miatt. Nem gyanakodtam semmire, mert tudtam, hogy Varjassynak milyen előkelő összeköttetései vannak.

Két nap múlva újra eljött Varjassy egy másik bőrönddel, mely színültig volt ezresekkel. Újabb 24 óra múlva aztán

a reám bízott koffereket elvitte, de előbb 300 ezer lejes hálavásárlást csinált nálam.

Nem fizetett készpénzzel, hanem váltót adott és elutazott Bukarestbe. Meglehetősen hosszú idő után aztán én is Bukarestbe mentem, hogy behajtsam követelésemet. Varjassynak a Pallas Athéne-szállóban volt nagyszerű

lakása.

Előnk: Nem gyanakodott, hogy a 300 ezer leje odavesz?

Fekete: Nem, hiszen nagyon imponált nekem Varjassy. Nagyszerű összeköttetései voltak, a lakása pazar fényvel volt berendezve.

Éppen Goga miniszterrel akart tárgyalni és várta érkezését. Mikor Goga késett, Varjassy idegesen az asztalra ült.

— Mi ez, még mindig nem jön? Titkár ur, nézzen után!

Ez jellemző arra, hogy Varjassy milyen viszonyban volt közéleti nagyságokkal.

Mikor Goga megérkezett, tárgyalt vele, majd én kértem a minisztertől koncessziót.

Később aztán Varjassy kereken megtagadta, hogy tartozását kifizesse.

Fekete Mihály kihallgatása után Albu Cornel dr. ügyvédre került a sor. Albu dr. a Hermes bank jogtanácsosa volt, ő fogalmazta azt a kölcsönszerződést, amelynek nyomán a bank 3 millió hitelt nyújtott Juhosnének — elméletben. A elnök erre a szerződésre vonatkozólag tesz fel kérdéseket, majd arra kíváncsi, hogy a kö. ön ügyében kik látogatták a bankot.

A tanu nem tud pontos felvilágosítást adni. Nagyon sokan jártak abban az időben s ezzel a kölcsön-üggyel kapcsolatban a bankban. Arra emékszik, hogy egy ízben Juhosné, aki egyébként mindennapos látogató volt a bankban, nagyobb lársasággal érkezett. A társaságban volt Varjassy is, aztán Simpson bu-

karesti ügyvéd, aki most a kisemmizett Juhos-árvát képviseli, aztán Ibascu brassói bíró, a Juhos-árva férje és Buzdugan volt régens rokona és Buzdugan fia is.

A bíróság rövidesen új tanura és az ügy egyéb részleteire tér át.

— Epekö-, vesekő- és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el.

Havazik

Bukarest, december 8.

Az utóbbi napokban hidegre fordult az időjárás és legtöbb helyen megindult a havazás. Bukarestben is leesett az első hó. A főváros utcáit 9 centiméternyi vastag hóréteg fedte. Predcálon 9 centiméteres hó esett. Munteniában és Dobrudzsában al-

landóan havazik.

Eddig csak Erdélyben és Oltánián nem esett hó. Kolozsváron a hőmérséklet 5 fokkal emelkedett a fagypontra. Moldovában és Bukovinában a hőmérséklet 7—12 fokkal süllyedt a fagypontra alá.

A bukaresti meteorológiai intézet jelentése szerint Oltániában és Erdélyben pénteken délután havazás lehetséges.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint ködös, felhős időjárás várható. Az ország területén több helyütt kisebb esőzések, északkeleten havazás lehetséges. Keleten a hőmérséklet kissé süllyed.

Genfben kellemetlen feltűnést keltett a jugoszláviai kiutasítások hire

Szeged, december 8

A Jugoszláviából kiutasított magyarok száma egyre szaporodik. Csütörtökön este a szegedroki pályaudvarra újabb 180 kiutasított érkezett. Ma már az a helyzet, hogy szinte minden Jugoszlávia felől érkező vonat újabb és újabb tömegeket hoz.

A csütörtök este érkezettek Gombos, Apatin, Csoka, Martonos, Bezdan, Ujverbász és Horgos községekből valók. Javarészüket gyerekek és igen sok közülük 6-15 éves fiú, akik minden kísérő nélkül érkeztek. Horgosról egy 75 éves aggyasztást utasítottak ki 65 éves feleségével együtt. Az asszonyt az izgalom és az út annyira megviselte, hogy súlyos beteg lett a megérkezése után nyomban kórházba kellett utalni. A kiutasítottak panaszkodnak, hogy mindenüket ott kellett hagyniuk és még szerény csomagjaik közül is sok elveszett, vagy tönkrement. A szabadkai állomáson olyan hír terjedt el, hogy összesen 28 ezer magyart, bűnyevácot, sokácot és németet utasítanak ki.

A csütörtök esti kimutatások szerint Szegedre eddig összesen 1184 kiutasított érkezett. A Kelábiára érkezettek száma 200. A magyarbolyi állomás is kapott a kitoloncoltakból. Ide 118 személy érkezett összesen. Ezek közül magyar állampolgárt csak hatot találtak. Az ideérkező kiutasítottakat ideiglenesen fűtött vasúti szerelvényben helyezték el. Előmezőikről a falu gondoskodik. Szegedről és Kelábiáról javarészüket már elirányították Budapest felé, ahol szállásukról és ellátásukról a város gondoskodik.

Pénteken sem szűnt meg az áramlás

Pénteken reggel újabb csoport érkezett Szegedre. Ezekkel az oda érkezett kiutasítottak száma 1380-ra emelkedett. Pénteken délutánra újabb szállítmányokat várnak. Egy zombori kiutasított mérnök szerint Ujvidék környékén már alig van magyar. Horgoson még 200 ember várja a kiutasítást. Egy szabadkai főiskolai hallgatót a koresolyapályáról kísérték az állomásra a detektívek. A koresolyát is magával hozta, egybe amugy sincsen.

A magyarbolyi állomásra is érkezett pénteken egy kisebb csoport. A pécsi állomás is pénteken kapott a szerencsétlen vendégekből. Egy 160 főnyi csoport érkezett.

Bajára hatvanan érkeztek. Egyik menekült elmondotta, hogy a Belgrád-Budapest között közlekedő expresszvonat utasai szemtanúi voltak, amikor a jugoszláv csendőrok a kiutasítottakat a vonatokra terelték.

Újabb jelentések szerint eddig összesen mintegy 2 ezer kiutasított érkezett magyar területre.

Megjelentek a nyomorúság vámszedői

Tetési a kiutasítottak elkeseredését, hogy mint mindenkor az ilyen tömegtragédiák esetén, most is megjelentek a nyomorúság vámszedői és kamatoztatói. A kitoloncoltak előadásai szerint a magyar falvakat ellepték az árverési hiénák, akik potom pénzért vásárolnak össze mindent. A megrémült s megfélemlített magyarok pár száz dinárért kénytelenek elveszteni javaikat, ha nem akarják, hogy mindenük közpredára maradjon.

HASZNOS ÉS FONTOS!

Dr. Engländer Árpád:

Ischiás és derékfájás megelőzése és gyógyítása

Ezt a most megjelent könyvet mindenkinek el kell olvasnia, aki ezen rosszindulatú és veszélyes betegségtől magát megóvni akarja. A tartalomjegyzékből: Mi az ischiás? — Az ischiás tünetei és lefolyása. — Az ischiás keletkezésének okai. — Az ischiás keletkezése. — Korai kezelés, gyógyszeres kezelés, borogatások, melegkezelések, elektromoskezelések, fény- és sugárkezelések, masszázs és torna, diéták és ivókurák. — Derékfájás. — Mi a derékfájás. — A derékfájás okai, tünetei és lefolyása. — A reumás derékfájás. — A nők derékfájása. — A derékfájás megelőzése, kezelése és gyógyítása stb. stb.

ARA: 54 Lef.

Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

radjon. A határon viszont azzal rémitgetik őket, hogy dinárt kivinni nem szabad. A szerb állomásokon aztán a dinárt úgy váltják be, hogy 14 dinárért adnak egy pengőt, holott az árfolyam szerint 9 dinár egy pengő. Előfordult az is, hogy a dinárt először lejt cserélték át s aztán pengőre. Ez azt jelentette, hogy kétszer voltak le a tényleges értékből.

A kiutasítottak beszélik azt is, hogy Sándor király meggyilkolása óta a horvátok helyzete is tarthatatlanná lett.

Genfben nagy izgalmat keltettek a tömeges kiutasításról szóló hírek

A népszövetségi tanács éppen a Saar-kérdést tárgyalta, amikor a folyosókon híre terjedt annak, hogy a délszav hatóságok tömegesen utasítanak ki Jugoszlávia területéről magyar állampolgárságu, kétes állampolgárságu, sőt vitathatatlannal jugoszláv állampolgárságu egyéneket. A hírek nagy nyugtalanságot és megdöbbenést keltettek.

A világsajtó is egyre nagyobb figyelmet szentel a dolognak. Szegedre csütörtökön három angol és számos más külföldi újságíró érkezett. A külföldi újságírók egy másik csoportja a határra utazott.

A külföldi sajtó általában nem érti, hogy miért nyul Jugoszlávia éppen most ehhez az erős eszközhöz, amikor a magyar-jugoszláv ellentét elintézésére egybeült az arra hívott nemzetközi hatóság.

A londoni esti lapok hosszú és megdöbbentő tudósításokban számolnak be a kiutasításokról.

1935 január 1-161

10 százalékos illetéket szednek minden külföldről behozott áru után

Bukarest, december 8

A legfőbb gazdasági bizottság döntése alapján Manolescu Strunga ipari és kereskedelmi miniszter elkészítette az új kiviteli és behozatali rendszer véglegesítéséről szóló minisztertanácsi jegyzőkönyvet, mely holnap kerül a kormány plénuma elé. A jegyzőkönyv úgy intézkedik, hogy 1935 január 1-től kezdve

minden külföldről behozott áru után, a kontingentálási taxáktól függetlenül 10 százalékos illetéket szednek.

Az innen származott összegeket kiviteli jutalom-alap létesítésére fordítják, a melyből a kivitel fellendítésére szolgáló exportprémiumokat fogják kifizetni.

Minden első kategóriába tartozó kiviteli cikk (petróleum, fa, gabona) jutalom-ban részesül. A második kategóriába tartozó többi áruk után nem utalnak ki prémiumot tekintettel arra, hogy az illető exportőrök kiviteli engedélyekkel szabadon kereskedhetnek.

A prémiumok kiutalásának és az alap adminisztrálásának elvégzésére külön hivatalt létesítenek, melynek három alosztályában résztvesznek a fa, gabona és petroleum exportszervezetek képviselői is, továbbá a hivatalos ellenőrzést gyakorló kormánybiztos. A kompenzációs alapon történő behozatalra jövőben is a Banca Nationala adja ki a szükséges engedélyeket.

Hivatalos és magánjelentés az oroszországi kivégzésekről

Az angol sajtó 200 kivégzetről és számos száműzöttről tud Bosszu-hadjárat Kirovért

Moszkva, december 8

Kyrov meggyilkolása kapcsán leplezett ellenforradalmi szervezkedés és az emiatt halálra ítélt 66 egyén kivégzése illetőleg hivatalos jelentés arról számol be, hogy a leningrádi legfelsőbb haditörvényszék 39, a moszkvai haditörvényszék pedig 32 vádlott tevékenységét vizsgálta ki. Megállapítást nyert, hogy a vádlottak többsége részben Lettországból és Lengyelországból, részben pedig Finnországból lopózott be szovjet területre azzal a megbízatással, hogy terrorista cselekményeket szervezzenek meg.

Az első csoportból 37, a másikkól pedig 29 vádlottat végeztek ki, míg a többi ötöt kiegészítő vizsgálatnak vetik alá.

Mindkét pört zárt ülésben tárgyalták le.

A londoni sajtó jelentései szerint a vörös megtorlásnak jóval nagyobbak a méretei, mint ahogyan a szovjet hatóságok elárulják.

A Daily Express úgy tudja, hogy több mint 200 embert végeztek ki.

Kyrov meggyilkolása miatt állítólag nemcsak a merénylő Leonin Vaszilij Ivánovicsot, hanem öreg édesanyját, feleségét, két fiát és két lányát is agyonlőtték.

Moszkvában állítólag halálra ítélték az államrendőrség 14 magasabb tisztviselőjét is. Összesen 273 letartóztatásról tudnak az angol lapok. Azokat, akiket nem végeztek ki, Szibériába száműzték. Hir szerint 3 évre száműzték Leipunik Mártont is, aki Budapesten az ifjúságok vezetője volt. Vele együtt állítólag több külföldi kommunistát is őrizetbe vettek az ellenforradalmi és kártevő-mozgalom ban való részvétel miatt.

A cári ezredes özvegye érdekes pör történeti háttérrel az aradi bíróság előtt

Arad, december 8

Érdekes tárgyalás zajlott le ma az aradi törvényszéken, melynek vádlottja Pecsonkin Miklósné menekült cári ezredes özvegye volt. A nem mindennapi ügy előzményei a következők: Pecsonkiné menekülésük után Romániában telepedtek le és ennek utána az ezredes belépett a román hadseregbe. Évekkel később a házaspár 100 ezer lejt adott kölcsön egy aradi vasúti tisztviselőnek. Nemsokára ezután Pecsonkin ezredes meghalt és öz-

vegye, kinek időközben szüksége lett a kölcsönzött összegre, — visszakövetelte azt adóstól. Itt aztán érdekes fordulatot vett az ügy. A vasúti tisztviselő kereken megtagadta adósságának visszafizetését és pedig azzal a meglepő indokolással, hogy az asszony nem volt törvényes felesége az elhunyt ezredesnek. Furcsa kijelentését még azzal is megtoldotta, hogy bűnvádi feljelentést tett az asszony ellen, azon a címen, hogy hamis okiratokkal vette fel a nyugdíját. Bizonyítékul azt

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják.

Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

terjesztette elő, hogy mikor 1918-ban Pecsonkin ezredesék, mint menekültek Romániába érkeztek, az ottani szigurancahivatalban a férfi úgy nyilatkozott, hogy a nő vadházastársa.

Pénteken délelőtt többszöri elhalasztás után tartotta meg az aradi törvényszék a főtárgyalást. A tárgyalás folyamán a vádlott nő kijelentette:

— Törvényes felesége voltam az elhunyt ezredesnek. Annak idején azért mondtuk azt, hogy vadházastársak vagyunk, mert utlevelet akartam szerezni, hogy hazamehessek Oroszországba megnézni, mi történt vagyonunkkal. Utam nem sikerült, később nem tudtam Odesszából megszerezni a szükséges iratokat.

A törvényszék, miután megállapította, hogy csalásról szó sem lehet, felmentette az ezredsnét. Igaz ugyan, hogy hamis iratokat szerzett, de ez nem minősített bűncselekmény és különben is a járásbírósgához tartozik. Miután pedig az ilyen ügyek 6 hónapon túl elévülnek, így már ebben a formában sem tárgyalható.

Az ártatlanul meghurcolt asszony kijelentette, hogy amint lehetségessé válik, elutazik Odesszába, hogy szükséges iratait megszerezze.

Fekete Mihály társigazgató lesz Temesváron

Temesvár, december 8

Jelentettük, hogy a temesvári városi színház bérletét hosszas harc után Szendrei Mihály kapta meg. Ez a megoldás nem elégitette ki a magyar közönséget, amely határozottan a másik pályázó, Fekete Mihály mellett foglalt állást. A tanács erre, hogy a közhangulatot is lecsendesítse, közvetlenül kezdett Fekete és Szendrei között s el is érte azt, hogy Szendrei társigazgatói, főrendezői és színészi alkalmazásban maga mellé vette Fekete Mihályt. Az erről szóló szerződést a városi megbízott és a két versengő színházgató már alá is írták.

Acélból építik a jövő országutjait

Berlin, december 8

A nemrégiben megtartott európai utóggyi kongresszuson igen nagy sikere volt annak az előterjesztésnek, amely azt mondotta, hogy a legújabb autószerzőutakat acélból kell építeni. Az első kísérleteket úgy végezték, hogy a lefektetett acélpántok közé betont öntöttek. Ez a kísérlet azonban nem vált be, mivel az így készített út annyira keménynek bizonyult, hogy a rajta haladó autók igen erős rongálásnak voltak kitéve. Németországban újabb hullámszerűen elhelyezett acél alvázakat építettek és a közöket aszfalttal öntötték ki. Az így készített utak teljesen beváltak a hozzájuk fűzött reményeket, mivel rendkívül rugalmasnak bizonyultak és igen állóképsek. Készítésük a legnagyobb gyorsasággal történhetik, amennyiben egy jó szakmunkásokkal dolgozó vállalat az ut so lyóméterét öt perc alatt készítette el. Természetesen az alvázhöz szükséges hullámacélt teljesen készen szállították a helyszínre és ott csak a hegesztési munkákat kellett elvégezni. A világ utszakértői igen nagy jövőt jósolnak ezeknek az acélutaknak.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő után szoktak fizetni és előfizetésük f. hó 15-én lejár, a mai napon postautóval küldünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőket, szíveskedjenek ezen postautóval felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatóságát küldésében megszakítás álljon elő.

Kis pesti riportok

Inségmunkások

Budapest, december 8.
Az új Lipótváros korzóján lapátolnak. A sétauton felgyülemlett földet lapátolják halomba és rakják fel kocsira. Kezükben furán, szokatlannul áll a lapát, látszik, hogy nem szokták meg a vele járó munkát, idegenek a mozdulatok.

Tizen, tizenketten lehetnek a csoportban. Megszólított az egyiket.

— Inségmunkások?

— Igy hívják bennünket. A „Sipőcz-ven-
tő” csak akkor ad kosztot, ha dolgozunk érte. 18 napot a szezonban. Már a nyolcadik napnál tartok, a héten ledolgozom a kilencet, aztán nyugtom van egy ideig.

— Ez a szokás?

— Nem, ez szerencse dolga. Rengetegen tö-
rűnek most az inségmunkára, amíg be nem áll a fagy, mert azután keserves lesz az élet
künn, a rongyosok világában. És még egy.

— Mi?

— Ha ledolgoztuk a szezon 18 napját, nincs
jobb gondunk a kosztra... Jár nekünk!

— Miért mondja mindig „szezon”?

— Női szabóüzletben dolgoztam, ott szok-
tam meg. Már én így hívom a munkaidőt.

Törődött öreg gurította el mellettünk félig
megrakott talicskáját.

— Hány éves lehet? — kérdeztem a szabó-
t.

Az öreg meghallotta, megállt. Pihent.

— Hatvanhat vagyok... De — tette hozzá
nem magamért dolgozok. A vőmnek idegbé-
nulás van, az ő munkanapját dolgozom le.

— Hát azt lehet?

— Hőgyne! Egy munkanélküli családra eny-
nyi és ennyi munkanapot rónak ki, mindegy,
hogy ki dolgozza le, megkapják az ebédutá-
nyát és kész. Mi nyolcan vagyunk odahaza
és három ebédjegyet kell ledolgoznunk. Ma
rám került a sor.

— Mi volt maga azelőtt?

— Fűszerkereskedő. Hja, ez lett a világból,
regnap úgy, máma így! Még jó, hogy szíves
emberek kerültek össze a csoportba, csak félig
rakják meg a taligámat. Hja, tisztelik a koro-
mat.

— KiK, milyenfajta emberek kerültek ma itt
együtt?

— Felügyelő ur! — hívta oda a szabó a nem
messze állógató, pipázó felügyelőt. — Ez az
ur arra kíváncsi, hogy milyenfajta „urak” ke-
rültek együvé a truppa?

— Hadd lám! — gondolkodik. — Egy fod-
rász, két érettségizett diák, egy szállodai al-
kalmazott, két pincér. A mult héten érdeke-
sebb csoportom volt. Még egy báró is akadt
benn.

— Hogy hívják? — Kérdeztem üzemszerűen.

— Azt már nem, — felelte a nőiszabó. — Az
inségmunka közügy, a név magánügy.

— És igaza is volt.

p. a.

— Vonat elé vetette magát a munkanélküli,
mert nem bírta már az éhezést. Kolozsvárról
jelentik: A Dermata-bőrgyár melletti hirheft
halálórmpónak újabb áldozata van: csütör-
tök este Ursula Ferenc 29 éves munkanélküli
bádogos-segéd vetette magát a bukaresti gyors
elő. A mozdony darabokra szaggatta. A rend-
őrségi vizsgálat megállapította, hogy a szeren-
csétlen fiatalember azért lett öngyilkos, mert
négy hét óta munkanélküli, senki hozzátarto-
zója sincs és nem bírta már az éhezést.

A Tálisoara (Olaszteleki) kórház sorsjegyek
visszavonhatatlanul végső határideje 1935
Febr. 10. Egy sorsjegy ára 25 lej.

Főnyeremény 100.000 lej, összesen 1215 drb.
sorsjegy nyer. Csak egy húzás lesz. Mindenki
megpróbálhatja szerencsáját egy vagy több
sorsjegy vásárlásával.

A sorsjegyek árának és 8 lej portó költség-
nek előzetes beküldése mellett bárki rendelhet
a kórházbizottságtól Tálisoara vagy Unitárius
Nők Szövetségénél Odorheiu.

ZENITH-rádió

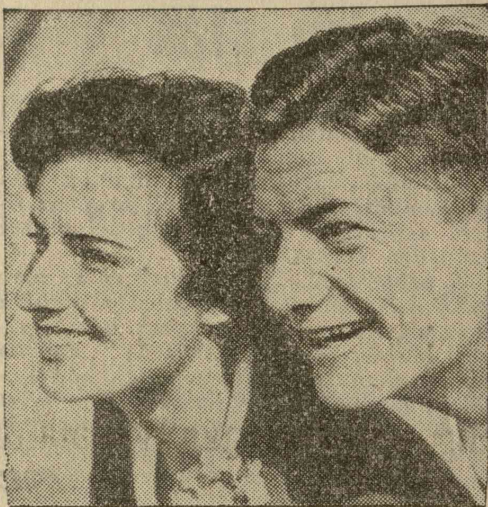
részére keresünk

képviselőket

Készpénz-biztosíték ellenében le-
rakatot adunk. Megfelelő komoly
ajánlatok „Plutarg” S. A., Bucu-
resti, Str. Dianei 2

Rövid kis közlemény egy német lapból, amelyben minden benne van:
„Nyugat hanyatlásának egyik újabb szimptomája, hogy Ázsia és Afrika sze-
recsengyermekeinek kezébe mind kevesebb szőkehajú baba kerül, de annál több
ferdeszemű, japán babácska. Gyermek-pszichológusok állítják, hogy ez a körül-
mény a jövőben még csak fokozni fogja a fehér emberek elleni gyűlöletet, mert
a néger gyermekek kicsiny koruktól kezdve hozzászoknak és megszeretik a színes
bőrű babákat. Különösen a német játékipar érzi súlyosan a japán verseny hatá-
sát. 1913-ban Németország 103 millió márka áru német játékokat exportált, míg ta-
valy a kivitt játékokért csupán 38 millió márkát kapott.”
Van olyan baba, amelyik jobban fokozná a fehér emberek elleni gyűlöletet,
mint például Hitler, vagy Göring? Vannak ezeknél feketébb babák?

100 SZAZALÉKOS AMERIKAIÁK

Conner Lujza és Lindblom Edmond, a
„legamerikaibb amerikai” versenyen az
első díjat nyerték. A zsüri véleménye sze-
rint ők képviselték tiszta tenyészetben a
modern amerikai ifjúság „ideál típusát”.

— A gyimesbükkii szerencsétlenség
áldozata kiszenvetett. Csikszerezéről je-
lentik: Megirtuk, hogy öv. Morar Já-
nosné, a gyimesbükkii vasuti állomás ta-
karitónője, amikor köszönet vitt át a vas-
uti sineken, az egyik tolató tehervonat
kerekei alá került. A kerek mindkét
kezét levágták, míg a kocsiutközök fel-
sötétést roncolták össze. Reménytelen
állapotban szállították a csikszerezéi
közkórházba, ahol másfél napi kínló-
dás után belehalt sebeibe. Az ügyesség
szigorú vizsgálatot rendelt el, nem ter-
hel-e valakit felelősség, vagy gondatlan-
ság a szerencsétlen asszony élete miatt.

— A kolozsvári ítéletábla hírei. Pénteken a
kolozsvári ítéletábla a következő ügyekben
hirtetett ítéletet: Pop Teodor hunyadmegyei
hercegi földműves és év júniusában fát lo-
pott Trifán Petru erdejéből. Az erdő tulajdo-
nosa rajtacsípt a tolvajt és ütlegetni kezdte.
Pop revolvert fogott Trifánra és nyolc töl-
tényt süttött rá. Öt golyó talált, Trifán még
élt, mire Pop újra töltötte revolverét és még
egy golyót repített Trifán fejébe, aki nyomban
kiszenvetett. A dévai törvényszék tízévi fegy-
háza ítélté, a tábla most helybenhagyta az
ítéletet. — Goad Jusztinát, Rus Amáliát és
Pop Victoria tövisi asszonyokat, akik egyéb-
ként testvérek, a gyulafehérvári törvényszék
gyilkossági kísérlet címén ítélte el, mert édes-
apjukat nadragulyával meg akarták mérgezni.
Édesapjuk elvált feleségétől és fiatal nővel lé-
pett vadházasságra. Lányai félték, hogy az
örökségtől elesnek. Egy jósnőtől azt hallották,
hogy nadragulyával megváltoztathatják apjuk
gondolkodását. Az öreg embernek majdnem
életébe került ez a „kísérlet”. A táblai tárgya-
lason nem látták teljesen beigazoltnak a vá-
dat és ezért Goad Jusztina büntetését négy év-
ről két hónapra, Rus Amália és Pop Victoria
3—3 évi büntetését 1 hónapi és 15 napi fog-
házra szállította le.

— Presbitériumok találkozója. A brassói re-
formátus egyház presbitériumát a mult eszten-
dőben a sepsiszentgyörgyi református egyház
presbitériuma meghívta, hogy együttes ülésen
tárgyalhassák meg a közösen érdeklő kérdése-
ket. A találkozó igen szépen sikerült. Most a
brassói presbitérium viszonzza a vendéglátást
és meghívta a sepsiszentgyörgyi presbitériumot
Brassóba. A presbitériumok találkozója decem-

Nem lesz többé bosszúsága,

ha lámpájához, petroleumkályhájához, gyorsfűtőjéhez, fűrészgépéhez, stb.

„ORION SALON” petroleumot használ,

mert különleges gyártása folytán, nem füstöl, nem kormoz és ezáltal nem ter-
jeszt kellemetlen szagot, fogyasztása minimális és ezért nagyon gazdaságos.

Kapható minden jobb fűszerüzletben vagy az

„Unirea Petroleum” R. T. brassói lerakatánál

Calea Victoriei No. 104. — Telefon No. 791.

ABLAK

ber hó 16-án, vasárnap történik meg. A ven-
dég presbiteriek délelőtt fél 10 órakor érkeznek
Brassóba. Délelőtt 10 órakor istentiszteleten
vesznek részt, melyen az ígét Imreh Dezső
sepsiszentgyörgyi református lelkész hirdeti.
11 órakor együttes értekezlet lesz, melyen a
gyülekezeti egyesületek munkájának össze-
egyveztetését vitatják meg. Délben közbe-
dél, délután 3 órakor folytatják a közös érte-
kezletet. A délutáni értekezlet a presbiteri hi-
vatás kérdését fogja taglálni.

★ Szabásban, sportszerű kidolgozásban stra-
paálló lesz siruhája, ha velünk készített. Seif-
fert Robert és Társa uriszabók, Brassó, Hir-
scher-utca 8.

— Négygyerekes családapát ítélte el a bíró-
ság erkölcselen merényletért. Kolozsvárról je-
lentik: Mocian Péter macskási földművest két-
évi kéthónapi börtönrre és 4 ezer lej pénzbün-
tetésre ítélte a kolozsvári törvényszék a pén-
tek délelőtti tárgyaláson, mert egy 13 éves ko-
lozvári cselédeányka ellen erkölcselen me-
rényletet követett el. Mocian a lombi erőde
csalta és ott követett el erőszakot a kislá-
nyon, akit leszúrassal is megfenyegetett, ha
kiabálni merne. A leányt ajutlan az erdőben
hagyta és magával vitte annak batyuját. Ez
volt a veszte, ezen a nyomon fogták el a
csendőrök. Mocian, aki négy gyerekes család-
apa, hasonló bűncselekményért egyszer már
egy évig ült.

— SAJÁT GYÁSZKOCSIJÁN HA-
ZAHAJTOTT. Egy Thomas nevű husz-
éves néger az egyetlen a világon, aki
saját halottas kocsijának lovait haza-
hajította. A kocsin rajta volt koporsó-
ja, koszorúk, virágok és ami az ilyen
ceremoniához illik. Ő azonban kényel-
mesebbnek tartotta a koporsó helyett a
bakra telepedni, ahol átvette a gyász-
ruhás alkalmazottól a gyeplőt és baj-
n nélkül elhajította a szomszéd városban
levő házához. A történet magyarázata
az, hogy egy hamis távirat alapján
Thomas barátunk édesanyja halottnak
gondolta a fiát és nyomban értékelte
a gyászokcsit. Persze nagy volt az örö-
me, amikor meggyilkoltnak hitt fiát a
bakon ülve viszont látta.

(*) Ifjabb Tódor János írógépkereskedő
(Brassó, Calea Victoriei 46) egy esztendői kül-
földi tanulmányutra utazott. (Visszatérését e
lapban jeleznék fogja.)

— Fogarasi hírek. Tudósítónk jelenti:
Fogarason a nyári nyelvvizsga alkalmá-
val elmaradt vármegyei kisebbségi hi-
vatalnokokat és a megye területén levő
kisebbségi jegyzőket december 5-én
vizsgára állították. A vizsga eredménye
ismeretlen, de a vizsgázottak között
nagy a nyugtalanság, mert mindenkinek
feje fölött ott lóg az elbocsátás veszede-
lme. — A köztisztviselői kinevezések fel-
ülvizsgálásának eredményeként a foga-
rasi városi alkalmazottak közül forma-
hiba miatt elbocsátották a városi főjegyző-
t és pénztárnokot. Három kivételével
az összes tisztviselőket alacsonyabb fi-
zetési fokozatba osztották be. Úgy az
elbocsátott, mint lefokozott tisztviselők
között nagy az elkeseredés és az egész-
ben főleg pártpolitikát látnak.

(*) Csermely Gyula. A mi két miatyánk kö-
zött van c. regénye újból kapható. A szere-
lem harca a hittel, a multtól való elszakadás
lelki válsága és a kitűzött célért való heroikus
küzdelem éposza. Ára félkeménykötésben 120
lej. egészvászonba kötve 144 lej. Kapható a
Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó Ka-
pu-u. 50—58 az udvarban.

— SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK A TE-
MESVÁRI GYAPJUIPARNÁL. Temes-
várról jelentik: A bányási metropolis
közgazdasági életében igen nagy szenzá-
cióként hatott az a hír, mely szerint dr.
Szigeti Sámuel, a Temesvári Gyapjuipar
Rt. ügyésze lemondott tisztségéről és ki-
vált a vállalattól kötelékéből. A B. L. mun-
katársa előtt dr. Szigeti a hirt személye-
sen megerősítette és kijelentette, hogy
lemondásához a vállalat egyik igazgatója
is csatlakozott. Szigeti Sámuel dr. sze-
rint a Gyapjuipar Rt.-ből való kilépésre
az a nézeteltérés adott okot, amely bár
Hatvány Pál, a vállalat egyik főreztvé-
nyese és öközöttö keletkezett.

A SZATMÁRI PIAC ÁRAI:

Terményárak: Buza 420—425, árpa 260
—270, zab 230, tengeri 180—200, napra-
forgó 280, burgonya 50—60 lej métermá-
zsánként.

Állatárak: élsúlyban és kilónként
borju 10—12, marha 6—7 lej, sertés 15—
22. Hizott liba darabja 100—150 lej.

SPORT

Labdarugás

A TARTALEKOS UJPEST ATHÉNEN

a Balkán Kupára készülő görög válogatott el-
len játszott.

Görög válogatott—Ujpest 3:2 (1:1). Ujpest
az olaszok ellen válogatott Sternberg, Szűcs és
Avar nélkül játszott. A görög csapatban pedig
a mérkőzés alatt huszonkét játékos próbált
ki. A görögök a győztes gólt a második fél-
idő 40. percében lőtték. Ujpest szombaton és
vasárnap a végleges görög csapat ellen ját-
szik.

SZOMBATRA MARADT A KISPEST, SOROK- SÁR VEGYES CSAPAT SZÓFIAI MÉRKÖZÉSE

a bulgár válogatott ellen, mert a pályát a
nagy esőzés használhatatlanná tette.

NAGYBANYA

Tricolor—Kerámika Beszterce 4:0 (2:0). Ro-
mán kupa mérkőzés csütörtökön.

A VALÓSZÍNŰ MAGYAR VÁLOGATOTT

igy áll ki az olaszok ellen:

Háda — Vágó, Sternberg — Szalay
Szűcs, Lázár — Markos, Solti, Avar, Sa-
rosi, Titkos.

Március első hetében kezdődik meg a
nemzeti bajnokság tavaszi fordulója
határozta el az intézőbizottság.

Télisport

Patakypirnetje négyszer olyan
gyors és négyszer annyi ideig tart, mint
Sonja Hennieé — írja áradozva a párisi
sajtó a fiatal magyar műkorcsolyázó
bajnok párisi szereplése után.

Asztali tenisz

A BRASSÓI KERÜLETI ASZTALI TENISZ- BAJNOKSÁGOT

december 9-én, vasárnap tartják meg az Ivria
rendezésében. A versenyen a kerület vala-
mennyi asztali tenisz egyesületének indulásá-
ra számítanak.

Uszás

Tizenöt éves uszó legyőzte az Európa-
bajnokot. A frankfurti uszóverseny 200
méteres mellúszó száma nagy meglepe-
tessel végződött: 1. Munich 2 p 49.5 mp.
2. Sietas (az idei Európabajnok). 3.
Schwartz. Munich mindössze tizenöt
éves.

Tudott jegyezni államkölesont? Örömben
töltsön egy jó estét! Egyék flekkent és
vargabélest. Igyon jó bort, táncoljon reg-
gelig.

A „MODERNBEN”

BRASSÓ, VASUT-UTCA 67.

ÁLLANDÓAN REGGELIG NYITVA!

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mikor indul meg újra Csehszlovákiából az árubehozatal?

A Bukarestben tárgyaló cseh delegáció javaslatai — Az osztrákok leküzdhetetlen nehézségeket látnak az új román export-importrezsime alkalmazásánál

Bukarest, december 8

Három hónapi bizonytalanság, vita és kapkodás után Románia külkereskedelmi politikája a jelek szerint visszatért arra a pontra, ahonnan ki kellett volna indulnia és az exportátalános be akarják vezetni a prémiumrendszer, amely nélkül a román áruk nem versenyképesek. Másfelől viszont, hogy az importált áruk ne dráguljanak az egekig, az exportdevizákért fizetendő árfolyamkülönbséget miatt, a Banca Națională, amely eleinte a legmeherebben elzárkózott a prémiumrendszer gondolatától is, nem engedi meg a devizautalványok szabadkézi forgalmát és inkább prémiumokkal kártalanítja az exportő-
röket.

röket.

Azt még ma sem lehet állítani, hogy az új kiviteli és behozatali rendszer véglegesen kialakult, mert hiszen az utolsó napokban ugyyszólván óráról-óra változnak a hivatalos rendelkezések és minden bizonnyal még ezután is lesznek módosítások,

amelyek zavart fognak kelteni a külkereskedelemben és az egész üzleti életben, de nagyjából azt lehet mondani, hogy kezd kialakulni az új rezsime és az is bizonyos, hogy az importra újabb megpróbáltatások várnak és az árubehozatal kétségtelenül sokkal nehezebb lesz, mint eddig volt.

A buza és petróleumkivitelnél, amelyből Ausztria mintegy 30 millió schilling értékű mennyiséget importál, az osztrák importőrök kénytelenek lesznek 20 százalékkal többet fizetni, mert ennyi a különbség a schillinghez viszonyítva a lej hivatalos és piaci árfolyama között.

Ha pedig ezek a cikkek kötelező hivatalos kursuson való elszámolás miatt megrágnak, akkor az osztrákok kevesebbet fognak importálni Romániából, míg az így olcsóbban beszerezhető osztrák árukért a román importőr mégis többet fog fizetni, mert a különbséget a román exportőr fogja magának követelni a deviza ellenében, amely a behozatalkoz szükséges.

Az osztrákok úgy látják, hogy a második kategóriába tartozó román áruk exportja körül is lesznek nehézségek. Miután a román

OMEGA

A VILAG
LEGPONTOSABB
ÓRAJA

exportőr köteles a kivitt áruból eredő devizák 40 százalékát hivatalos kursuson leadni a Banca Naționalănak a régi árutartozások kifizetésére, a rendelkezésére maradó 60 százalékért olyan magas felárakat fog kérni, hogy az fedezze az egész devizamennyiség árfolyamkülönbségét. Ezáltal

az ilyen devizák ellenében importálandó osztrák áruk annyira megrágnak, hogy a román importőr igyekezni fog minél kevesebb árut behozni

és így elkerülhetetlenül csökkenni fog a két állam közötti áruforgalom összege. Manolescu-Strunga miniszterre hárul az a nem könnyű feladat, hogy valamilyen áthidaló megoldást találjon erre a problémára, amely valamennyi országnál fel fog merülni és így Románia egész külkereskedelmi politikájának központi problémája.

Hogyan fest a cseh kompenzáció?

Az import tekintetében számolni kell azzal, hogy a most kiadott rendelkezések alapos változásokon fognak még keresztül menni azoknak a szerződéseknél következtében, amelyek megkötésére Manolescu-Strunga miniszter most külföldi körutazatra. Mint ismeretes, első állomása Varsó lesz a miniszternek, ahol aláírja az új lengyel-román kereskedelmi egyezményt. Azt, hogy mi van benne, jóformán senki sem tudja, mint ahogy a múltban is csak néhány kiváltságos cég szerezhette tudomást a lengyelekkel létrejött kontingensmegállapodásokról. A lengyel fővárosból Prágába fog ellátogatni Manolescu-Strunga. A cseh kormányval meginduló tárgyalásokról sem sokat tudunk, mert közben itt van Bukarestben a cseh kormány delegációja három hét óta és zárt ajtók mögött tárgyal. Hír szerint az összes főbenjáró kérdésekben sikerült megegyezésre jutni, csak még részletek vannak hátra. Magánforrásból származó értesülések szerint a bukaresti tárgyalások azért váltak szükségessé, mert

habár Románia és Csehszlovákia között kompenzációs szerződés áll fenn, amelynek alapján a román export 25 százalékkal meg kellett volna haladja a cseh áruk behozatalát, mégis az év első 9 hónapjában a cseh áruk romániai kivitele több mint 700 millió lejfel haladja meg a román áruk csehszlovákiai bevitelét.

Ez a magyarázata annak, hogy október elseje óta Románia még egyetlen behozatali engedélyt sem adott ki a cseh kontingensre, amely 1934 utolsó három hónapjára még kihasználhatatlan.

Miután megállapodás ellenére a csehek több árut adtak el Romániába, mint amennyit ők kaptak innen, zavarok álltak be a fizetési folyamatban is. Az exportból remélt devizák hiánya a Banca Națională hírére 200 millió cseh koronával túllépte a cseh áruk behozatalára szóló devizaküteléseket a prágai Cseh

Nemzeti Banknál és emiatt a Banca Națională nem fogad el egyelőre sem befizetéseket, sem kéréseket a cseh kliring javára. A cseheknek ez a korlátozás igen kellemetlen, mert nem tudnak exportálni, holott az ottani gyárak hajlandók lennének további árut is szállítani. Ezt azért tehetnék meg, mert

a Narodní Banka a cseh exportőrök követeléseire 70 százalékos előleget folyósít olcsó kamattal és így az exportőrök várhatnak a Romániában fekvő pénzükre.

A Cseh Nemzeti Bank ebben a tekintetben egy évi hátralékban van a román kliringszámlából történő kifizetésekkel. Románia ezt a deviza-különbséget csak úgy tudja kifizetni, ha a csehek az eddiginél nagyobb mennyiségű árut hajlandók átvenni. A csehek 25 százalékkal akarják emelni a román áruk beviteli kontingensét a régi tartozások kifizetésére, de ennek ellenében

azt kívánják, hogy Románia adja ki az október-decemberi negyedévre járó csehszlovákiai importkontingenseket.

Arról azonban, hogy ezt az importot a romániai vevők miből fogják megfizetni, most folyik még a tárgyalások, amelyek során komoly elvi és technikai nehézségek merültek fel. A cseh-román kliring ideiglenes szünetelése miatt ezidőszakra az esedékes fizetések magánkompenzációval történnek 5.35 lej körüli cseh korona-alapon.

Magyarországgal, mint már közöltük, egyelőre nem változott az áruforgalom az új rendszerből kifolyólag, mert még érvényben van a régi szerződés. Ami a román piac szempontjából rendkívül fontos osztrák-román forgalmat illeti, Ausztriával a kormány felmondotta a kliringszerződést, mert Románia nem hajlandó a schilling szabadforgalmi értékéhez viszonyítani a lejt. A bukaresti osztrák követtség maga is elismerte, hogy az új rezsime miatt a fennálló szerződés módosításra szorul.

Az osztrák exportőrök rendkívül nyugtalanok a bizonytalan jövő miatt.

A most még futó kliringszerződés ugyanis fix árumennyiségeket biztosított az osztrák iparnak, amely a román áruk bevitelének ellenértékéből kapta meg a kliringben, napi schillingárfolyamon a pénzt. Azt a többletet, amellyel Románia több árut vitt ki Ausztriába, az osztrákok nem utalták át a román exportőröknek, hanem azok diszpozíciójára kifizették a romániai importőrök régebbi tartozásait osztrák cégeknek, azonkívül pedig Ausztriába utazó román állampolgárok erről a számláról kaptak schillinget ottani költségeik fedezésére.

Az új rendszer alapján Románia nem 25, hanem 40 százalékkal többet akar exportálni Ausztriába, mint amennyit onnan importálni fog és az osztrákok ezt a különbséget semmiképpen sem tudják devizában elszámolni, illetve átutalni a Banca Naționalănak. Komplikálja a dolgot — és ez mindenképpen vonatkozik, nemcsak Ausztriára — hogy a két különböző exportáru-kategória miatt a kliringszámlák kétféle alapon kell történnék. Bizonyos áruk a lej hivatalos árfolyama, más áruk viszont a piaci árfolyam szerint kerülnek elszámolásra, ami azonban egy valutáris mint technikai nehézségekbe ütközik, mert hogyan lehet majd megállapítani, hogy a forgalomba kerülő schilling-követelések a hivatalos 23 lejes, vagy a nemhivatalos 29 lejes kategóriához tartoznak-e.

A benzin fuvardíjának leszállítása tönkreteszi az erdélyi finomítókat

A kisüzemek drágán kapják vasuton a nyers kőolajat, míg a regáti nagyvállalatok olcsón szállítják Erdélybe a készáruikat

Bukarest, december 8.

Ezek óta folyik a legelkeseredettebb harc az erdélyi petróleumfinomítók és a regáti nagy petróleumtársaságok kartellje, a Distributia között. Ez a harc különösen azóta éleződött ki, amióta a kedvezőtlen világpiaci árak miatt az export már alig, vagy egyáltalán nem fizetődik ki és így a vezető társaságok is nagyobb figyelmet fordítanak a belföldi piacra. A harc először kiméletlen áversennyel indult, amellyel párhuzamosan a Distributia egymásután állította fel a saját rakományait és benzinkutjait Erdély minden jelentősebb helységében. A tőkével gyengében ellátott finomítók többsége harc után kénytelenek voltak kapitulálni, illetve megegyezni a kartellvállalatokkal. Így került a Déli Petróleumgyár a bukaresti Concordia érdekkörébe, amely később maga is teljesen a kartell hatalmába került. Ugyanez történt az orsovai és mezőtelegi finomítókkal, amelyeket végül is a Magyar Általános Hitelbank kedvező feltételek mellett bérbe adott a Creditul Miniernek, hogy ne kelljen a kartellnek kiszolgáltatnia magát De néhány évi bérlet után a Creditul Minier is feladta a harcot és visszavonult, úgy, hogy ez a két finomító ma üzemben kívül van.

Az áverseny azonban alapjában véve nem tudta megtörni az erdélyi finomítók ellenállását, mert a regáti benzin és petróleum a vasúti szállítás miatt nem tudott elég olcsó lenni és így a konkurrencia, ha súlyos veszteségeket okozott is az erdélyi finomítóknak, de nem tette tönkre őket teljesen. Sőt az utolsó néhány hónapban az erdélyi finomítók helyzete javulásnak kezdett indulni. Ekkor érte őket az első veszedelmes támadás. Julius elsején a vasut, alighanem a nagy-társaságok intervenciójára, alaposan felemelte a nyerskőolaj fuvardíját. A petróleumidőkhöz közelfekő finomítókat ez az intézkedés nem érintette, de annál jobban megbénította azokat a gyárakat, amelyek többszáz kilométeres távolságra vannak a Prahova völgyétől és így a fuvardíj igen komoly tétel a termelési költségek kalkulációjában. De az erdélyi finomítók — akárcsak a bukovinaiak is — még mindig bírták a versenyt a regátiakkal szemben, főképpen mert közben a kőolaj ára erősen visszament.

November 15-ikevel azonban végső csapás érte az erdélyi petróleumfinomítókat. A vasut leszállította a feldolgozott petróleumtermékek fuvardíjait és ezzel lehetővé tette, hogy a regáti vállalatok olcsóbban tudjanak árut szállítani Erdélybe, ahol most már annál könnyebben hengerelhetik le a kisüzemeket, mert nekik a nyers kőolaj szállítása nem kerül jóformán semmijükbe. A váratlan fuvardíjcsökkenés a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki a kisfinomítókból, amelyek most kétségbeesetten futkosnak fűhöz-fához, hogy valamilyen megoldást találjanak, amely megmenti őket a biztos összeomlástól.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a forrón szeretett apa, férj, testvér, rokon és barát

Dr. Steinhart Samu

ügyvéd

70 éves korában, f. hó 7-én hosszas szenvedés után meghalt.

Temetése f. hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a Hosszu-utca 21 sz. alatti gyászszobából a neolog izraelita temetőbe.

Drága halottunk, Isten veled!

Brassó, 1934. december 8-án.

A gyászoló család.

Műkedvelők!

Dalosok!

Tekézők!

Karácsonyra jelenik meg a lap, melyet évek óta várt minden erdélyi műkedvelő, dalos és tekéző: az

Erdélyi Gondüző!

Megjelenik MINDEN SZOMBATON — 16 oldal — képekkel, legjobb újságírók szerkesztésében. Ára 5 lej. Előfizetés egy évre 220, félre 120 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Str. Regele Carol 56

Ezt olvassátok!

LÁSSUK SZÉKELYUDVARHELYT!

SZERKESZTEJE:
TOMCSA SANDOR

A székeljudvarhelyi

Férfi:

Az átlagos, a középarányos, a jellegzetes, a tipus, a modell, a külső sajátosságok és belső tulajdonságok képviselője, tehát az olyan, amilyen tulajdonképpen nincs is:

Középtermű, husos, de nem kövér, jétvágyu, de nem falánk. Husevő. Negyven éves koráig gátlás és aggodalom nélkül fogyaszt óriási husdarabokat, negyven éven túl, az első szédlések után, riadtan, óvatosan, előrelátóan és gondterhesen fogyaszt — ugyanannyit. Szeret beszélgetni, közlékeny, jóhiszemű, előzékeny. Ha távol van a városától, egy vadidegennek úgy beszél városi belső dolgairól, intimitásairól, pletykáiról, mintha csak az illetővel egy utcában laktának. Az újságját minden nap elolvassa, de ha csak nem muszáj, nem is olvas ennél sokkal többet. Fatalista, de a biztonság kedvéért el-eljár templomba. Óvatos, annyira, hogy az már szinte féltékenység, de önértékes és minél nagyobb a nyomás, annál hamarabb forr fel. Szereti a preferanszot és a borvizes bort, szeret temetésekre eljárni, hol megdöbben a halál felfoghatatlansága és mivel ilyen alkalmakkor együtt vannak, amíg a temető felé ballagnak, megbeszélnek, hogy jövő nyáron hova fognak kirándulni. Érdeklődik az élet kicsinyesebb dolgai iránt, a sorsdöntőket majd elintézik a nagylelkűek. Kitiűnő emlékező tehetsége van, erős dohányos. Szeret kacagni, de „sírni” is tüneményesen tud. Humora, bár egyszerű és darabos, de a dolgok legmélyéről fakad. Hagymány- és tekintélytisztelő, az ősi szokásokkal elmerengve szakít. Hü férj és ha bele is megy kalandokba, ezt úgy tekint, mint független mozzanatot, ami egyáltalán nem érinti a lényegét. Nem él zajos társadalmi életet, kritikája őszinte és biztos. Utazni nem szeret, ha még volna is erre pénze. A pénzt, ha szereti is, de lenézi, tehát tulajdonképpen nem néz le semmit. Összetartási érzéke nincs kifejlődve, idegenek előtt szereti a milliárdost játszani és ilyen irányban hihetetlen erőfeszítéseket is tesz. Ugynevezett jóképű ember, inkább egészséges és hosszú életű. És ha csak valamit számított életében, ha meghal, a fuvós zenekar kíséri ki. Így legalább aztán holtbizonyos, hogy nem tetszalott.

Asszony:

Inkább őszinte: mert harminc éves korában már huszonhét és az ötvenedik événél már el is éri a tényleges életkorát, sőt hatvanon felül már dicsekszik is, hogyhát: „egy ilyen vénasszony...”. Kitiűnően főz, tömi a vendégeket és csak életveszélyes fenyegetés után zongorázik, ezért szívesen és gyakran keresik fel vendégek. Szeret mindent tudni és ha már nem tudhatja, tesszem a fény sebességének és a különböző sűrűségű anyagokból való áthatolásának törvényeit, legalább a barátnőjéről igyekszik megtudni lehetőleg mindent. Izlésesen öltözködik, olcsón és fogcsikorgató-szerényen. Önkezeléssel véget szemöldökének, fölényesen megvetéssel ember-kinzásnak mondja a fogyasztás különböző torturáit, de otthon, bezárkózva, lefüggönyözött ablakok és eltorlaszolt ajtók mögött, dühösen és reménykedően „punktollezi” magát. Jó feleség és szerető anya. Sőt: szerető feleség és jó anya. Társaságban kedves és társalgásban nem megy annyira, hogy a lányoknak ezt kellene mondania: „gyerekek várjatok ennél a témánál, rögtön jövök...”. Sokat olvas, sajnós egyelőre még a hivatalos körök által fel nem fedezett írók „műveit”. Rajong a moziért és ha a film külső felvételeit már látta valamely más film kapcsán, elbiggyeszti az ajkát: „itt már jártunk”. És szünetben lebeszéli a férjét, hogy az vegyen tizért „savanyut”. Flörtjei ha vannak, ez csak annyi, amennyi egy asszonyra szinte kötelező. Ha egyébként nem is, hogy a férje figyelmét magára terelje. Álmai nincsenek, — jó mélyen alszik. Szeret az ablak mellett ülni és megmondja, hogy kilencszáznyolcban Fitos Mucika ruháján, amelyben a tüzetlők bálján volt, hány hajítás, fodor, hajtók, „pliszé” és ránc volt. „Pedig akkor még ugye szőlővagyó gyerek voltam, szívem.” És ezt a barátnő

hajlandó is elhinni neki, mert az udvarhelyi nők, legalább is bizonyos irányban, rendkívül megértők és összetartók.

Ifju:

Átlag 27—48 éves és munkanélküli természetesen. Politikai csoporthoz nem tartozik. Télen szik, nyáron tenniszezik és a Ferencvárosnak szurkol. Ebben annyira megy, hogy a nevezett labdarugó csapat egy-egy győzelme után, örömeiben idegen, éppen kéznél levő emberek nyakába borul. És ha valaki érdeklődik e mámor és elragadtatás láttára, hogy: „mondd, kérlek, hát egyáltalán fűt valami téged a Fradihoz, illetőleg fűtál legalább Pesten?” — aszongya, hogy aszongya: „minek az, kérlek?” Aztán kisül, hogy a tavasszal Hungária-drukkor volt, sőt egy darabig a „Szürke taxi”-re esküdött. A székeljudvarhelyi ifjubar ez az egyetlen titokzatos és érthetetlen vonás. Későn fekszik és későn kel, de mindennap újra esküszik, hogy holnaptól kezdve éppen fordítva lesz. Szerelmi élete kimerül abban, hogy egy gyönyörű, gazdag, szellemes és „tudja, olyan nőies” nőről beszél, aki ki akarta küldeni az oxfordi egyetemre. De az ifju akkor még „kölyök” volt, aki bizonyos illúziókban élt, stb... stb. Pénztelenségét gondosan beosztja, úgy, hogy mindenütt ott lehet, mikor is könnyed és

szórakoztató. Nagykot sétál, jól uszik és sohasem siet. Ha a gazdasági nyomás enyhülne, egyik pillanatról a másikra szakálna meg bajusza nőne, pocakot eresztene, haja kihullna és első keresetét az érlemeszedés leküzdésére kellene fordítania.

Cány:

Szép, magas és elég okos ahhoz, hogy ne legyen buta. Jól öltözik és jól táncol. A társalgás anyagát illetően nincsenek túlzott igényei. Szereti a Napot és az obligát könyvből, amit a nők magukkal szoktak hordozni, tényleg bele-belemez. Inkább szép lába van, tartós és minde- nek ellenére hisz a férjezmenetelben. Ha telik az idő, egyesületbe tömörül, önálló és ha csak tetszi, szellemes lesz. Most jobbadára tanítónő, az elhelyezkedés legkevesebb reménye nélkül, ezért még néha sirdogál, de már minden meggyőződés nélkül.

Gyerek:

Végrehajtsdít, meg „papa-kirugósdi” játszik és éppen most határozta el, miszerint a mamát felvilágosítja, hogy a kisbabát nem is a gölya hozza. Eltökélt szándéka, hogy nem lesz felnőtt.

Az egyház-adó, sorsjegy-adó,

avagy:

bepillantás városunk pénzügyi titkaiba

Délután 11 óra 40 perckor

MIT SEM SEJTVE

Éppen e Lássuk egyik cikkecskéjét végeztem, úgy otthonosan, kigombolt inggel, lazára fogott öltözékben, egyszóval: mit sem sejtve és mintegy mormolva, hogy a következőkben mit is lássak, mikor kopogtak. Menekülésre idő nem volt. Két hölgy lépett be. „Átomcsa” — mondta az egyik hölgy és még egyszer ugyanezt, nehogy bizonytalanságban legyenek. Mit tehettem volna a rendelkezésemre álló néhány pillanat alatt? Gondoltam: színelelni az ájulást, valahol olvastam erről a fogásról, esetleg egy villanás és kitörök, mégis szorosabbra fogva öltözékeket, amennyire csak tehettem, kifogástalanul hajoltam meg: De ekkor már sejtettem valamit.

SZOMORU ADATOK PLÉBÁNIÁNK HELYZETÉRŐL

Sejtetem valamit, de nem azt, ami következett. Én ugyanis arra gondoltam, hogy valami konferánsszra vagy effélére fognak felheccelni és azért, lehet, nem is kínáltam meg helyet a hölgyeknek, mert az ilyen felkérést mostanában azzal intézem el, hogy örültséget szimuláljak és minden butoradarot pillanatok alatt pozdorjává zuzok. A székeket is. Hát ezért.

A felkérés helyett az idősebb hölgy azt kérdezte tőlem, tudom-e, hogy a plébánián milyen súlyos helyzetben van?

Erre általánosságban feleltem, hogy: „bizony-bizony” és „hajja” és „nehézhéz ma kivétel nélkül”.

Mire a másik hölgy szomorú és az udvarhelyi katolikusokra méltán szegénytelen dolgokat mondott. Itt csak egyet említek, hogy a plébániának nincs tüzfája és valami korhadt, fekete zsinde- lyekkel tüzelnek. Ez, ha tekintetbe vesszük, hogy az ember télen inkább fűt, mint eszik, nemcsak illanóan szomorú, hanem szívszaggatóan tragikus. Mert hiába, düledező magyar viskónk egyik támasza a plébánia és ezen keresztül felekezeti iskoláink. Általában minden- tul, ha már pófáztunk és vállaltuk, akkor fizessünk is.

Most azonban arról van szó, hogy mivel a férfiak az egyház- és iskolaadó beszedésénél nem értek el eredményt, érthetőbben: mivel senki sem akart fizetni, most nők kísérik meg ezt a — nyugodtan mondhatjuk — gigászi munkát.

Ezért jöttem hozzám is.

Hogy fizessék.

MÉG SZOMORUBB ADATOK

Erre mondtam, hogy fizetek száz lejt.

— Mikor? — kérdezték a hölgyek.

— Hogy-hogy mikor? — csodálkoztam el.

— Hogy mikorra ígéri?

— Én nem ígértem — mondtam kissé szemrehányóan és sértődötten —, méltóztassák — és letettem az asztalra száz lejt. Törvényes ércpénzben.

De erről sincs szó.

Hanem arról, hogy az utca vége felé lakom és a hölgyek az utca elején kezdtek az „inkasszót”. És hozzámig még csak egy ember fizetett, egy soffőr, ha jól tudom, szintén száz lejt.

Ebből valaki azt hihetné, hogy csak az újságíróknak és soffőröknek megy jól Udvarhelyen. Hiszen nem panaszkodunk, ugye, soffőr-kartárs, de mégis...

MERT NE TESSÉK AZT MONDANI, HOGY NINCS PÉNZ

Mert ne tessék azt mondani, hogy nincs pénz és ne tessék azt mondani, hogy száz lejt nagy pénz. Olyan undorító ez a pánik a pénzösszegek körül. Nagy pénz! — Nagy pénz — mondta egy özvegy husz lejt és kiderült, hogy havi nyolc ezer lejt nyugdíjat szippant fel, ami viszont ugyanannak az özvegynek: „mi ez a pénz?”

Visszatérve: bizonyos öntudattal és a kötelességteljesítés éretével léptem ki az utcára. Véletlenül találkoztam egy aránylagos milliárdossal, szóba került, hát mondom neki, hogy ide és ide fizettem száz lejt.

Az illetőnek eme cselekedetemre, egy meglepő szava volt és pedig ez, hogy: „marha”. Mármost, hogy én vagyok marha, amiért fizettem.

Aztán megmagyarázta:

— Igérted volna azt, hogy majd veszel bont és azzal fizetsz. És ha már muszáj, akkor száz lejtért kaptál volna háromszáz lejt bont, a plébániának ugyanis van párszáz ezer lejt adóhátraléka, így te is jól jöttél volna ki és a plébánia is. Én is így csináltam.

Hát ez kétségtelenül megejtő érvelés. Még jó, hogy eszembe jutott:

— De kérlek, nincs fájuk.

— Ja — mondta —, ma száz lejt nagy pénz.

És tíz lépés után találkoztunk egy sorsjegyügynökkel.

És az ismerősöm egy hatszámjegyi remény fejében, az ügynök markába belehelyezett négy darab százast. És mosolygott és melegen kezelt fogtak.

Aztán visszatért a száz lejt és elsavanyodott.

Később elfeledkezett minderről és a sanyaru kisebbségi helyzetünket a faji öntudat hiányának tulajdonította.

Erről pófáztunk vagy másfél órán keresztül, melynek során az én ismerősöm, a faji bánat minden jellegzetes és hivatalos tünetével azon töprengött, hogy milyen módon lehetne fenntartani felekezeti iskoláinkat.

Mi az oka?

Székeljudvarhelyen feltűnően elszaporodtak a vadászok. Csak a városban vannak hatvan-hetvenen. Ez feltűnő, ha figyelembe vesszük, hogy a vadászat elég költséges sport. Különleges ruha kell hozzá, tagdíj, bérlet-díj, kopó, kulacs és fegyver. És néha autóval mennék, néha szekérrel és nem is olyan néha nem lőnek semmit. Most az ember vegye ehhez a töltény árát és a hajtó kórházi költségeit, méltán csodálkozhatunk a vadászok eme szaporodásán. Én — bevalom — titokban nyomoztam is eme vadász-szenvedély elharapózásának okai és indítói okai után. Egy jódarabig hiába. Azt mondták: „Nézd, kérlek, ti azt nem tudjátok megérteni. Azt a lázat és azokat a pillanatok. Na és annyit ul az ember szobában. Dohányzik, sanyved, elpuhul, nyavalyás lesz. Most legalább nagyokat járok, kicsoda levegő, kérlek és milyen hajnalok és tudod, mikor a köd úgy a hegyekben izél, ccc!” — És elragadtatottan remeg a hangja. Általában jóhiszemű ember vagyok és rossz detektív. Már-már megelégedtem volna ezzel a magyarázattal, mikor egy újabb beépés valósággal kihozott a sodromból. Egy kövér ur lépett be a vadász-társaságba, egy férj, aki tudom, hogy nem megy szívesen kétszáz lépést, tyukszemek a lábai és irtózik a vértől. Tegnap találkozom vele és mondom gunyosan: „Persze, mi nem vadászok, nem tudjuk megérteni! Azt a lázat, azokat a pillanatok, mely egész férfit kíván ahhoz, hogy ijedjünk le ne fordítva fogjuk a puskát arra a nyulra, mely soha olyan biztonságban nem volt, mint husz lépésre halálhozó vont csövünk előtt! És kicsoda levegő és milyen hajnalok...” Nem fejezhettem be, az én kövér, észinte, férj-barátom lezinytett:

— Fenét! — mondta.

Hát akkor miért lettél vadász? — szegtem neki detektívi tehetségtelenséget.

— Nézd — húzott félre egy vadmentes csapásra —, ne szólj senkinek: minden hét szerdáján vadászacsora van az egyik vendéglőben...

— Áhál — vijjogtam fel és homlokomra ütöttem, mint az a bizonyos angol meseterdetektív.

Hát nem is mondom el senkinek, mert félek, még megsérteznék.

Műkedvelés

Sajnos, az időny kezdeten, mintha meghalt volna. Máskor ilyenkor már három-négy darab próbái folytak. Most? Most semmi hír műkedvelői készülődésről. A Székely Dalegylet is — mely hajdanában a legsikerültebb előadásokat mutatta be — most egyetlen hangversenyre készül. Pedig jó műkedvelőink volnának fölé számmal. De minden vállalkozást csirájában megfojt az óriási adó, amit eddig is csak azért lehetett bírni, mert a közönség meg tudta fizetni a magasabb helyárat. Most az alacsonyakat is alig. A kiadás pedig a régi maradt. Nincs remény sok estélyre és előadásra. Sőt, egy-kettőre — esetleg. Nem hisszük, hogy ez ne érintené az állampénztárt is. Talán sokkal szomorubbán is, mint minket.

A segítség a lehető legegyszerűbb: le szállítani az adót. És ebből is az államnak lenne haszna, mert nekünk már ugyis mindegy.

Politikai élel

Mindössze annyi, hogy időnként híro jön, miszerint képviselőink és szenátoraink felkeresik a várost. De ezt nyomában és erőlyesen meg is cáfolják. Azok megint, hogy: igen és megint, hogy: nem; később már nem is igen, állandóan csak nem. Ezt aztán nem cáfolja meg senki.

A hideg hivatalok

Mint ismeretes, egy rendelet folytán, állami hivatalok szobáinként csak napi kilenc kiló tüzfát kapnak. Így van ez Udvarhelyen is.

Most legalább aztán tudjuk, hogy miért fogadjak olyan hüvösen a kisebbségi ügyfeleket.

A fa miatt...

Holnap:

Lássuk Temesvárt

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Márai Sándor:

PARKETT

Alul forog a föld, felette forog a parkett. A parkett, mintegy függetlenül a föld forgásától, centrifugális irányban forog, tekintet nélkül a gravitáció törvényére. Semmi köze hozzá, hatósági engedélye van rá.

A földön éjszakát irnak, madarak, vad állatok és munkanélküliek járnak élelem után. A parketten most kelt fel a nap. Ez a nap halványsárga, lilás sugárakkal vegyítve s mintha a parkettet övező falak repedésein át szivárogna csak be ide a fény s annak is inkább csak az ultraviolet sugárjai. Aki belép, rögtön érzi, hogy a valóság mellett van egy mesterséges naprendszer is, mesterséges fénnel, hővel, szagokkal s főként csillagokkal.

A parkett közepén két ember áll, kezeik egymás törzsét markolják s különös dinamikus törvény vonzásának engedve mozognak. Felsőtestük mozdulatlan, lábuk licánkoló mozgása akasztott emberek rugdosására emlékeztet. Arc kifejezésük komor, szenvedő.

A zenekar szélén ül egy kis, öreg ember és a dobát kezeli. Pontosan így: „kezelem” — mint egy mérleget, egy vasúti váltókészüléket, egy fagyaltgépet, vagy egy amerikai rendszerű blokpénztárt. Számára a dob az ellenség, a gép, mely megölte egyéniségét. Arc kifejezése ezt árulja el: „A nyolcvanas években, akkor még doboltak”, igen... Rezonált dühvel, kézzel és lábbal, nagyokat rug a dobba. Ötvennégy-ötvenhat éves lehet a dobos, ferencjózsefet visel, sárgapettyes lila nyakkendőt, cipőit eldugja a dob mögé, összes kecskeszakállt hord és szemüveget. Mindenki jogosan élhet a gyanúval, hogy leépített pénztáros, apósa a szolistanak s csak becsempészték a bandába.

Egy szolgálatkész, középkorú, korpus, vörösképi és pomádeshajú iparos, aki valószínűleg idegorvosi tanácsra tévedt el a zenében — „élje ki magát!”, mondta neki az ideg orvos, — mohó kíváncsisággal cseréli a másodhegedűt, a klarinétot, a saxofont, és egy lovassági trombitát. Legtöbb örömet mégis a trombita szerepéért nyeri, talán mert ritkán nyílik alkalom hozzáférni. A másodhegedű un-

ja. A saxofont tartózkodással, kesernyész arc kifejezéssel veszi szájába, mint aki jó arcot csinál egy rossz tréfához. A klarinét inkább csak játszik. Néha utána bámul egy-egy meglepő hangnak, melyet ő küldött a klarinéton át a világűrbe, ilyenkor nagyon kövér gyermek benyomását kelti, aki már hatodikba jár s titokban fúj szappanbuborékot, nem is illik már ilyen nagy gyerekhez.

A zongora mögött ül az ember, akinek hangja van. Időnként előlép, a pódium szélére áll és meglepetést kelt. Minden szava bucsu, ígéret, vágy, lemondás és a férfi és nő viszonyának pontos jellemzése. Váratlanul ilyesmit mond torokból: „Pá, kis aranyom, pá”. Aztán leül. A többi nem az ő dolga. Lőbnyire inkább csak bucsúzik, lemond. Elég könnyen mond le. Szavait mély életbölcselet diktálja. Fa-hangon, mozdulatlan arccal, mint a Végzet, ezt mondja: „Az egyiknek sikerül, a másiknak nem”. Többen bólogatunk. Igaz, igaz.

Az ember, akinek hangja van, fiatal még, de már sokat élhetett meg, halántékán hegyes háromszögbe beretválja ha-

ját, mint a jócsaládból származó spanyol stricik, szája nyers és élvezet, nem szeretnének fogai közé kerülni. Szeretném megpofozni. Ő ül a tányér mellett is, felvigyáz. Ellenállhatatlan vágyat érzek, hogy távozáskor ne adjak neki egy vasat sem s halkan fülébe sugjam: „Pá, kis aranyom”.

Az alkalmazottak középlények, a proletáriátus kitagadottjai, a rendőri nyilvántartó intellektuális osztályának emberanyaga s valamilyen titokzatos emberfajta között, mely csak a parketten terem s csak itt él meg. Mint a zuzmó, úgy élnek a parketten s mint bizonyos atkák, úgy élnek a parkett embereiből, gögös és nyílt parazitizmussal, már nem is titkolva véleményüket egy emberiségéről, mely annyira züllött, hogy eltartja őket. Közben mindegyik eltartja öreg szüleit és beteges nővérét, ami feljogosítja őket arra, hogy erkölcsi álláspontjuk legyen mindazokkal szemben, akik idejárnak. „Ha én egyszer beszélni kezdenék!” — hirdeti a főpincér márványarca. A vendégek érzik ezt s mert igaza is van, elfogódottan pillantanak fel rá.

ROSEN ALICE:

ELÉGIA

Csapzott levelek hullnak,
ragadós sárba fullnak.
Bágyadtak az őszi fák,
mint sebzett, üszkös testek;
s mind sárgaságba estek
a krizantémok s dahliaik.

Vetkőződnek az ágak
kelletlenül és melan,
— mint fáradt, vén kokottok —
ha künt ölmos eső esik.
Dult rőt hajuk kibomlik
és fonnyadt testük titkát
csak varjuk lesik.

S a nyár — mint gazdag ember,
ki bankba tette pénzét,
tűnt aranyát sirálva,
már koldusan botorkál,

dühösen felmorog még
s üts zsebében turkál.
Nevetnek rajt a szél-fiúk:
„Ne lógasd orrod, hékás!
Nem volt elég a jóból?
Ha rongyos a köpenyed,
csinálunk egyet hóból”.
A variu károg: kár, kár,
a Te időd lejárt,
a kincsédet ne sajnáld,
mert nem síbottad át!”

Az égen foltok, mint a
gyerek-irkán a tinta,
s a köd úgy simogd,
mint haldoklók keze.
Im, halotti bálhoz
tangót dudol a szél is
és elkészült a táj
nagy őszi jelmeze.

Az asztaloknál természetesen nem férfiak és nők, hanem urak és hölgyek ülnek. Időnként felállnak az asztaltól és táncolnak. A táncnak az a célja és értelme a parketten, hogy sikeresen és meggyőzően palástolja és titkolja el azt, ami a táncnak célja és értelme.

Néha elborul a parkett felett, felhő árnya huz el, a homályban vágyak kelnek s az ember, akinek hangja van, előlép és azt mondja: „Ne küldjön virágot nekem”.

A mélyben vannak a toilettek. S még mélyebben a föld. A föld nyugodtan viseli a parkettet, mint öslény a mitesszert. Nem is tud róla.

A világ legügyesebb színházi trükkje

Egy külföldi nagy színházi lap beszél el a világ legügyesebbnek mondott, de kétségtelenül legeredősebb színházi reklámját.

Pompeji amfiteátrumában éppen előadást tartottak, midőn a Vezus óriási kitörése a várost teljesen elpusztította Krisztus után 79-ben. Az ásatások befejezése után a feltárt amfiteátrumban a legközelebbi előadás 1862-ben volt. Antonia Langini igazgató, aki 1783 esztendei szünet után társulatával bevonult az amfiteátrumba, a következő reklámmal nyitotta meg évadját:

A pompeji városi színházat a legközelebbi vasárnapon Az ezred lánya című operával ismét megnyitjuk, miután a Quintus Marcius ur igazgatása alatt álló társulat legutóbbi előadása óta a színház állandóan szünetelt. 1783 évvel ezelőtt az illusztris szerzőnek, Senecának a trójai nők című szomorujátékát adták kiváló előadásban, de a mi előadásunk sem fog emögött maradni. Kérem tehát a magas nemességet és az igen tisztelt közönséget, hogy az elődóm iránt oly nagymértékben tanúsított kegyét ne vonja meg tőlem sem, mert legjobb erőmmel azon leszek, hogy repertoáromat azon a színvonalon tartsam, melyen Quintus Marcius volt szerencsés tarthatni. Hideg italokról és meleg ételekről, ugyancsak kitűnő szórakoztató zenekarral ugyanolyan mértékben gondoskodtam, mint közvetlen elődóm”.

ZSOLT BÉLA:

Pesti pszichiátria

A modern lelki gyógymódok, amint mondani szokás, mérőföldes lépésekkel vitték előre az idegbetegségek ellen való küzdelem ügyét, ám amint alább kiderül, a tüneti kezelés terén sokszor egy „lokálpeszichológia” többet ér a freud terápia alkalmazásánál is. A tétel így hangzik: az orvosnak nemcsak a beteg lelkét kell ismernie, de pszichológiailag tisztában kell lennie a környezettel is, a melyből a beteg kikerül. Ebben az esetben Budapesttel.

Az előkelő budai szanatóriumban nyolc tanácsos matróna keres enyhülést kellemtelenkedő idegeivel. Patricius dáma, hű közismert szereplő személyiségek az idősebb szorgalmas életet élő tözsdetáncos. Az agg hölgy — meg kell állapítani — a szanatórium legnehezebb betege: nappal átlag félóránként szalasztja orvosért az ápolónőt, éjszaka pedig legálább négyezer-öttször foglalkoztatja az inspekciós orvost. Minthogy inkább hipochondriás, mint beteg, az orvos üres, vagy vízzel töltött injekció-fecskendőket szurkálja agyon, mire ideig-óráig elcsúsz. Rövid pihenő után azonban újra kezd a nyöszörgést, fáj mindene, a szíve ki akar szakadni a melléből, nem érzi a lábait — és így tovább, amíg csak a hystero-neuraszténiaások kifogyhatatlan találékonyságából telik.

Az orvos végül unni kezdte a folytonos szalasztást és elhatározta, hogy áttér a lelki gyógymódra. Az orvos nem freudis-

ta, nem hive Stekkelnek, csupán talpraesett pesti fiatalember, aki ismeri az embereit. Amikor az ápolónő lélekszakadva jelentette, hogy a hölgy rosszul van, elhatározta, hogy megkezdi sajátos pesti pszichiátriai módszerének alkalmazását. A matróna sápadtan, szenvedő nyögéscseléssel feküdt az ágyon. A doktor mellé ült és megkérdezte, mi a baj? Következett a szokásos panaszszorozat: a szíve, a feje, a lábai. A doktor sopánkodva esővált a fejét, aztán hirtelen megszólalt:

— Nagyságos asszony, kiküldhetem az ápolónőt?

— Miért, minek?

— Nagyszemközt szeretnék beszélni nagyságos asszonnyal.

— Akkor küldje ki, fiam, — nyöszörgött az öregasszony és kinyitotta eddig zárt szemét, mert kezdett kíváncsi lenni.

Az ápolónő kiment, a matróna sürgetőve kérdezte:

— Miről van szó, fiam?

— Nagyságos asszonyom, engedje meg, hogy egy praktikus tanácsot kérjek magától. Az egész város úgy tudja, hogy a fiai nagyságos asszony irányítása mellett lettek nagykokkák. Most én akarom kérni az anyai tanácsát.

Az asszony egyre élénkebben figyelt:

— Szívesen édes fiam, csak mondja el, miről van szó.

— Nagyságos asszony, nekem ajánlottak egy pártit! — mondta a doktor.

— Egy pártit? — villant fel az öreg-

asszony szeme. — Pestről vagy vidékről?

— Vidékről. Kaposvárról.

— Kaposvárról? Hogy hívják?

A doktor mondott egy nevet. Mondjuk: Braun.

— Várjon csak — és az öreg hölgy felült, — azok közül a Braunok közül akiknek lányát S. vette feleségül?

— Nem tudom. Lehet.

Morfondirozott az öreg dáma:

— Nem, mégsem. Azoknak nincs még egy leányuk. A vőm ismerős Kaposváron, attól kellene kérni információt. És mennyi a hozomány?

A doktor mondott egy meglehetősen nagy summát.

— Nem sok, édes fiam, egy ilyen egészséges, derék legénynek mint maga. Egy doktornak. Különb az a kérdés, hogy mennyit örökölhet?

— Azt hiszem, körülbelül annyit, mint amennyi a hozomány.

— Ennek azonban utána kell nézni, édes fiam. Nem szabad elsielni a dolgot. Na és milyenek a szülők?

— A papa afféla régimódi, szolid kereskedő. Több házuk van, földjük is van ami kevés és egy nagy üzlet a főte-

cán.

— Rövidáru?

— Nem, gyarmatáru.

— Gyarmatáru? Mi az, hogy gyarmatáru?

— Fűszer.

— Ahá, fűszer! Mindenesetre alaposan le kell kontrollálni, fiam — hajtogatta a matróna. Aztán mégis csak eszébe jutott:

— Na és milyen a lány?

— Kedves. Nem szép, nem csunya, — feleségnek való.

— Egészséges?

— Nagyon egészséges. Igazi vidéki lány. Majd kicsattan.

— Ez fontos, az unokák miatt. Az ember mindig azt nézze, hogy milyenek lesznek az unokái.

— Mit tetszik szólni hozzá?

Még nem szólok, fiam, semmit. Majd érdeklődöm.

A doktor megkönnyebbülten távozott. Ezen a délutánon nem lesz szükség többé pravazra. A doktor tudja, hogy a matrónát teljesen lekötö a párti problémája. A trükk azon alapszik, hogy a doktor ismeri a nők közönséges tulajdonságát, amellyel a két nem között való intim kapcsolatok megteremtése körül félreismerhetetlen kerítőt ösztönöl és szenvedéllyel közreműködni szeretnek. Ehhez járul az öreg pesti dáma, aki a passzi-

anszai vetélkedő passziója; a házasságközvetítési műkedvelés. Nincs olyan pesti fiatalember, akit drága öreg néni ne igyekeztek volna összehozni házasulandó fiatal lányokkal, nem is érdekből, egyszerűen csak ügyszeretből és az ügy izgalmaért.

A gyógyszer bevált. A doktort egész délután nem hívták a hölgyhöz, Este ellenben, — ami nem történt hetek óta —, a matróna megjelent a table d'hôte-nál. A doktort elhívta az asztalához.

— Kitelefonáltattam a vőmet. Ő két Braunt ismer Kaposváron. Az egyiket jól ismeri, üzleti összeköttetésben van vele.

— De a másiktól van szó — mondta a doktor.

— A másiktól csak hallott, de biztosan nem mert még mondani. Majd informáldik. Két-három nap múlva meglátjuk!

Két-három napig az öreg dáma minden esetre kevesebbet szenved.

Védjük műemlékeinket!

Az erdélyi művészettörténet kérdéseiről nyilatkozik Biró József dr.

Beszélgetés a kolozsvári Maulbertsch-kép tudós fiatal felfedezőjével

Nagyvárad, december 8.

A kolozsvári sajtó az elmúlt hetekben hasábos cikkekben számolt be az erdélyi tudományos élet legújabb eseményéről, a kolozsvári Szent Mihály, vagy ahogy Erdély népe nevezi, Mátyás-templomban felfedezett Három Királyok-oltárról, amely nem kisebb mesternek, mint Franz Anton Maulbertschnek, a XVIII. század zseniális „osztrák Tiepoló”-jának csodaszép műve. Biró József dr., a fiatal, nagytudású váradi művészettörténész fedezte fel a képet s kétségbevonhatatlanul megállapította a szerző kilétét. A kép világviszonylatban is jelentős alkotás, legkorábbi ismert munkája a nagy festőnek s ez a felfedezés messzi országokban is visszhangot kelt.

A kép felfedezését most megjelent könyvében, a „Kolozspári Szent Mihály-templom barokk emlékei” című munkájában írta meg Biró József. A diszesen kiállított, gazdagon illusztrált munka erdélyi tudományos szempontból jóval többet

nyújt, mint egyetlen oltárkép felfedezését. Biró rendkívül alapos és kiterjedt levéltári buvárkodás nyomán Kolozsvár művészettörténetének egy egész évszázadát írja meg s éles világításba helyezi az erdélyi barokkművészet főforrását. Valóságos kortörténet ez a könyv, amely régen elporladt kőfaragók, szobrászok, építésszek, festők, ötvösök élettörténetét írja meg s nemcsak Kolozsvár, hanem Erdély sok jelentős XVIII. századbeli műemlékéről közöl pontos adatokat. A könyv megjelenését Hirschler József dr.-nak, a tudós kolozsvári prelátusnak áldozatkészsége tette lehetővé s ez az erdélyi tudományos élet mai nehéz viszonyai között nagy és maradandó érdem.

Biró Józsefnek nem első műtörténeti munkája ez. Már évekkor elzött megjelent tőle Nagyvárad műemlékeinek monográfiája s általános feltűnést keltett. Legutóbb a kolozsvári Bánffy-palotáról írott remek esszé-jét adta ki az Erdélyi Múzeum Egyesület.

Minden korstílusnak értékes emlékei vannak Erdélyben

Gerevich Tibornak, a budapesti tudomány egyetem európai hírv. professzorának tanítványa Biró, aki komoly felkészültséggel kutatja Erdély műemlékeinek történetét. Örömmel kerestük fel a nagyváradi szerzőt, hogy az erdélyi művészettudományra vonatkozó véleményét megvallgassuk, amelynek minden, a művészet ügyét szíven viselő magyart érdekelnie kell.

Legelső kérdésünk természetesen a Maulbertsch-képre vonatkozott.

— Maulbertsch-képet keresni nem lehet, csak találni, — mondotta mosolygva Biró József. — Az én érdemem csak annyi, hogy a rendszeres kutató munka nyomán a képet is alaposan szemügyre vettem. Más Maulbertsch-kutató is felismerte volna a festményt, amely valóban gyönyörű alkotás. Maulbertsch-sel tulajdonképpen csak az utolsó évtizedek történetészei foglalkoznak érdeme szerint s helyezik megérdemelt helyére, a legnagyobb XVIII. századi közép-európai festők közé. Nagyon valószínű, hogy nem Maulbertsch az egyetlen, akinek képei az erdélyi templomokban, vagy a főúrak gyűjteményeiben lappang. Erdély ismeretlen műkincsek tárháza, amelyek a legteljesebb mértékben megérdemlik a tudományos kutatás érdeklődését.

— Melyek az erdélyi művészettörténet időszerű problémái?

— A komoly művészettörténet — mondotta Biró József — a kutatók nagyon csekély száma és elszigeteltsége miatt csak nagy nehézséggel képes előrehaladni. Kevés tudomány van, amellyel a dilettánsoknak olyan nagy serege foglalkozik, mint a műtörténet. Ezek az esztétizáló szalon-műtörténészek, akik egy-két kézikönyvet elolvastak, voltaképpen nem is tudják, milyen sokáig és bizonyult a műemlékkutatás. Az az iskola, amelyben én nevelkedtem, nyomatékosan hangsúlyozza a művészettörténet történelmi disziplíná-voltát. Beható, komoly történelmi iskolázottság nélkül nem érthetjük meg a műemlékeket s mégkevésbé foglalkozhatunk az alkotó mesterekkel. Erdély nagyjellegű műemlékek földje; minden korstílus nagybecsű és sajátos jellegű emlékeket mutat fel. A dómok, templomok, várak, kastélyok, városi paloták egész serege áll fenn, amelyeket a virágzó szobrászművészet európai viszonylatban is gazdag kincsekkel díszített évszázadokon át. Fájdalom, Erdélyben igen keveset törődnek a műemlékekkel. A magyarság, az egyházak s a főnemesség megcsappant erőikkel nem képesek történelmi emlékeiket ápolni és fenntartani. A

társadalom, igazi művészeti és tudományos műveltség hiányában, nem becsüli meg a műemlékeket. Hány régi templomot építenek át, hány régi párosi ház kerül csákány alá s nincs senki, aki ez ellen vétót emeljen! Kivált Kolozsvár az, melynek régi házai pusztulóban vannak, átépítésekkel senki sem törődik s modern házak épülnek gyönyörű régi kapuboltok helyén. A modern építészetnek természetesen meg van a maga létjogosultsága, de az építésnek nem szabad rombolással párosulnia. Milyen nagy eredmény volna, ha az erdélyiek tudatában mélyen belevesődnék a műemlékek istápolása és védelme iránti szeretet s felismernék ez emlékek nagy kulturális jelentőségét!

A műtörténészek munkássága és helyzete felől érdeklődtünk a továbbiakban.

— Nálunk, Erdélyben, szerves magyar műtörténeti munkásságról nem beszélhetünk. A régi nemzedék egynehány nagyérdemű alakjának lelkesedése, egy-két fiatal kutató szörványos munkája — ez minden. Kelemen Lajosnak, a tudós levéltárnoknak kalauzálása a fiatalok legfőbb támasza; Kelemen valóságos eleven lexikona az erdélyi történet forrásainak. Fiatai, történeti iskolázottságu tudósgeneráció Erdélyben nem nő fel. Nagyon nehezék a publikáció lehetőségei is. A nagymultú Erdélyi Múzeum — amelyet György Lajos professzor szerkeszt — az egyetlen folyóirat, ahol tudományos nivóju értekezések tehetők közzé. Az Erdélyi Múzeum, noha keretei igen redukáltak, újabban mindinkább helyet ad a művészettörténeti tanulmányoknak, mivel jól átérzi annak nagy kulturális jelentőségét.

— Milyen a viszony a román és magyar műtörténészek között?

— A román műtörténészek száma éppoly csekély, mint a miénk, noha, főleg mondanom is, mennyivel kedvezőbb helyzetben dolgozhatnak. A kolozsvári tanszék köré csoportosult kutatók csak a keleti stílusban épült templomokkal és festményeikkel foglalkoznak, a bizantin stílus szörványos emlékeit tanulmányozzák; a nagy nyugati stílusok: a románstílus, a gotika, a renaissance, a barokk és a neoklasszicizmus alkotásai nem igen kötik le figyelmüket. Mindenesetre kíváncsok az objektív munka kölcsönös megbecsülésére. Nem tudok áldatlanabb dolgot elképzelni, mint a napi politika hullámainak átvezését az objektív, igazságkutató tudomány területeire. Ez soha jóra nem vezethet.

Megkérdeztük végre Birót, min dolgozik újabban?

Most van sajtó alatt s nemsokára napvilágot lát egy rövidebb tanulmányom a kolozsvári barokk palotaépítészetéről az Archeológiai Értesítőben (a Magyar Tud. Akadémia és Régészeti Társulat évkönyvében.) Most dolgozom a csodaszép bonchidai Bánffy-kastély történetén; ennek befejezése után a Telekies ősi fészkeinek, a gornyeszegi kastélynak történetét fogom megírni. Erdély műkincsei és műemlékei egyébként évtizedekre szóló munkával láthatnak el egy sereg kutatót, — fejezi be Biró az interjút.

Gábor István.

SZÉLJEGYZETEK EGY VERSESKÖTETHEZ

Farkas Sándor: Kövessetek!

(Versek, a szerző kiadása)

A Déren élő fiatal telefonszerelő Farkas Sándor most megjelent verskötetét mellett okvetlenül meg kell állni egy pillanatra. A verskötet hangja, a szerző élete s egész jelentkezése hozzátartozik napjaink történetéhez és történetéhez. A kötet a mai fiatalság arcának egy részét is megmutatja s ígért a teljes arc felmutatására. Forduljunk tehát egy percre az új versíró felé.

— Nyolc évvel ezelőtt léptem ki társaimmal együtt egy erdélyi kollégium padjai közül — írja Farkas kötetzáró prózái írásában. — Az élet furcsa meglepetés volt a középiskola zavaros eszméi és tanrendszere után. Azóta nyolc évi tapasztalás telt el, de ma már látom az utat: „Ennek az utkereső, tántorgó iskolának utáni nyolc évnek tükre ez a könyv”.

S valóban így van! De tükre s hangja ez a könyv nagy mértékben az egész nemzedéknek is, mely az iskola nyolc éve után kizuhant a nyers életbe, a változott viszonyok közé...

Farkas évszámokat is ír versei elé, így végigmehetünk pontosan az egész iránykereső uton. Az első versek még „hópehely-dalok” hangulatát érzékelte. A széplélek s az életbe került tudatlan emberpalánta naív ámulatai esztelődnek. (Halk tavon, Beszélgetés, stb.) Aztán lassan borul az ég, az élet már nem csoda, de súlyos, nehéz kérdés: („A valóság tyukszem, potrohos szájha”). Felkölödik benne a megismerés:

Száz testvérünk éheznek, fáznak, száz testvérünknek se asszonya, se bére, száz testvérünk nem tud számolni százig.

Erik benne az élet, a gondolat s formálódik a valóságok teljes megismerése.

Karácsonyi versében már nem lágy muzsika cseng, hanem hideg és szomorú mindennapi filmtekercs forog:

Az üres gyárak udvarán
Krisztus szamarán ügetek:
rémes hang kél az éjszakában
s az emberek, jaj, süketek!

Fehér karácsony éjszakáján
elrejtve hallgat a nyomor,
de rettenetes kondulással, —
nem halljátok?
jaj, gazdagok, —
harangozik
százmillió üres gyomor!

Egy 1932-es jeltésti vers már ezt írja:

Én a jövőnek üzenek,
én nem kotorok
a múltban.

Pedig Farkas régi ősnemesi papicsalád sarja, hajdan kényeztetett egyetlen fiú! A matura után azonban már nem a tegnapi élet fogadja. Kenyérharc, munkanélküliség, társadalmi igazságtalanságok...

Sorozatunk újabb
reflexsuper típusa
a 3.2 csővel

ORION 303-as.

ORION 303

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐN

A fiu azonban nem válogat. Megragadja az életet. Gyári munkás lesz, sófőr... Ma egy kisvárosban telefonszerelő. Munkás. A szó nemes értelmében — építeni akar... Nem köti a múlt. A jövőt akarja. A verskötet végén már szilárd, elérkezett a helyes utra, hangja is tiszta, határozott: Cimerpajzsomból kapát csinálók, ősi kardomból ekevasat, melynek nyomán barázda hasad, és felszántom a földeket és bevetem a földeket. Ha ezt a vetést végigdolgozom, a tábla végén, tudom, vár a béke.

Cimerpajzsomból kapát csinálók és megfogom a kapanyelet! Hol az eleje, mikor lesz vége: nem tudom. De nekivágok.

*

Farkas Sándor eljutott a helyes utig. Állást is foglalt... Az Illyés Gyulákon, József Attilákon át kibontakozó új magyar líra szociális zongorájával rohan a hangja. A verselése itt-ott még sok töret mutat, de sok helyen simán, művészi eszen versel. Az első kötetek természetesen a gyöngöskéit levette azonban Farkastól még sok munkát várunk. Figyelünk rá, tiszta és becsületes hangjára, amikor a fiatal kezdő poéta-seregek nagy része még mindig az évszázak és szerelmek kérdéskomplexumainál egyhelyben topog.

(A verskötet címlapját Lázár Éva készítette. A rajz maga finom és értékes munka, de mint címlap, nem oldotta meg a feladatot.)

Sztójka László

ÉJSZAKA A PATIKÁBAN

— Kérek szépen egy doboz szalmiák cukrot.
— És ezért vert fel engem éjfél után két órakor?
— Bocsánatot kérek.. Akkor majd holnap újra eljövök...

AZ ÚJ TANÁR

— No, fiacskám, milyen az új tanárok?
— Azt hiszem, nem fog bevalni. Folyton kérdezősködik, mindent tőlünk szeretne megtudni.

VALASSZAK E KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYOKAT
ROMÁNIAI VÉZÉRKÉPVILET N-H BALHAZAR BUKAREST-JELANI

Aki megteremti a romániai filmgyártást

Szaktevélemény az amerikai, német, francia és orosz filmről

Jean Mihail beszél

Penetráns kávéházi füstön keresztül szorítunk barátságosan kezét Jean Mihail filmrendezővel. Körül a temesvári román színáz uniformisan vöröshajú női alkalmazottai zsongnak fogait ragyogtatva és asztalunk kerekén megtelik színházi és filmemberekkel.

Jean Mihail rokonszenves európai fej. Ragyogó nyugodt szemek, egyszerű közvetlenség, a halántékán őszülő haj. Harmincöt éves lehet. Szívesen és készséggel beszél.

— Bécsből szerződöttetek az első román film megrendezésére. Huszonnyolcban már rendeztem egy nagy filmet. Sikere volt. Egyszer siker, másszor tragikus kudarc. Ez mindenképp így van. A Budapesti gyártott „Kisértek” vonatát igazán jobban szerettem volna megcsinálni. De hajszoltak. Kéziratot is jobbat vártam volna. Amit filmesítésre szántak, a hálókocsiban olvastam estétől reggelig. Reggel kiszálltam a vonatról, bementem a Hunnia gyárba és elkezdtem dolgozni. Hajszoltak. Tíz nap alatt be kellett fejezni és én tíz napig éjjel-nappal dolgozva, befejeztem. A tizenegyedik napom színészeimmel tényleg kísértésként ültünk a bukaresti vonatra, — a kimerültségtől már csak hálai járt belénk a lélek. Így készült el az első román hangosfilm.

— Most a Hunnia cameramanjével: Bécsivel és Orbán Ferenc dr. mérnökkel, a Hunnia hangmérnökével járom az országot már tizenöt napja. Hangos utazási propagandafilmet csinálunk. Meg szeretném mutatni a külföldnek, a hozzánk viszonyítva oly nagy Nyugatnak a kis Románia pazar természeti kincseit és ősi művészetének, a népművészeteknek leggyönyörűbb vizű és kimeríthetetlen kútját.

— Bécsben nagyszerű állásom volt, a legjobb rendezők mellett dolgoztam. A körülmények úgy sodortak, hogy hazakerültem. Most minden tapasztalatomat és tudásomat, amennyiben ezt az itteni szerény keretek megengedik, arra fordítom, hogy megteremtsem a román filmgyártást. Meg is alakult már a „Román hangosfilm-ipari R. T.”, melynek két legáldozatkészebb tagja Bejan mérnök és képviselő, — kérem említse talán meg, ha ír erről az ügyről, hogy Bejan mérnök egészen rendkívüli európeai, éppúgy, mint az induló román filmgyártás második áldozatra kész oszlopja: Ion Pilat, az író, a képviselőház alelnöke.

— Mintegy 25 millió tőkével indulunk és vállalkozásunk előtt korlátlan hitelbővevény állanak.

— Az első filmet januárban kezdjük forgatni. Én vígjátékokra gondolok. Hazai kéziratom még nincs. Amennyiben nem jutok itt idejében filmkéziratokhoz, pesti barátaimhoz fordulok kézirattért. Nőtízhöz, vagy Mihály Istvánhoz. Műtermet egyelőre még nem építünk. Bukarestben van az YMCA-nak egy hatalmas terme. Valószínűleg ott dolgozunk majd, hogy túl ne lépjük anyagiakban a kezdet kezeit. Most rendeljük Amerikából a világító és hangfelvétel gépeket is. Szóval rengeteg a költség. A legfontosabb azonban, hogy komoly alapon dolgozzunk. Az itteni talajt előbb meg kell gyúrni, hisz közönségünk, valamint sok más körülmény is rengeteg követelményt valót támaszt.

— Először csak beföldi szűkséget fedezésére szolgáló filmet kell adnunk. Egy ilyen film, hogy üzletileg ne jelentsen csődöt, egymillió lejnél nem kerülhet többbe. Ha ez sikerrel jár, megindíthatjuk a munkát a külföldi francia, amerikai filmvállalatokkal karöltve, ahogy ezt Csehországban és Magyarországon csinálják. A jelszó tehát: korrekt, kifogásolhatatlan és komoly produkció.

— Így indulhatunk meg. A számítások ilyenképp természetesen határt szabnak a művészi lehetőségeknek és filmek mértékének is.

— Teljes szívvel és lelkesedéssel azon vagyok, hogy itt, ebben a szakmában valami európaiat teremtsék s ezért a legmesszebbmenő áldozatokra is kész vagyok...

Újra néhány pernyi csend. A vöröshajú görögök csipipelnek és az asztalnál szélesebb körben indul meg a beszélgetés. Egy külföldi színházember sűrű bozánatkérések közepette, de az igazság

szolgáltatásban meg kívánja jegyezni, hogy a bukaresti román színjátszás éppúgy, mint a többi latin népek színjátszása, rokkoló és romantikus stílus-modorosságai révén katasztrófális helyzetben van, amit még az is növel, hogy a rendezők Bukarestben, akár Párisban, vagy Rómában — szóval a latin népeknel — szinte irtóznak a színpadi újítások és a tárgyilagos színpadszemlélet eredményeitől, ami pedig csak visszafelé fejlődést okozhat. Ennek az avított színházi szellemnek pedig épp a színészek az áldozatai, akiknek számára a most születő román filmipar tulajdonképpen jelentős lehetőségeket biztosítana.

— Majd Jean Mihail... — mondja valaki —, Jean Mihail majd kigyúr néhány romlatlan tehetséget.

Jean Mihail pedig más felé viszi a szót. A külföldi filmjére fordul a beszélgetés:

— Amerika filmgyártása? Biznissz. Üzlet. Ez a meghatározás a tengerentúli film művészi részére is vonatkozik. Az amerikai nagy gyáros egy évben négy költséges nagy filmet forgat és husz, negyven olcsót és silányat. Mármost aki hozzá akar jutni a nagy filmekhez, annak a vackokat is meg kell vennie. — Azonkívül az amerikai filmgyártás teljes költségeit és reális hasznát még a nagyszámú amerikai mozgóképszínházakból, illetve az amerikai közönségből vájja ki, úgyhogy az Európában és más világrészekben elhelyezett filmek jövedelme a szó legszorosabb értelmében, ajándék-számba megy. A filmüzletnek ezt a fokát európai filmvállalatok sohasem ér-

Amit minden anyának tudnia kell

Gyakran valóságos kinszenvedés gyermekeknek, akik minden kellemetlen izt és szagot könnyen felfedeznek, hashajtót beadni. A székrekedés azonban gyakori betegség a gyermekeknek. Ily esetekben ártalmatlan, biztos, jóízű hashajtóra van szükség.

E cónak kitűnően megfelel a KOPROL. Koproli kellemes csokoládéízű hashajtó, amely a beleket fájdalommentesen, de alaposan kitisztítja, nem okoz görcsöket és hatása biztos.

Tartsd otthon állandóan egy doboz KOPROLTI

KOPROL

Önök garancia a KOPROL név, amely minden csokoládépasztillán, minden dobozon rajta áll.

Árak: 1 drb. 4 drb.
3.— lei 11.— lei
10 drb. 27.— lei

hetik el.

— Németország? — veszi fel újra a szót Jean Mihail. — Németország filmgyártása, amelynek versenyétől valahol a tengerentúli filmgyártás legjobban félt, művészi értékben és üzletileg százszázalékkal nem is esett, hanem visszazuhan. A jó rendezők elmenekültek, a jó színészek elmenekültek. Hitler csatát nyert, az amerikai filmgyártásnak...

A francia filmet vesszük tagló alá.

Jean Mihail hallgat, de még csak egy jellel sem árulja el véleményét. De ezzel vallott, habár ezt a vallomását ki akarta kerülni. Hogy üzlet vagy egyéb miatt-e, nem fontos. Szóval Jean Mihail hallgatása a legteljesebb elismerés kifejezése és lehet. Mindegy.

— Az orosz film?

A rendező felragyog és a szavak nem tudnak elég gyorsan szája, mint a hogyan azokat ki szeretné mondani:

— A legnagyobb, amit filmmel adni lehet, az, amit az oroszok adnak. Számmomra mindegy, hogy propaganda-e, vagy sem, de mindenképp a legmag-

sabb, a legutólról a legkevésbébb művészet az, amit az orosz rendezők produkálnak.

— Látja, kérem, amíg a hangos filmekre kihuzta az amerikai és az európai film alól a talajt, mert egyszerűen csak színházat fotográfáltak a hangosfilmek, addig az oroszok a maguk művészi vívmányaival a hangosfilmben is megmaradtak azoknak, akik voltak...

Jean Mihail körünyújtja cigarettatartóját.

— Királyi cigaretták — mondja. Hátulról egy finomajjú kéz nyúl Mihail ezüsttárcájába. Megfordulunk Mihail felé.

Egy ragyogó női arc, bronzvörös haj keretezi. Egyike az itteni színésznőknél.

Jean Mihail tüzet ad. Majd feláll, begombolja zakóját és elbucsuzik:

— Bocsássanak meg, két óra múlva utazom, s kis unokahugommal szeretnék még pár szót beszélni, — és könnyed gesztussal a színészre felé mutat.

Talán tényleg a rendező unokahuga.

Vagy az első csillag a készülő román filmgyártás egén?

(—sz)

KEZDEK IRNI...

A haldokló fák lehelle már hozzám is elért. Nem jöttek meg velük az őszi esők, amelyekért én régebben úgy lelkesedtem s amit e nagy ravataltól vártam. Egész nap merengő csendben ülök szobámba zártan. Az árnyékok, e zord magány lényei, a falakon hosszan megnyulnak, míg szobám ablakán az esőcseppek kopogva hullnak. A víz egy sárga álmos levelet a fáról letépett odakint s bus megtérő körökben szálldos a földre le. De nézd, amint hosszan kerengve uszott,

odatapasztva vékony testét ablakomra —, benézett. Már amott gyors fellegek hozták az estét bus szemfedőként. Nem láthatsz mostan verőfényt ráhullani szelid lelkemre a néma esték során, s amint ránéztem csodáltn, ő meg rám, a nyár fájdalmas halottját láttam benne. Jaj, úgy éreztem, egyet érzünk. S akkor hirtelen zibbadt kezembe tollat ragadtam s fájdalmas-hosszan e néma halottról kezdtem írni.

Hegyi Endre

Nagyvásári riport

Öreg-szomorú ember. Lágyan, beleget, félszegen ül asztalánál. Előtte egy vásott börtáska és egy félüveg bor. Eres, reszelt kezében játékok: egy édes kicsi metelen baba, egy pirosarcu huszár és egy trombita.

— Az unokámnak, — mondja csendesen és szemüvege mögül mosolyogva rám ragyognak a szemei Valami nagy panasz, valami leírhatatlan aggodalom van ebben a mosolyban.

— Az Isten tudja, miből szereztem ezt a pénzt, — motyogja maga elé csendesen és félszegen tovább mosolyog. A sarokban két kövér ember üvölt. Hangosan. Szélesen ömlő hangon, önfeléd feloldással, mint akiknek életét még nem döntötte végig a fájdalom. Ő csendesen ül előttem, ártatlanul, ráncosan és bánatosan Tanító. Öregedő, szomorú ember, aki harminc éve hirdeti a jót, igazat, gyönyörűt, az Istent, a szeretetet, amiből az ő számára semmi sem jutott. A kabátja kopottas, gallérja szakadozott, egész alakjáról szivfacsaró pesszimizmus ömlik felém. A fiai is tanítók. A nyáron vizsgán olt. Öreg, bánatos szája belepróbálkozott az új világba, lelkét felhassogatták az új

szavak és most ül csendesen, bizonytalanul, néz és azt mondja:

— Nagyszerű gyermek az unokám... De nincs holnapja...

Az arca hirtelen felhős lesz és felelget az én kegyetlen kérdéseimre. Szavai egészen puhán ölelkeznek felém, tanít engem... A lakás sötét és nedves... Új iskolák támadtak, amelyek felhabzsolják a gyermekeket... Semmi remény, semmi irgalom... Szavai lágyan hullanak, mintha mind könnyek volnának. A gyermekei sorsa is bizonytalan, az unokáját már most elszírja, ruhátlanul megy a közeledő téllal szembe... Azt mondja, hogy a szenvedés halhatatlan. Meglázt mindenfélét az öntudat... A nép nem akar fizetni... Olyan kevesen törődnek a pusztuló iskolával, olyan kevesen látják az életüket odaáldozó szegény, szomorú mestereket...

En a hitről beszélek. Azt mondom, hogy ez az idő a megtartó erőket sugárzó lelkedeje... Egyre forróbban beszélek és ő egyre hűvösebben... En álmokat álmodok, de az ő szavaiban száz és ezer szülő aggodalma énekel. Száz és ezer ember aggodalma tágu Isten felé ezekből a

szerelmes vallomásokból. Száz és ezer ember roppant bánatát és leírhatatlan féltelmét sutlogja el ez az öreg, megcsufolt felekezeti tanító.

— A jövő? — kérdezi csendesen. — A jövő? Az iskola a jövő, amelyet a gyűlölet ostarával vernek... Az iskola! Az iskola Erdélynek az Úrvacsorája!

Aztán hallgat. Sokáig. Ugy ül itt, mintha szégyen fojtogatná szomorúságai miatt.

— Két arca van az új magyar nemzedéknek, — mondja később. — Az egyik halott, a másik élő. Ti álljatok az élő mellé... Menjetelek és ragyogjatok? Menjetelek és haljatok meg!

Néz engemet Nézi az arcomat. Nézi a szememet. És én tudom, hogy látja a testemet szétfeszítő roppant erőket, érzi hitemet, átéli csodálatos élniakarását. Büszke reám, hogy friss vagyok, fiatal vagyok, tanító vagyok, hogy mindennekfölött hiszek az Istenben és hiszek a Jövőben.

Emberek ülnek körülöttünk. Beszélnek. Sikonganak. Énekelnek és sírnak. Egy-másra találnak és elválnak egymástól. Mi csak ülünk. Mi csak nézzük egymást. És hirtelen megértem, hogy ez a megroskadt, szegény megvizsgáztatott tanító vállaimra teszi a keresztet... Az ő keresztjét... Amelyet már nem bír tovább... Azt mondja:

— Gondoskodjatok az iskoláról... Vigyázzatok reá... Ne sajnáljátok az életeteket... Ti feltámadtok azokban, akikért meghaltatok!

— Az én csizmám disznóbőr, — énekel valaki, mialatt én a lelkembe ölelem a multat gyönyörű akarással, csodálatos hittel.

Hallóerős lokomobíli keresetlik

Ajánlatok ár megadásával
Societatea Suedează de Drumuri
Braşov címre küldendők.

LŐRINCZY LAJOS:

ÖRÖK RIADÓ

Örök, nagy riadót zengenék,
de gát a rim és kőt a rend.
Az életben csak két irány van,
nagyon lenn és nagyon fent;

a fennlevő emberek szív nélkül,
a lennlevő emberek pénz nélkül!

Örök, nagy riadót zengenék,
de kőt a rim és gát a rend.

Riadót kér a tűz s a víz előtt is ez a roham,
riadóra zug a gyilkos vad roham,
riadva bug a nagy folyam,
és riadva fél a védtelen.
Riaszt a titkos végtelen,
és riaszt az átkos félelem.

Riad, riad a harci zaj
s riadva kél a csuf zsivaly
halott mögött: ha felrivall
a trombita, dalaival
ha zeng a nótafa,
éjszakán, buszakán,
riadva kél a baj, ha jön
s riadva indul el a könny.

Örök, nagy riadót zengek én,
mert nem kőt a rim és nem gát a rend:
ugy érzem, a szívem mögött, idebent
szeretek mindent, barátot, idegent —
nékem a szeretet száva szent.

De nem kell rim és nem kell kiszabott határ,
örök, nagy riadó az életünk.
Tomboló viharok, gyenge derülés, sok fájás,
kevés örömök és sovány vigasztalás.

Mégis, az örök, nagy riadót nem zenghetem el
a boldog testvériség nagy igéivel:

mert kőt a rim és gát a rend.

A viharkunyhó

Mutató a B. L. és Népujság novemberi ajándék-
kötetéből, Dánér Lajos „A béka” c. regényéből

Kint még egyre tombolt a vihar. Sárkány ki akarta nyitni az ajtót; nem ment. Egy méteres hótorlasz zárta el. — Neki feküdtek ketten a diákkal s így valahogy sikerült megtagítani a részt. A megfordított talpak segítségével elhárították a havat s megtisztították az ajtó előtti teret. Azután mindketten kimentek fáért. Három-négy fordulóra annyit halmoztak fel, hogy nyugodtan nézhettek az éjszaka elé.

— Tíz óra, állapította meg a tanár. Ideje lenne megcsinálni a fekvőhelyeket, mert nagyon ki vannak merülve. Olga átalusza az egész éjszakát, mi felváltva vigyázunk a tűzre. Tekintettel arra, hogy én mindig későn szoktam feküdni s nem tudok hamar elaludni, az első ór én leszek, majd egy óra tájban felkeltöm s akkor maga vigyáz hajnali háromig, akkor ismét szerepet cserélünk.

— Rendben van, tanár ur! A két pokrócból, hátizsákokból pompás fekvőhelyeket készítettek. Ezuttal Olga vette át a háziasszony szerepét s buzgón segédkezett. Eszükbe jutott, hogy jó lenne még egy teát meginni.

— Olga, maga mint háziasszony, készítse el a teákat — mondotta Sárkány tréfásan, — ha jó teát főz, jeleset írok történelemből, ha rossz lesz a tea, elégtelent kap.

A leány nevetett s a tűzhely szélére húzott székre helyezte a hóval megtöltött alumínium edényt.

Sárkány tréfás megjegyzése végleg feloldotta a feszült hangulatot. Pazar jókedvében elkápráztatta a két diákot elmésségével. Kirándulási történeteket mesélt, vadász-élményekről számolt be, ismertette a főiskolás életet, diákadomákat elevenített fel s csodálkozott önmagán, hogy ennyire megjött a beszélő kedve. A kislány nagyszerűen mulatott s láthatólag tettsett neki a dolog. — Ha ezt elmondom az osztálytársaimnak, — mondta nevetve.

— Adok én magának, csak egy kukkot is meghalljak ebből az egész eltévedési históriából! Még csak az kellene! Előszörban a szüleit nem szabad megijeszteniök, másodsorban... szóval mindketten hallgatnak; a társaságukkal én elintézem a dolgot, Amennyi esze van, még városi szenzációt csinálna belőle... na lássuk azt a teát, mit ér, elégtelent, vagy

... A tűz mellett ül egy fadarabon, keresztültett lábakkal, törökülésben. A lányka teletöltött egy turistapoharat az illatos itallal s óvatosan megkerülve a tűzhelyet, feléje nyújtotta. Annyi báj, odaadás, könnyedség volt ebben a mozdulatban, ahogy lehajolt s göndör haja arcába hullott, hogy Sárkányt valósággal megbabonázta. A vékony karcsu testre nagyszerűen rásimult a sidressz, apró lábához mért bakkancsára kékes-zöld stuccni törődött, oldalzebeit fényes amerikai futó-zár díszítette s nyakából kicsüngött egy vékonyka aranylánc, apró medallionjával. Elvette a teát és belekóstolt. Kétfő — mondta, — nem is jeles. Még szerencse, hogy megtaláltam magukat, mert ha nem, most valahol a tulvilágban teáznának... talán én is, — tette hozzá magában. Jó, hogy így történt, kiszámítani sem lehetett volna jobban.

— A tanár ur tényleg az életünket mentette meg — mondta Olga komolyan s szeme megcsillant a táncoló lángok fényében.

— Szót sem érdemel... már vagy tizenötön köszönhetik nekem második életüket... lehet, hogy átkoznak érte, mert az élet nem nagy vigalom, ahogy Ady mondja, de hát mégis, mondjuk, hogy valamit ér. Ezt akkor láttuk legjobban, a mikor nagyon közel voltunk a véghez. Sokra mi fiatalok, igazán nem számíthatunk, sőt mondhatnánk, hogy idővel az éhenhalás veszedelme is könnyen fenyegethet, de az ember ehhez a gondolathoz is hozzászokik, beletörődik, hozzáidomul, éli a napjait, ahogy esik, úgy puffan, eltűnnek az ambíciók, egy darabig hajtja az embert a vágy, hogy, — mint fiatal barátomat — orvos legyen, vagy ügyvéd legyen, tanár legyen, pap legyen, aztán látja, hogy mindez nem ér semmit egyikért sem adnak egy darab kenyeret, ha adnak, az csak arra való, hogy az éhenhaláshoz sok, az élethez kevés legyen... de hát belenyugszunk ebbe és... s ha néha, ha kimenekülünk egy havasi hóviharból, ha összekerülünk egy tákoltt kalyibába, ha megihatunk egy forró teát azzal a gondolatokkal, hogy esetleg ugyanezen időben egy méteres hótakaró alatt fekuhdhetünk volna csonttá fagyva, hát igen, ilyenkor az ember mégis elhiti magát, hogy szép az élet...

— A tanár ur mindig olyan borongós hangulatban van, az órákon is mindig

Lehet, hogy valami
magán levelet vár és

az ÁLLAMI SORSJÁTÉK sorsjegye,
amelyet a sorsjegyárus postán küld
Önök, nem látszik fontosnak.

MEKKORA TÉVEDÉS!

December 15-én az a szám, amely a sorsjegyen, vagy a melléksorsjegyen fel van tüntetve, esetleg milliókat hoz Önnek! Sohase utasítsa vissza az Önnek küldött sorsjegyet. Lehetséges, hogy abban a pillanatban a szerencse kopogtat Önnél. Most Önön a sor, Vásároljon sorsjegyet, teljes bizalommal szerencséjében.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

fix húzási nappal
minden hónap 15-én

H U Z Á S
december 15-én

Siessen megújítani osztálysorsjegyét! — Vagy ha még nem lenne, azonnal vegyen, mert most még csak 400 lejbe kerül egy negyed sorsjegy, amellyel milliomos lehet.

Hivatalos főelárusító: „FORTUNA“

Brassó, Weiss Mihály-utca 5 szám Telefon 3-99.

Vásároljon a 2-ik osztályra sorsjegyet és siessen megújítani sorsjegyét idejében!

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

főelárusítónál.

szomorú, pedig...

— Pedig... — itt van ez a pedig, amit az emberek nem értenek meg, amelyről sokminden függ. Az emberek azt mondják: „pedig” nem lenne oka a szomorúságra, „pedig” állása van, keresete van, jövője van s nem veszik észre, hogy éppen az nincs, amire olyan nagyon pedigznek. A mi életünk nem élet, kislány!

Olga elgondolkozott. Nem igen értette, mint ahogy nem is érthette azt, hogy mire céloz a tanára, aki komoly, sápadt arccal a tűzbe bámult. Szeretett volna sokmindent elmondani, de hallgatott. Elvégre két gyermek előtt, akiket néhány órával ezelőtt hozott vissza a tulvilágról, nem fogja kitárni egész belső életét. Lgyekezett vidámabb témára térni, de nem ment.

— Feküdjenek le, mondta kis idő múlán, mindkettőjükre ráfér a pihenés.

Szót fogadtak. Beburkolóztak a pokrócokba s nem messzi a tűzhelytől, végig nyultak a priccseken. Sárkány odament Olga fekvőhelyéhez és megigazította rajta a takarót.

— Jól fekszik? — kérdezte csendesen.

— Köszönöm, nagyon jól, tanár ur...

Ismét kisértésbe esett. Szerette volna megszimatni ezt a bugris fejet s megcsókolni, mint egy gyermeket, akit nagyon szeret az ember, de nem tette, csak végigsimította kezével a pokrócot, mint-ha azt igazítaná, aztán a diákot takarta be.

Mély csend borult a kunyhóra. Kint csillapodott a vihar ereje, a szél nem szivított olyan kétségbeesetten, csak a fenyő ágak pattogtak a vörösen izzó szén fölött.

Ismét leült egy fatörzsre s hátizsákjából elővett egy kis könyvet: Nietzsche tanulmányait. Olvasni próbált, de a szélsően kapkodó lángok fárasztották szemét. Félretette és belebámult a patto-

gó fényességbe. Arnyéka óriási konturokban rajzolódott a falra. Így ült sokáig, mozdulatlanul. Néha az alvókat figyelte. A kislánynak csak fekete haja omlott ki a takaró alól, arcát a fal felé fordította. Mélyen és egyenletesen lélegzett... Már alszik, állapította meg. A fin sokáig forgolódott, míg végre elaludt. Valahonnan távolról egy furcsa, elnyújtott hangot hozott arra a szél... farkas... mondta magában és nem törődött többet vele. Újabb ágakat pakolt a tűzre s gyönyörködött a lángok játékában. Furcsa, groteszk táncot jártak. Átnyalábolták egymást, forogtak, mint a birkózók, fényük és színük pillanatokként váltakozott, darabig erőlködtek, aztán egy loibanással lerántották egymást. Helyükbe azonnal más alakzatok léptek, egy kicsiny vékony lángocskát alul összekukorodva, mint egy kigyó, mellette egy nagyobb láng, mintha arab csuhája lenne, kigyó és kigyóbüvölő lassan, megfontoltan kerülgették egymást, a büvölő mind közelebb és közelebb hajolt a kigyóhoz, de az hirtelen megnőtt és nagy sziszegéssel bekapta a csuhás arabot. A színjáték folyt tovább. A zsarátnok mélyről előmászott egy hatalmas oroszlan s meglapult az egyik ág mögött. Távolabbról egy piciny gazellalángocskát lopkodott arra. Néha megállt, körülnézett, jobbra-balra fordult s hegyezte füleit, aztán óvatosan jött közelebb és közelebb semmit sem sejtve a veszélyről. Tömpa morgás hallatszott s az oroszlan hirtelen elragada a kis gazellát s visszahúzódott a zsarátnokban levő barlangjába. A tanár sápadt arccal figyelte a játékot. Talán ott is, bent a tűzben, melynek lényegét valójában még nem magyarázta meg senki, talán ott is folyik valami titokzatos, élet-halál küzdelem, ahol az erősebb felül marad; a ravaszkodó győz s a szelge elesik, felfalják, megemészti.

... És a színek!

Irta: Várady Illus, a Bécsi Kozmetikai Egyesület elnöknője
(Wien, I., Kärntnerstrasse 21.)

Hogy miként támadnak a színek, ez még mindig a legnehezebb problémák egyike. Az azonban már ismeretes, hogy minden színnek nemcsak díszítő, szépséget, hanem igen mélyreható és az élő szervezetekre szinte döntő hatással bíró jelentősége is van. Nem véletlen az, hogy az egészséges vér szép piros, hogy a beteg, megaludt vér színe kék, nem véletlen, hogy az egészséges nő arca a piros, rózsák színében sugárzik, hogy a beteg arcszíne fakó és nem véletlen, hogy az élet színűl mi a fehért választottuk, a minden alkotó színek vegyülékét, a halál színűl pedig a minden alkotó színek tagadását, a feketét.

Ma már tudjuk, hogy a zöld szín üdítő fel a legjobban lelünk és testünket. Ezért megünnéltük ki a szabad természetbe és ezért van olyan nagy vonzóereje egy zöld színekben pompázó hegyes vidéknek. Ezért mondjuk az ilyenre, hogy kies.

A nőnek is értenie kell akként öltözködni, akként kiszépenítenie magát, hogy a különböző színek belső életlani hatása itt is kifejezésre jutva, emelje a szépséget, kellemesebbé tegye a megjelenést, s ne hogy ellenszenvet váltson ki izléstelenül.

Vörös és sárga együtt (a lengyel paraszti ruhájának majdnem állandó színe), avagy sárga, és zöld, avagy kék és zöld ugyanazon a ruhán, mindig rettetések a kultúrember szemében. Érdekes és itt mindjárt megállapíthatjuk, hogy minél kevésbé fejlett egy nép, vagy kezdetleges a kultúrában, annál inkább szereti a kiabáló, az ordító színeket. Eről ráismertünk különben az izléstelen vidéki gavallér is, avagy a városi kisasszonyt mimelő falusi lányra, avagy a mindenáron feltűnést keresőkre arról, a lakók a színérzéke nemcsak primitívsejtek, műveltségüket, de sokszor durvaságukat is elárulja. Ma egyébként már nem lehet beszélni arról, hogy a ruházatkódás színe által minden ember elárulja a jellemét is, mert ma a ruhák színei is divatnak vannak alávetve, de ez a divatosság még mindig elég teret ad arra, hogy ennek a keretén belül a nő, ha nem is az alapszínekben, de ezek árnyalataiban egyéni izlését és általában az egyéniséget is kifejezésre juttassa.

A ruhának olyannak kell lennie az ember öltözködésében, mint a képkeretnek a festmény szempontjából.

Szép az, aminek nézése kellemes. Ebből az következik, hogy a viseletünkben főleg olyan színeket hordjunk és az arckikészítésnél szintén olyan színekkel operáljunk, amelyeknek a látása kellemes benyomást kelt. Kellemes benyomást pedig csak olyan színek keltenek, amelyeknek a sugarai jó hatással vannak a szervezetre. Így tudjuk, hogy a vörös, amelynek a hullámhossza a legnagyobb, abszolút gyógy- és éltető hatással van. Ezért élteti a vörös szín a vért is. Ezért való a vörös karmin az arcszín megélnéltetésére s a vörös ruha az ajkak frissé s vonzóvá varázsolására.

Igen nagy figyelemmel kell lennünk arra, hogy bizonyos színek napvilágnál egészen másként hatnak, mint mesterségesen vakított, vagy olykor egészen letompított intim villanyfényben. Például, ha a bőrünket fehéritő puderbe nem keverünk kis ultramarint, akkor az erős esti világításnál a legszebb fehéritőpuder is kissé sárgásnak fogja a teint-feltüntetni, ellenben ha ultramarin van benne, akkor ennek kékje magába szívja a villanyfénynek kissé sárgás színeit, illetve az ezt eldőlő sugarakat és bőrünk ragyogó fehérben fog tündökölni. A mesterséges világításnál valójában csak a vörös, zöld és sárga színek tartják meg eredeti színüket, ellenben minden más szín megváltozik. Így tudjuk, hogy a kék, sőt a barna is sötétlen hat. Nagyon vigyáznunk kell az arcnak esti kikészítésénél is. Sok nő egészen excentrikus akar lenni és olyan színeket használ nemcsak arcára, hanem még a körmei meglakkozására is, sőt még a haját és szemöldökét, pilláit is úgy festi ki, hogy a nappali világításnál egészen más tónust mutatnak.

Erősen karakterisztikus hölgyek kerüljenek élénk színeket a ruházatkódásukban, mert az élénk színek még szembe-tünőbbé teszik u. n. hátrányos vonásait. Ugyanígy kerüljenek a ruházatkódásukban, akik nem rendelkeznek kimondottan jó alakkal, tartózkodjanak szintén élénk színű szövetektől s főleg ne használjanak ilyen ruházatkódásra, ha azok mintázva vannak. Egy túlerős hölgy világos szövetű vagy mintázott, csíkos ruházatban rettenetesen és izléstelenül hat. Tessék a természet-

től tanulni. A hatalmas, nagytestű állatok színei majdnem mind sötét és egyszínű. Tetszett-e már látni egy strápos bőrű elefántot, vizilovat, oroszánt, vagy akár ökröt? Ellenben stráfos, színes a bőre a könnyű, vígan ugráló zebrának, a karsu, az ég felé nyúló nyaku zsiráf-nak, foltok vannak a hátán a gyorsan szaladó nyulnak és színesek, tarkák és foltosak a lenge röptű lepkék és a madárkák, ellenben a hatalmas sas már újra csak egyszínű. Így jól áll a fiatal, könnyű, az életet még csak áttáncolni akaró kis lánynak a tarka, színes ruha. Megengedheti az izlésesen mintázott szöveteket magának a még fiatalos külsejű, jó alaku asszonynak is, de minél inkább távolodik a nő a kifogástalan jó alaktól és a fiatalaságtól, annál inkább kell arra törekednie, hogy nemcsak ruhájának a színe, hanem a szabása is minél kevésbé feltűnő, minél decensebb és minél sötétebb legyen.

Kozmetikai üzenetek

Üzveggy urinó: A rendszeres, mély lélegzés, reggel és este nyitott ablaknál, vagy egészen kúnn, a szabad levegőn, a legnagyobb áldás a nő egészségére és szépségére. Minél több friss, tiszta levegőt szívunk a tüdőnkbe, annál ózondusabb vér folyik szerte testünk minden tagjába, annál elevebb a vérkeringésünk s így nem keletkeznek csunya vörösségek sem az orrunkon, sem a kezünkön. Mindenkor csak az orron keresztül szabad lélegzeni, tehát nem a szájon át. Ennek igen egyszerű oka van. Ugyanis a szájon keresztül lélegzéssel nemcsak hogy télen, a hideg levegő közvetlen jut a gégebe és tüdőbe s ott komoly meghűlések támadhatnak, hanem a levegő minden piszka is a belső szervezetünkbe kerül. Az orron át való lélegzésnél ennek a szűrő szervei, a természetes orrpihek már előre megszűrik a belénk kerülő levegőt - káros, fertőző baktériumaitól és ettől eltekintve az orr megmelegíti a hideg levegőt. A mély lélegzés kisimítja az arcot, rendszeresen végzve megszünteti a lógó melleket és általában igen jó tékonyan masszírozza az egész belsőt és sokszor olyan betegségeket tud meggyógyítani, amelyeket egyébként csak igen súlyos műtétekkel lehetne leküzdeni.

Erdélyi tanár: Nem tudjuk levelét kibetűzni. Eddig azt hittük, hogy csak az orvosok privilégiuma a rossz, olvashatatlan írás, de most azt látjuk, hogy a tanár urak is követik ezt a példát. Ezenkívül mit tetszene szólani, tanár ur, ha valamely tanítványa, egy hölgynek minden megszólítás nélkül, rossz másoló papírra írva levelet és ezt egy hupitarka borítékba sültessen. Biztosan megbuktatná, vagy legalább is átmenetileg nagy szekundát írna a noteszába. Szíveskedjék kérdését olvasható formában, tisztességes papírra írva megismételni és mi a legnagyobb készséggel fogunk válaszolni. Egyelőre szekunda!

Ilonka: Masszírozni mindig csak a szív irányában szabad.

Madame Bovary, Kovácsna. Ne sirjon. Először: vörös lesz a szeme. Megdagad a szemhéja. A könnyzacskói felduzzadnak és mert a könnye sósavat és nátront tartalmaz, könnyen krónikus gyulladás állhat be. De ha már mindenáron sirnia kell, mert különben megszakad a szívecskéje, készítsen egy makkacsészébe langyos desztillált vizet és abba vegyítsen egy makkakanál benzoetincturát. S keveresen elő szekrényéből jó puhára mosott régi battisztiszekendőt s borogassa vele minden sirás után azonnal egy jó félórát a szemet, ezután pedig a szempilla alá és fölé dörzsöljön gyöngéden bőrvá-

zint. A krémek tükör előtt kenje fel, hogy lássa, mennyivel szebb volt a sirás előtt. Ha azonban el akarja kerülni mindennapos sirása indító okait, igyekezzék megérteni férjét s még azt is bocássa meg neki, hogy néhanapján eljár a kasszinóba. S ahelyett, hogy agyongyötri a fejét özönvíz előtti füzetes ponyvaregényekkel, olvassa inkább a modern erdélyi írók munkáit, mert ezekből meg fogja tanulni és érteni a mai élet minden olyan problémáját, amelyek ma az Ön naiv tudatlanságában lidércnyomásként fojtogatják a lelkét és az esztétikájával napra. Ha nem fogad nekünk szót, rövidesen olyan könnyzacskói lesznek és olyan szárazak, hogy ne csodálkozzék, ha férje még lakni is beköltözködik abba a kasszinóba.

Hüségese előfizető: Igen jó torna tulságos gyomorfelújás esetén négykézláb felmászni egy párszor naponta az emeletre, vagy ahol erre nincs alkalom, elővenni egy ujságot és egészen apróra összevagdálva, leszórni a padlóra és egyenként minden darab után lehajolva, felemelgetni.

Géza: Tessék a langyos mosdóvízbe boraxot tenni. Ettől megpuhul. Tehet egy-két liternyi mosdóvízbe egy-két kanálnyi glicerint is. Ha a glicerint tejbe teszi, még finomabb kézvizet nyer.

Műkedvelő: Tessék arcfehéritő puderjébe egy kis ultramarint belekeverni, különben az erős villanyvilágításnál sárgás színűnek fog tetszeni a bőre. Ezért kékítik a fehérműt is ultramarinnal, ha azt akarják, hogy vakítófehér legyen a színe.

Hivatalnok: A petyhüdt arcot nem szabad masszírozni, csak jó tápkrémmel kezelni és ha módja van rá, u. n. De Profundis-lámpával sugározni. Ebből ugyanis az igen nagy hullámhosszal rendelkező vörös sugarak egészen mélyre behatolnak a bőre és kötőszöveteit meg-erősítik.

Befordultam a konyhára. A haját mindig csak egészen meleg vízzel szabad mosni. Gyakori fejmosás, ha gondosan végzik, nem árt. A tojásfehérje nagyon jó a hajnak, de tőle meg kell mosás után alaposan tisztítani, mert igen hamar belevasodik. Egyszerű táblaolaj egészen megfelelő.

162 c. magas leány, Csikszereda. Bizony, elég szomorú, hogy mint magyar leánynak eddig román iskolába kellett tanulnia s csak most, az iskola elvégzése után jut hozzá, hogy megtanuljon helyesen magyarul írni. Egyébként teljes bizalommal fordulhat a levelében említett kozmetikusnőhöz, mert itt tanult ná-

lunk Bécsben és jól képzett kozmetikusnő, csak félünk, hogy már nem fog ráérni ott intézetet nyitni, mert közben — a mint halljuk — férjhez megy egy bécsi orvoshoz.

A. M.-né, Arad. Legelőszörűben hennával végezheti a festést, de miután a henna tulajdonképpen a maga eredetiségében csak vörösről fest, vegyíteni kell barna festőporral, hogy haja a megfelelő árnyalatot kapja. Először fejét alaposan meg kell mosni jó meleg vízzel és szódaszappanos oldattal s ha a fejbőre abszolút tiszta és száraz, csak akkor szabad a festőpépet rákenni és pedig a hajszálakat mindig tincsesen elválasztva. Legalább egy óráig kell rajta hagyni és azután újra lemosni. De sokkal helyesebben teszi, ha szakemberrel csináltatja. Hajfestéssel nem ajánlatos otthon pancsolni. Vannak újfajta hajfestő champonok is, s ezekkel már sokkal könnyebb a munka.

Cipészek figyelmébe!

Kifogástalan állapotban levő,
lábhajtásra berendezett,
nagyon erős

ringliző-gép

óránként 2000 ringlizés teljesítménnyel, 50 000 ringlivel együtt, olcsón eladó. Ajánlatok „Ringlizőgép” jelűre a brassói kiadóba kéretnek.

A „tartóshullám” feltalálója

Volt-e már valaki, aki azon törte volna a fejét, ki találta fel a „tartóshullámot”, amit a hölgyvilág jó magyarul dauerolásnak nevez. Még szerencse, hogy a női fodrászok buzgólkodásából egyre inkább polgárjogot nyer a „tartóshullám” elnevezés, tehát remélni lehet, hogy miként a repülőgép „landolása”, eltűnik nemskára a női rövid haj „dauerolása” is. Hogy ki ennek a — joggal mondhatjuk — világra szóló újításnak az apja, elmondja most egy Amreikában megjelent könyv, amely a nevezetes feltalálónak életrajzát tartalmazza. Eszerint a tartóshullámot egy Délnémetországból Amerikába elszármazott Nestler Károly nevű fodrász találta fel. Dolgozott Olaszországban, Svájcban és Londonban. Ez utóbbi helyen találta fel már 1906-ban a hajnak tartósan, hosszabb ideig megmaradó hullámoztatását és amikor 1915-ben a háború következtében Angolországból kénytelen volt Amerikába költözni, Newyorkban csakhamar több mint száz alkalmazottal dolgozott és csakugy dúlt hozzá a dollár. Találmányát tizenhat államban szabadalmaztatta és 1928-ban vállalatát és szabadalmait egymillió dollárért és állandó nyereségrészesedésért eladta egy részvénytársaságnak. Most többmilliónak szerencsés babérain pihen.

A RUBIN DRÁGABB, MINT A GYÉMANT

A drágakövek és féldrágakövek közt nem lehet éles határvonalat vágni. Ez divat szerint változik. Annakidején például a „makkaszem” drágakövek számított, ma pedig csak divatárunknál használják fel. Ugyanígy kedvelték egykor a cseh gránátot. A legismertebb drágakövek közül szilárdan áll a helyén a rubin, a szafir és a smaragd. Ritkaságuk nem engedi meg olcsóbbodásukat. Nagyobb, széptűzű rubinok a legdrágábbak valamennyi drágakő közt, nem véve ki a hasonló nagyságú gyémántot sem. Nagyságát szerint is sokkal gyorsabban emelkedik az ára, mint a gyémánté. Egy elsőrangú egykarátos rubin csaknem megegyezik annyit ér, mint egy egykarátos gyémánt, tehát 500 ezer lejt; egy háromkarátos elsőrangú rubin azonban már mintegy tízszer annyiba kerül, mint egy hasonló nagyságú gyémánt és még ennél is nagyobb kövekkéért mesés árakat fizetnek. A newyorki Kunz cég például egy kilencedfél karátos rubinért 5 millió lejt adott; Londonban egy 32.4 karátos rubint 56 millióért és egy 38.7 karátos 112 millióért vettek meg. Ezeknek a minősége nem is volt éppen elsőrangú. Ennek az a magyarázata, hogy például már nagy ritkaság a tizkarátos rubin is, holott ekkora gyémánt aránylag nem ritka.

Sajtó alatt van a B. L. és a N. U. november havi ajándék-regénye, amelyek szerzője

Dánér Lajos

cime pedig

„A béka”

E regény néhány napon belül megjelenik.

ÁBEL AMERIKÁBAN

63

REGENY

Írta: TAMASI ARON

Ha erre a mondásunkra bízresztenek a szobákba, akkor nagyjából duruzsolhatni kezdjük a gépet, de közben mi is duruzsolunk folyton.

— És a végén? — kérdezte tőlünk.
— A végén eladjuk! — kiáltottuk mind egyszerre.

A nagy zsvajgás után mindnyájan egy-egy kicsi könyvet kaptunk, amelyben írás volt és kilenc kép. A kilenc képen kilencféle nekibuzdulással szivta a gép a port, de nekem az a kép tetszett a legjobban, ahol egy takaros kisasszony a lámpaernyőt porozta véle. Az írás nagy, kisebb és legkisebb betűkből állott és gyakori jelmondatokból, amelyek közül szintén kiválasztottam a legtesztetőbbet, még pedig azt, amelyik így szólt: „Amikor a Royal bémegy, akkor a piszok kimegy.”

Ezzel a nagy és fortélyos kioktatással aztán mind hazamentünk, hogy másnap reggelig a kicsi könyv alapján gyakoroljunk magunkot az eladásban. S reggel nyolckor már mind a tizenketten ott voltunk. Egy-egy szép és fényes masinát adtak a kezünkbe s mindenkinek mondtak valami biztatót. Nekem is elég jót mondtak, mert azt mondták:

— Ez a gép különösen szerencsés, mert a tegnap estig egy olyan ember járt vele, aki már huszonegyet adott el.

Ugy jöttünk ki a fényes gépekkel az irodából, mint valami géppuskások, akik még azt sem tűrhetik a világon, amit mások porrá lőttek. A kapu előtt megálltunk, széjjelnéztünk minden irányba és utat választottunk. Én megvártam, amíg mindenki elindult valamire, majd akkor a rudjánál fogva a vállamra lendítettem magam is a porszivót és elindultam. Könnyedén és vidáman lengedeztem egyik utcából a másikba. Tetszett nekem, hogy ilyen szabadon járhatok ezzel a por-puskával a vállamon s eszem ágában sem volt, hogy vásárt csináljak. A házakot is csak delfelé kezdtem nézegetni, hogy vajon melyik volna elég tetszetős nekem arra, hogy bemenjek a kapuján. Mindegyikben találtam valami hibát s így inkább egy vendéglőbe mentem bé, ahol lassan és urason ebédeltem. Közben az asztalomhoz támaszkodva várazkodott a Royal, mint ahogy az uraknál a kutya szokott. Három óra felé innét is kimentem és megint jární kezdtem az utcákat. Ahogy az idő jobban s jobban telt, én arra is kezdtem bízhatni magamot, hogy legalább egy házba mégis bé kéne mennem. Valami veres téglából való és közepes épületet választottam ki s abba bementem. Amikor felérkeztem az első emeletre, egyszerre két ajtó tárult elém. Gondolkozni kezdtem, hogy vajon melyiknél próbáljak szerencsét, de úgy határoztam, hogy a legjobban az lesz, ha pénzt dobok. Az írás jelentse a jobbat, a virág pedig a balt. A virág jött ki s így a baloldali ajtónál nyomtam meg a

csengőt.

Szépen magam mellé támasztottam a porszivót, hogy mingyárt látni lehessen. Aztán ránéztem az ajtóra, amely abban a pillanatban kinyílt s én egy csuf, fekete vénasszonyt nyertem el a pillantásommal! Ahogy meglátta mellettem a fénygető masinát, abban a pillanatban úgy bévágta az orrom előtt az ajtót, hogy visszahököltem és így szóltam:

— Jó, hogy elment, mert úgy felszivatam volna ezzel a géppel, mint egy sárkánnyal!

Ennyi elég is volt egy napra s a portékával együtt hazamentem. Otthon nagyon megörvendettek a gépnek, mert nekik nem volt. Gáspár bácsi kézhöz is vette mingyárt és végigduruzsolta vele a házat. Én pedig nekiültem, hogy apámnak és Garmada urnak levelet írjak. Írás közben csengetett valaki s hát Fe-

nyő ur állított bé. Azért jött, hogy én bocsássak meg neki és menjek vissza a Bankházba, mert nagyon megszeretett. Azt válaszoltam, hogy mindent megbocsátok, de már feltettem magamban, hogy kerülni fogom az olyan embereket, akik tulontul szeretik a pénzt.

Szomoruan távozott és azt mondta, hogy bármikor szívesen lát, El is hiszem, hogy szívesebben látott volna, mint én ezen a héten, a vállamon a porszivóval, a házakot. Mert akár kicsi, akár nagy házat választottam, mindegyik egyformán viselte magát, vagyis egyikben sem vettek. Igaz, hogy mindennap csak kettőbe mentem bé: egybe délelőtt és egybe délután s szombaton pedig még egybe sem, mert délig egy parkban üldögéltem. Szép enyhén sütött az őszi nap s ilyenkor erősödik az ember, ha nem bujik bé a házba. Még el is szenderedtem az altató napon s röviden azt az álmot láttam, hogy apám jött arrafelé.

— Hát az micsoda gépezet melletted? — kérdezte.

— Hagyja el — feleltem neki dicsekedve —, mert ahova ez bemenyen, onnét a mocskok kimegyen.

(Folyt. köv.)

A rossz testtartás egyszerű gyógyítása

Tulajdonképpen nem is gyógyításról van szó, hiszen az még nem betegség, ha valaki görnyedten jár az utcán. Am ezt a rossz szokást oly nehéz leküzdeni, mint valami igen makacs betegséget. Németországban külön intézet alakult, ahol a feltűnően rossz tartású gyermekeknek naphosszat négykézláb kell mászniuk; így játszanak, így tanulnak, sőt ebédelni is hasonfekve kell. Az intézet vezetői abból a megfontolásból indultak ki, midőn ezt a furcsa gyögmódot kieszelték, hogy a görnyedt testtartás tulajdonképpen a kétlábos járás következménye. A négylábú állat háta teljesen egyenes; cipőhátú kutyát még senki sem látott.

Az intézet módszere fényesen bevált; a legrosszabb tartású gyermekből is büszke deréku, emelt mellkasú ifjút faragtak aközután nem kellett féltetni a visszaeséstől.

Ugyanez jóval egyszerűbben és főleg jóval olcsóbban elérhető — felnőttek számára. Az eljárás kiindulópontja a tipikus görnyedt tartás, rogyant járású emberek megfigyelése. Ilyen tanulmányok eszközésére kitűnő példákat szolgáltatnak az alpesi, a tóti és a hegylakók. Jellegzetes „lépcsőjáró” mozdulatokkal ballagnak ezek az emberek a legideálisabb városi aszfalton is; jól maguk

elő lépnek, térdben feltűnően behajlítják a lábukat s ennek következtében kénytelenek a test súlypontját is előre vetni, azaz meggöndyüdni.

Már most mi a teendő? Mind ennek az ellenkezőjét kell csinálni! Minél kevesebbet lépünk magunk elé, ezzel szemben hátul használjuk ki a lépést. Lehetőleg nyújtott lábszárrakkal „csipőből” járjunk, lépéseink ekkor rugalmasságot kapnak, minthogy „talpalmi” így képtelenség. Azzal, hogy hátul használjuk ki a lépéseket, vagyis járás közben, amilyen hosszan csak lehet, hátul tartjuk az éppen legördült lépés után a lábat, azt érjük el, hogy akarva-nemakarva, kénytelenek vagyunk jól kiegyenesedni s a fejét lehető „magasan hordani”.

Egyből következik a többi! A kiegyenesedéssel, valamint a fej hátraszegésével az jár, hogy a mellkas emelkedni fog, ezzel kapcsolatban pedig a has behorpad. Ime, egész mozaikszerű átrendeződés! Mindez pedig egy végtelen egyszerű módosítás következménye: használj ki hátul a lépést!

Önként érthető, hogy az első próbálkozások alatt nagyon szögletesnek fog bizonyulni mindaz, amit olyan egyszerűnek tűntetünk fel itt a papíron, de hát... az egyszerű járást is hónapokig tanuljuk katonáknál.

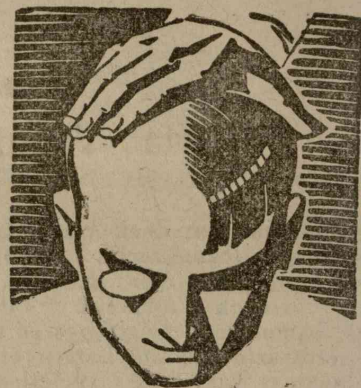
SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13			14	15			16				
17		18		19			20			21	
22		23		24					25		
	26		27		28				29		
30		31		32		33			34		35
36	37			38				39			40
41											
42								43			
		44			45		46		47		
	48			49			50		51		52
53			54					55		56	57
58			59						60		61
62		63			64			65		66	
67					68					69	

Vízszintes sorok: 1. Állati fekvőhely. 5. Tejtermék, névelővel. 9. Rovartojás. 13. Sivatat Afrikában. 15. A Tisza mellékfolyója, a radnai havasokban ered, 10 kilométert a föld alatt tesz meg. 16. Magas hegyek orma ilyen. 17. Papírmérték. 18. ...megtiltani nem lehet. 21. A férfi párja. 22. Szarvasfajta. 24. Gyarak bejáratánál

...találjuk először. 25. Szalad. 26. Egyforma betűk. 28. Fordítva: női név. 29. Talál. 31. „Kispesti Labdarúgó Ifjak”. 33 Fordítva: spanyol folyó. 34. Ékezettel évszak. 36. Üteti. 39. A hó is ez. 41. Ezeket várjuk oly nehezen. 42. Kárpit. 43. Békakorzó. 44. Fordítva: becéző női név. 45. Gyötrelem. 47. Nemzetközi segélyjel.

NEM HULL KI

a haja, ha

A PETROLE HAHN

higiénikus lociónt használja, mely biztos hatású hajhullás, korpa és fejbőr viszketése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját, anélkül, hogy zsírosítaná. Megrögzíti a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Utasson vissza minden utánzatot és kérjen csak eredeti csomagolású üvegeket.

Romániai vezérképvislet: A. G. F. R.
București, Str. Vasile Lascăr 33.

48. A kisgyermek mondja az apjának. 49. A vendégek már mindent meg... 51. „Göz” mássalhangzói. 53. Északamerikai Egyesült Államok. 54. Az utca gyereke ilyen. 56. Hajó része. 58. „Ráz” mássalhangzói. 59. A virágok hivatalos ápolói. 61. Rang. 62. Nagyon gazdag. 64. Az áfonya egyik fele. 65. Oldalg. 67. Ház épít reá. 68. Fordítva: Északamerikai állam. 69. Elmesport.

Függőleges sorok: 1. Nagyon kissé. 2. Női név. 3. Folyó Szibériában. 4. „Ima” betűi felcserélve. 6. Régen szomorú aktusnál fogadott asszonyok. 7. Április elsején volt aktuális. 8. Ragadozó macskafélé. 9. Fordítva: az „ad” ellentéte. 10. Vallásrövidítés. 11. Képezi magát. 12. Vidéken sokszor várják az... 14. A 16. vízszintes közepe. 16. Számnév. 19. Fordítva: vonatkozó névmás. 20. „Nusim” mássalhangzói. 23. Dohányzóeszköz. 25. A színházi ruhatáros gyakran teszi. 27. ...béka. Falusi időjós, névelővel. 29. Távirás teszi. 30. Ilyen ünnepély is van. 32. Vályu. 34. Tipor, fölös ékezettel. 35. Fordítva: keresztültaszt. 37. Becézett női név. 38. Szó a halotti beszédből. 39. = 56 vízszintes. 40. A 7. függőleges 5., 1. és 12. betűje. 43. Fordítva: egyik testrésznél. 46. Fordítva: nem máskor. 48. „A fonál” ilyen szó is van. 52. A cipő része. 53. Hamvveder. 54. Sérülés. 55. Ital. 57. Harci eszköz. 59. „Kip” ikerzava. 60. Him állat. 63. Helyhatározó rag. 66. Kicsinyítő képző.

BEKÜLDENDŐ: Vízszintes sorok: 5. 18. 24. 36. 59. 41. 42. 43. 54. 59. — Függőleges sorok: 6. 7. 8. 23. 24. 25. 27. 29. 33. 45. 46.

A B. L. november 25-iki számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: Vízszintes sorok: 1. Assisi szent Ferenc. 26. Xavári szent Ferenc. 47. Jellemtelenség. 64. Délausztrália. 74. Keresztrejtvény. 85. Kolumbusz Kristóf. Függőleges sorok: 8. Tanítórend. 58. Szétszűz. Helyes megfejtést küldött be: Schlett Piroska, Hajós Klári, Deregán Gizella, Roznay Magda, Nádas Ándorné, Salamon Hugó, Dienes Mária, Bányász Gábor, Szigethy Péter, Makai Kálmán, Büchenspanner Emil, Tarsay Ernő, Klein Zoltán, Ritter Richard, Maczanek Rózi, Bitay Kálmán, Fazakas István, Bogdán Béla, Heller Lea, Stru Nusi, Horváth Dezsőné, Götz Kálmán, Brenner Ila, Kapros Ödön, Mátyás Mária, Dávid Margit, ifj. Göllner Béláné, Sándor József, Rónai Katóka, Sándor Gyula, Székely Irénke, Nagy Ari, Botos Béla, Járny Mártonné, Farkas Edith, Bolyay János, Szász György, Zsigmond Piroska, Benedekfy Margit, Varga Endre, Bogdy János, Csóka Gyula, Józsa Ida, Bucs József, Kardos Jenő, Szánthó Lucia, Leonard Ferenc, Pótsa Baby, Lokody Balázs, Reich Paul, Mezey Margit, Szabó László, Tekoncia András, Fischer Sándor, Hervay Zoltán, Fekete Imre, Szabó Imréné, Gábor Pálné, Gábor Terike, Márton János, Gidió Irén, Varga Lászlóné, Ratiu Leontina, Mayer Erzsébet, Fodor Erzsébet, Mayer Andrá, Vintila Istvánné, Kósa Rozália.

E heti nyereményeinket sorsolás útján a következők nyerték: 1. Salamon Hugó. 2. Bányász Gábor, 3. Heller Lea.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFAJÁS HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FÁJDALMAK
ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

Rádió-műsor

VASÁRNAP, DECEMBER 9.

BUKAREST. 18: Könnyű zene. 19: Hírek. 19.15: Könnyű zene. 20: Előadás. 20.20: Hglem. 20.45: Heti szemle. 21: Táncczene. 22: Sport. 22.15: Táncczene. 22.45: Hírek. 23.10: Spanyol zene.

BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Szentmise. 12.15: Ev. istentisztelet. 13.20: Közlemények. 13.30: Cigányzene. 14.50: Hglem. 15.45: Közv. az olasz-magyar nemzetközi mérkőzésről. 17: Mezőgazdáknek. 17.50: Szaxofónszóló. 18.20: Csevegés. 18.50: Szalonzene. 20: Sport. 20.10: Hangjáték. 21.45: Hírek. 22: Dalok. 22.40: Könnyű zene. 24: Dzszez.

VARSO. 21: Zenekari- és dalhg. Részletek Bizet: Djamileh, Verdi: Hernani, Mozart: Don Juan, Tscchikovszki: Der Woiwode, Ponchielli: La Gioconda c. operáiból. 23: Táncclemezek. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 16.55: Délutáni szimf. hg. 19.45: Utazás Európában. Zenei képek. 21: Háromfelvonásos vígjáték. 23: Hg. két zongorán. 24: Fuvószene. 1: Cigányzene.

HÉTFŐ, DECEMBER 10.

BUKAREST. 18: Könnyű zene. 19: Hírek. 19.15: B-Moll vonósnégyes. 20: Előadás. 20.20: Hglem. 21: Brahms: Requiem. 22: Előadás. 22.15: Könnyű zene. 23: Hírek három nyelven. 23.25: Könnyű zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hglem. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szórakoztató zene. 13.20: Hírek. 14.30: Balalajka-zene. 15.40: A konyha órája. 17.10: A diákok órája. 17.45: Közlemények. 18: Csevegés. 18.20: Szalonzene. 19: Német nyelvlecke. 19.25: Cimbalom. 19.55: Felolvasás. 20.40: Beethoven hg. közv. az Operaházról. 22.25: Hírek. 22.40: Hglem. 23: Lengyel előadás és felolvasás. 23.50: Cigányzene.

VARSO. 19.15: Kamarazene. 21: Szórakoztató zene és dalhg. 22: Régi zene. 23.15: Táncczene. 23.35: Hglem. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 18.30: Dalok és áriák. 20.20: A Nobel-díjnyertes Pirandello műveiből. 20.50: Bécsi hg. 22.50: Zongorahg. 1: Táncclemezek.

KEDD, DECEMBER 11.

BUKAREST. 18: Hglem. 19: Hírek. 19.15: Hglem. 20: Előadás. 20.30: Háromfelvonásos opera. 23: Hírek 3 nyelven.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Katonazene. 13.20: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: A konyha órája. 17.10: A házasszony órája. 18: Csevegés. 18.30: Magyar dalok zongorán. 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Wagner: A valkűrök c. operája. 20.40: Sport. 22.15: Hírek. 23.40: Cigányzene. 0.20: Dzszez.

VARSO. 19.15: Könnyű zene. 20: Nép dalok. 20.30: Hglem. 22: Zenekari és dalhg. 23: Hglem. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 21: Don Carlos paródiája. 22.15: Spanyol szórakoztató zene. 1.30: Táncczene. Dzszez.

Szerda, december 12

BUKAREST. Szórakoztató zene. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató zene. 20: Előadás. 20.20: Hglem. 21: Dalhg. 21.25: Előadás. 21.40: Balalajka zene és kórus. 22.10: Zongorazene. 22.50: Hírek három nyelven. 23.10: Vendéglői hg.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hglem. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szalonzene. 13.20: Hírek. 14.30: Szórakoztató hg. 15.40: A konyha órája. 18: Előadás. 18.30: Cigányzene. 19.45: Utazás a régi Angliában. 20.45: Operaáriák. 21: Csevegés. 21.55: Szórakoztató hg. 23: Hírek. 23.25: Hglem. 24: Szalonzene.

VARSO. Dalhg. 20.30: Könnyű zene és hglem. 22: Chopin H-moll szonátája. 22.30: Esperantó előadás. 22.40: Lengyel dalok. 23: Hglem. 23.15: Táncczene. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 20.20: A mandolinzenekar hg. 23: Dvorak A-dúr zongoraduo. 23.55: Esperantó dalest. 0.30: Éjszakai hg.

Csütörtök, december 13

BUKAREST. 18: Könnyű zene. 19: Hírek. 19.15: Könnyű zene. 20: Előadások. 20.35: Verdi Ernani c. operája. Később hírek három nyelven.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Cigányzene. 13.20: Hírek. 13.40: Szalonzene. 15.40: A konyha órája. 17.10: Gyermekek órája. 18.30: Hárfá hg. 19.30: Szalonzene. 20: Felolvasás. 20.25: Hglem. 21: Történelmi tárgyú szindarab közvetítése a soproni színházról. 23.30: Hírek. 23.50: Cigányzene.

VARSO. 13.30: Zenekari dal- és hegedűhg. 16.45: Dzszez. 19.15: Zongora hg.

SHELLGAS a legújabb gáznemű tüzelő és világító anyag, szondagázból állítják elő, kis nyomás alatt cseppfolyósá teszik és könnyen szállítható acéltartályokba töltik be.

SHELLGAS acéltartályokban minden megrendelőnek - költség mentesen - házhoz szállítatik.

SHELLGAS használatához nem szükséges semmi nemű költséges berendezés, tehát a legtakarékosabban használható fűtésre, világításra, a konyhában, fürdőszobában, mosókonyhában és mindenütt, ahol szükség van melegre, és világosságra.

SHELLGAS kék lánggal ég és magasabb tűzértékű van, mint bármely más fűtőanyag.

SHELLGAS nem kormoz és zajtalanul ég, nem szükséges előmelegíteni sem benzinnel, sem alkohollal, nincs szükség sem kanócra, sem pumpára.

SHELLGAS nem mérgező, tehát teljesen veszélytelen. Következő tulajdonságok teszik a **SHELLGAS**-t ideális fűtő és világító anyaggá: kezelése teljesen egyszerű, minden célra felhasználható, alacsony fogyasztás.

Részletekkel és bármilyen felvilágosítással szolgálnak a „Shellgas”-lerakatok:

BUKAREST:

„ITAR”, Calea Victoriei 51.

PLŐESTI:

„ITAR”,

Banca Comerciala-palota.

BRASSÓ:

„CALORIA”, Lensor 23.

NAGYSZEBEN:

J. Jikeli, Mária királyné-u. 47.

SHELLGAS

20: Mandolin zene. 20.30: Hglem. 21: Könnyű zene és dalhg. 22: Zenekari és Klarinét hg. 22.45: Európai hg. közv. Párisból. 0.05: Táncczene.

BÉCS. 20.55: Az Opera tagjainak együttes hg. 22.50: Katonazene. 0.50: Táncczene.

Péntek, december 14

BUKAREST. 18: Szórakoztató zene. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hg. 20: Előadás. 20.20: Hglem. 21.10: Bruckner 4-es számú romantikus szimfóniája. 22: Előadás. 22.15: Zongora és zenekari hg. 23: Hírek három nyelven.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hglem. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szórakoztató hg. 13.20: Hírek. 14.30: Zenekari hg. 15.40: A konyha órája. 17.10: A diákok órája. 17.45: Közlemények. 18: Asszonyok órája. 18.30: Hglem. 19: Sport. 19.10: Gyorsírás-lecke. 19.35: Dalhg. 20.15: Külpolitikai szemle. 20.30: Csevegés. 21.10: Zenekari és zongorahg. 22.15: Hírek. 23.25: Dzszez. 24: Cigányzene.

VARSO. 16.45: A természet a zenében. 18.15: Dal és zongorahg. 19.15: Hanglemezek. 20: Dalhg. 20.30: Dzszez. 21.15: dióegyveleg.

Zenekari és zongorahg. 23.30: Szavalt. 23.40: Hanglemezek. 24.05: Táncclemezek.

BÉCS. 21: Az áldozat, 3 felvonásos dráma. 23.50: Szórakoztató zene. 0.50: Bécsi zene.

Szombat, december 15

BUKAREST. 18: Katonazene. 19: Hírek. 19.15: Mozart D-dúr hegedű és zongora szonátája. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 21: Kálmán: Csárdáskirálynő. 23: Hírek három nyelven. 23.25: Vendéglői zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.40: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: A rendőrök hg. 13.20: Hírek. 14.30: Triózene. 17.45: Közlemények. 18: Citerazene. 18.45: Levelesláda. 19.20: Szalonzene. 20: Rádió híradó egy telefonközpontból. 20.45: Magyar dalok és cigányzene. 22: Két egyfelvonásos. 23.20: Hírek. 23.40: Táncclemezek.

VARSO. 21: Könnyű zene. 22: Zenekari és dalhg. 23: Hanglemezek. 23.15: Táncczene. 0.05: Hangjáték. 1: Táncczene.

BÉCS. 22: Repülés a világ körül. Rádió.

— **VÉDELMI UTHÁLÓZAT LONDON ALATT.** Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint a parlamenti légügyi bizottság óriási földalatti uthalózat építését ajánlotta a birodalmi védelmi bizottságnak. A terv műszaki részleteit a közlekedési minisztérium szakértői dolgozták ki. Kiindulópontjai a London északi és déli külvárosait összekötő közúti alagutak lennének, amelyeket a közönség előtt a közlekedési nehézségek megoldásának tüntetnének föl. Az utak valódi célja azonban hadászati érdekű volna, a mennyiben háboru esetén 1. bombabiztos és állandó használatú közlekedési eszközül szolgálhatnának és 2. légi támadások esetén a polgári lakosság legnagyobb része fedezékül használhatná. A Themze alatti alagutakat a Mersey-alagut mintájára építenék, olyan mélységben, hogy a legerősebb bombáktól is védve legyenek és a gáz betódulását óriási szellőztetőkészülékek akadályoznák meg.

Ha férfiak egymásközt vannak, gyakran fordul a társalgás díszkrét dolgokra és ilyenkor mindenki mondja: csakis PRIMEROS, mert ez utolérhetetlen!

A Brassói Lapok apróhirdetéseit nagy sikert jelelnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismétlésekor 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Elsőrendű minősített sim-n-thali faj-tenyészbika eladó. Érdeklődni Béldi-uradalomban Budila. 16483

Megvételre keresek egy darab 25 évnel nem régebbi Corn-wall-kazánt 40-50 m² tüzelővel. Kozma Hugó Arad, Blv. Reg. Ferdinand 62. 16521

Használt, de jókarban levő sütyészös varrógépet veszek. Ajánlatokat „Singer” jellegre a kiadóba kérek. 16507

Állást keres

Intelligens 19 éves urilány perfekt román-magyar iskolai képzettséggel állást keres vidékre is. Braşov, Roşiorilor 12 16515

Állást nyer

Intelligens urinő kerestetik magányos úriemberhez, mint házvezetőnő. Csak perfekt személyek jelentkezzenek. Leveleket „Vidéki faterlep” jellegre a brassói kiadóba. 16475

Levelezés

Zuzi, letzte Adresse Tg. Mures Divizia 20. Schreibe oder komme. 16508

Vegyes

Börkabátját még ma tegye postára! 200 lejért ujrafestve visszaküldi Amigó bőrkabát-szabó. Timişoara str. Joan Ghica 14. 15332

KARÁCSONYRA

ORION. vagy LUMOFON rádiót vegyen családjának 250 és 300 lejes HETI RÉSZLETRE

BRAUN S. cégnél Brassó,

Str. N. Titulescu (v. Tehénpiac) 7. Tel. 886.

Bukarest

ORVOSI és orthopéd-műzergár, Nagy Gy. Bukarest, Calea Victoriei 85. Készít: csipő- és térdizületi gyuladók, térd- és térdizületi járógepeket, koksizid, Hessing-fűzőket, lúdtalpbetéteket, mű-ábákat könnyű gumi-lábfejjel, műkezeket, sérvkötőket, stb. Teljes orvosi- és fogászati berendezéseket, elektromos készülékeket, röntgen stativokat stb. és vállál-e szakmába ragó minden javítást is. 211138-b

Kozmetikusnő bécsi diplomával, elsőrendű arckezelések, gyögmasszázsok, pedikűr, fűrdő. Manhardt Irma, Bukarest, Str. Luterana 21. Scara B. Parterre. 21112-b Alex. Lahovari 33. I. em.

DOCTOR GRUBARG. Nemibajok, szifilisz. Nőbetegségek. Folyások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Anaizisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendel: 11-2-ig és 5-8-ig, Bulevardul Carol 43. 21189-b

DOCTOR ANA ALESKE. Női bajok és szüléset. Kezelés és operációk. Elektroterápia. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezményes árak. Rendelés 6-12-ig és 4-8-ig. Bulevardul Maria 2. Bărătiei sarok. 21190-b

„Saturn” gyertya, fehér és sárga, elsőrendű minőségű, előnyös áron Hilberger Bukarest, str. Vaselor 44. Telefon 3-27-16. 21234-b

Minden magyar könyvudon-ság a megjelenés után azonnal kapható az lg. Hertz könyvkereskedésben, Bucureşti, Cal. Victoriei 5. 283-b

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel: 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piaţa Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11.

Hogyha jó, tartós és központi fűtést álló butort óhajtat, tekintse meg Weisz Lajos saját készítményű, legkényesebb igényeknek megfelelő butorait. Raktár: Văcăreşti 180. Gyár: Calea Pîşcului 4.

Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

Varróleányt, ki fűzőkészítéshez ért azonnal felveszek. Str. D. Sturdza 14 IV. emelet jobbra. 21263-b

Börkabátját tartósan, szak-szerűen garantálva csakis „Börtechnikus” festi újra. Bucureşti, str. Mirăslău 14. (Le-măitre) Tramvai 1-7. 21262-b

Előnyös áron.

Sp. rherdek, fehérek vagy te-ketek, emailrozottak és belga kályhák

„GLORIA”

KALYHAGYÁR

Bukarest Str. Florilor 30 Kérje díjtalan árjegyzékünket.

Finom ebédkoszt kapható 40 lejért. Házhoz is küldi Ver-mes str. Brezoianu 57 bis. 21235-b

„Lombard” str. Sft. Jonică 11. fizet a legmagasabb árat aranyért és mindennemű ék-szerért. Pénzt folyósít azonnal mindennemű értéktárgyra.

Elegánsan berendezett fod-rászűzlet. forgalmas negyed-ben, előnyös fizetési felté-telekkel átadó. esetleg lakással együtt béreadó. Értekezni háztulajdonosnál, Bukarest, Calea Rahovei 220. 21239-b

Gallérokat, keményinget, férfi- és nőruhákat szépen szakszerűen mos, fest, tisztít a brassói „Krisztály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Házi készítésű cérna- és gyapju-harisnyák, férfi zok-nik, férfi sportharisnyák, me-leg férfi-, női-, és gyermek-harisnyák, stucnik, karman-tyuk, általában mindennemű harisnyák kötését és stoppolá-sát vállalom, esetleg hozott anyagból is. Bucureşti I. str. Cazărmei 2. prin Antim. 21257-b

Jómegjelenésű perfekt vas-onduáló fodrászt keresünk állandó alkalmazásra, fixszel, jó mellékessel. Coafor Irma şi Sandu, Bukarest, Calea Vic-toriei 1. 21261-b

A nagy virág divatra való tekintettel felhívom a hölgy-közönség figyelmét, keresse fel országoserte elismert „Fab-rica Judith” művirág-gyárat, str. Gabroveni 59, hol legújabb párisi modellek után készült estélyi-ruha díszítő és más mű-irág-szükségletét gyári árban művészi kivitelben szerezheti be. Hozott anyagból is vállalunk. 21267-b

Elegáns butorozott szoba für-dő-telefonhasználattal 1-2 sze-mélynek kiadó. Elsőrangú el-látás. Kitiűő magyar-francia konyha. Bejáró vendégeknek kedvezményes a b o n a m a „Iritz” pensio Calea Victoriei 18. Pasagiul Villacros Scara B. 21266-b

Arcosa

Kizárólagos női kabát és ruha áruház

női kabátok

a legnagyobb választékban, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelben

Szővet- selyem-
délutáni- és estélyi-
ruhák

a legújabb párisi
modellek után

OLCSÓ ÁRAK

BUKAREST. Calea VICTORIEI, 33
Casa Frascati — Telef. 3.64.67.

Primăria Municipiului Braşov

No. 90.132/1934.
Serv. economic.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉNY

Három városi taxiutó beszerzése céljából f. é. december hó 17-én d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy második nyilvános árlejtés tartatik lepecsételt, bélyeg-gel ellátott ajánlatokkal a nyilvános számvitelről szóló törvény rendelkezései szerint. Az ajánlattal egyidejűleg az ár 7%-a óva-
dékkeppen leteendő.
A részletes feltételek a városi közüzemnek ügyosztályánál megtekinthetők.
Braşov, la 30 Noembrie 1934.

Comisia Interimară,

Preşedinte: Secretar general:
C. Dumitrescu-Pârnu m. p. Dr. V. Voicu m. p.

Fűzőkészítők

Elastic „BALLY”, batist, broche-ok, va-la-mint a fűzőkészítéshez való összes hozzáva-lók, rendkívül jutányos áron kaphatók

„FLORIDA”

Bucureşti, Selari 4.

Eredeti MÁV.

(Magyar Államvasutj)
legújabb típusu

Önbeállós-golyóscsapágyas acérrémcséplőgépekre

és hozzávaló üzemgépekre igen olcsó árak mellett, rendeléseket már most felvesz jövő évi szállításra a romá-niai vezérképviselet, az

„Industria-Economia”

Kereskedelmi és Ipari Rt.
Timişoara, Str. I. C. Brătianu 34 (uj sz.)

Fabriksniederlage

Reisverschüsse „Wupp” für Strick- und Wirkwaren, Leder-waren, Schneeschuhe, Herren- und Damensportkleider in allen Ausführungen von 8 c/m bis 45 c/m in allen gangbaren far-ben ständige großes Lager Stahl- und Eisenstecknadeln Griffon in Kilo, Mäppchen und aufgesteckt in Karton, Nickel-waschköpfe für Tricotagen. Met-allmodeknöpfe aller Art Gold-knöpfe, Ankerknöpfe, Hochmode Galalitknöpfe, Schnallen und Schliesen, Trocasknöpfe, Perl-mutterknöpfe und Schnallen „Athene” A. G. Arad, Metall-modeknöpfe u. Schliesen für Tricotagefabriken etc. liefert prompt vom Leger zum aller-billigsten Tagespreis.

RECOMET, ARAD,

Strada Meşianu 1.

Karácsonyi ajándékre alkalmas irodalmi művek !

Gróf Apponyi Albert: Emlékirataim	160 lej	Ráth-Végh: Magyar kuriózumok	162
Ady összes költeményei egész vászon-kötésben	150	Nagyiványi Zoltán: Az idegenlégiótól, a szovjetunióig.	144
Bánffy Miklós: Megszámláltattál. Erdélyi történet 2 kötetben	288	H. G. Wells: Onéletrajz	144
Babics: Európa irodalmi története	144	Révész: Ady és Léda	144
Babics: Dante Komedia, bőrkötésben	300	Csermely Gyula: A mi két Miatyánk között van.	144
Makkai: Táltoskirály	140	Gulácsi Irén: Fekete vőlegények.	165
„Sárga Vihar 2 kötet	288	Eckhardt: Magyarország története.	90
Barát-Eber-Takács: A művészet története	480	Madács: Az Ember Tragédiája.	90
Szász Károly: A világirodalom nagy époszai, 2 kötet	180	Török Sándor: Szegény embert még az ág is huzza fűzve	120
Kós Károly: Az országépítő.	144	Szerb Antal: Irodalomtörténet 2 kötet	250
Lyka Károly: Kis könyv a művészetről	90	„A pendragon legenda fűzve	120

Kaphatók a **Brassói Lapok Könyvosztályában**
Brassó, Regele Carol (Kapu-u.) 56-58 az udvarban

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R-T. Braşov

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla